MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

SZKOLNE SCHRONISKA WYCIECZKOWE

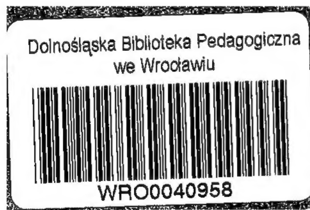
INFORMATOR

XI

ROK 1937

WARSZAWA — 1937

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH i OŚWIECENIA PUBLICZNEGO

SZKOLNE SCHRONISKA WYCIECZKOWE

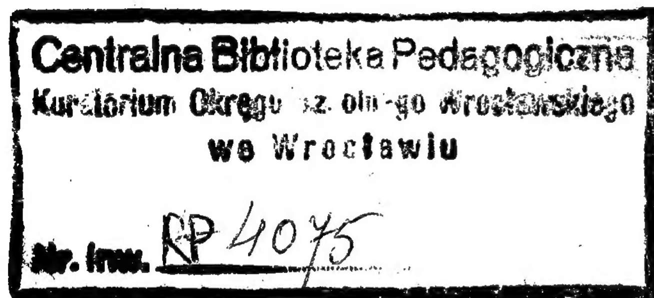
INFORMATOR

XI

ROK 1937

WARSZAWA — 1937

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO KSIĄŻEK SZKOLNYCH
WE LWOWIE.

Druk. Państw. Instyt. Głuch. i Ociemn. Warszawa, Pl. 3 Krzyży 4-6. Tel. 946-62

* * *

Informator o szkolnych schroniskach wycieczkowych do r. 1936 nosił charakter Informatora wycieczkowego dla szkół i młodzieży szkolnej.

Oprócz spisu schronisk turystycznych oraz bibliografii przewodnikowej i monografij turystycznych zawierał: spis osiedli i domów wakacyjnych, zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie akcji szkolnych domów wycieczkowych i wycieczek turystyczno-krajoznawczych, wskazówki dla organizujących wycieczki i wędrówki po kraju, wskazówki higieniczne dla młodych turystów, informacje dotyczące ulg kolejowych i nabywania map sztabowych W. I. G.; omawiał zagadnienia: ochrony przyrody i zabytków sztuki i kultury, muzeów, potrzeby badania kultury ludowej; następnie omawiał wycieczki społ.-gospodarcze, wycieczki kajakowe, wioślarskie i kolarskie, Koła krajoznawcze młodzieży szkolnej, pobojowiska legionowe z lat 1914-1918, organizację schronisk wycieczkowych

dla młodzieży zagranicą, wreszcie zawierał ilustracje niektórych osiedli wakacyjnych i schronisk wycieczkowych, ilustrację przykładów stylów w architekturze oraz wojewódzkie mapki parków narodowych, rezerwatów i ważniejszych zabytków przyrody.

Wiadomości podane w Informatorze na rok 1937 zostają znacznie ograniczone. Będzie on jedynie Informatorem o szkolnych domach wycieczkowych, uzupełnieniem Informatora z roku 1936 i będzie aktualizował dane, dotyczące schronisk wycieczkowych, literatury przewodnikowej i niektórych informacyj ogólnych.

Informator wycieczkowy dla szkół i młodzieży szkolnej (w ramach r. 1936) będzie wydawany co kilka lat.

REDAKCJA

INSTRUKCJA

z dnia 17 marca 1931 r. Nr. 1 W.F. 2130/31 w sprawie utrzymywania i korzystania ze Szkolnych Schronisk Noclegowych.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1931. Nr 4 — 5 poz. 53).

Celem rozbudzenia i rozwinięcia wśród młodzieży szkolnej ruchu turystyczno-krajoznawczego Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje z „Funduszu szkolnych domów wycieczkowych" szkolne schroniska noclegowe i domy wycieczkowe, jako punkty oparcia dla wycieczek i wędrówek młodzieży szkolnej.

Wykaz szczegółowy schronisk wraz z mapą ich rozmieszczenia znajduje się w Informatorze, wydawanym corocznie przez Ministerstwo.

Szkolne schroniska noclegowe organizowane są przede wszystkim w budynkach szkolnych szkół wszelkich typów, poza tym pewna liczba schronisk mieści się w domach wycieczkowych specjalnie na ten cel zbudowanych lub budynkach Towarzystw, popierających turystykę w ogóle, a turystykę młodzieży w szczególności.

Schroniska noclegowe w budynkach szkolnych, bursach i internatach pozostają pod nadzorem i opieką dyrekcyj względnie kierowników szkół. Dyrektorzy szkół średnich ogólno-kształcących, seminariów nauczycielskich i średnich szkół zawodowych mogą wciągnąć do współpracy młodzież szkolną, powierzając administrację schronisk dobrze spełniającej swe zadanie organizacji samorządowej szkolnej, szkolnemu kołu krajoznawczemu lub drużynie harcerskiej.

Schroniska mieszczące się w domach wycieczkowych i turystycznych, pozostają pod opieką właścicieli tych domów lub towarzystw.

A. Wskazówki dla kierowników schronisk.

1. Szkoły i budynki, w których znajdują się szkolne schroniska noclegowe, powinny być w okresie wycieczkowym oznaczone specjalnymi tablicami informacyjnymi, *umieszczonymi w sposób widoczny u wejścia do budynku oraz przynajmniej w dwu oknach frontowych. Obok tablic informacyjnych należy również umieszczać plakaty propagandowe oraz ogłoszenia z adresami stowarzyszeń i osób, które podejmą się bezinteresownie udzielać wycieczkom i pojedyńczym turystom szkolnym informacyj, ewentualnie także pomocy i ułatwień w zwiedzaniu miejscowości i okolicy.*

2. Schroniska zaopatrzone są w łóżka-leżaki z materacami sprężynowymi oraz w koce i poduszki *(niektóre i w sienniki), ponadto w miednice i wiadra do mycia.*

3. W okresie wakacyj letnich, kiedy szkoła jest nieczynna, schronisko powinno być stale przygotowane i urządzone do przyjęcia wycieczek i wędrującej młodzieży, a zatem łóżka powinny być ustawione w izbach szkolnych i zaścielone materacami i kocami, poduszki (sienniki) napełnione sianem lub słomą. W izbie należy, po wyniesieniu ławek, pozostawić tylko te meble szkolne (ławki i stół), które mogą być użyteczne korzystającym ze schronisk. W ciągu roku szkolnego gdy szkoła jest czynna, ze schronisk korzystać można tylko w godzinach wolnych od nauczania. W związku z tym inwentarz schronisk należy przechowywać tak, aby można było każdej chwili z niego korzystać, a więc, o ile możności, w pobliżu tej izby, która ma być użyta jako schronisko noclegowe.

4. W okresie zimowym, o ile schronisko nie jest wykorzystywane do sportów zimowych, inwentarz schroniska należy zabezpieczyć przed zniszczeniem. Łóżka należy złożyć w miejscu suchym, koce zaś (sienniki i pościel, jeśli schronisko je posiada) starannie wytrzepane i przesypane środkiem dezynfekcyjnym (naftaliną) należy przechowywać

w skrzyniach lub koszach plecionych, specjalnie na ten cel zakupionych.

Cały inwentarz schroniska należy wpisać do specjalnego zeszytu, jako do książki inwentarzowej schroniska.

B. Wzkazówki dla korzystających ze schronisk.

1. Do korzystania ze schronisk mają prawo:

a) dziatwa i młodzież szkolna, odbywająca wycieczki w grupach pod kierownictwem nauczycieli lub kierowników organizacyj wychowawczych szkolnych,

b) drużyny i zespoły wędrowne uczniów (uczennic) oraz pojedyńczy uczniowie, odbywający wycieczki piesze, wioślarskie, narciarskie, kolarskie i t. p.,

c) nauczyciele, towarzyszący wycieczkom młodzieży szkolnej, oraz zespoły wycieczkowe nauczycielskie.

O ile lokal schroniska jest wolny, mogą z niego korzystać wycieczki zespołowe młodzieży pozaszkolnej, nauczyciele, studenci szkół akademickich i członkowie towarzystw turystycznych, odbywający wycieczki turystyczne w grupach lub pojedyńczo.

2. Korzystający ze schronisk obowiązani są przedstawić kierownikowi szkoły względnie gospodarzowi schroniska odpowiednią legitymację (legitymację uczniowską, zaświadczenie dyrekcji szkoły, legitymację nauczycielską, akademicką lub turystyczną).

3. Wycieczki, liczące powyżej 10 uczestników, powinny zamawiać noclegi wcześniej (8 — 14 dni przed przybyciem) drogą wymiany korespondencji. Zamówienie należy kierować do dyrekcji względnie kierownictwa szkoły, w której mieści się schronisko. Dyrekcje względnie kierownicy szkół odpowiadać będą tylko na telegramy, listy i karty pocztowe z zapłaconą odpowiedzią. *Przy zamawianiu miejsc w schronisku należy podać: nazwisko kierownika wycieczki, liczbę i płeć uczestników, szkołę i miejscowość, z której wycieczka pochodzi, dzień, ewentualnie godzinę przybycia. O przyjęciu wycieczki do schronisk decyduje kolejność zgłoszenia.*

4. Wycieczki, liczące mniej niż 10 uczestników (niczek), oraz wędrujący pojedyńczo uczniowie zgłaszają się o nocleg u kierownika szkoły względnie gospodarza schroniska bezpośrednio po przybyciu do danej miejscowości, nie później jednak jak przed godziną 21. Po tej godzinie mogą być przyjmowani do schronisk tylko ci, którzy uprzedzili kierownika szkoły względnie gospodarza schroniska o późniejszym przybyciu.

5. Przy rozmieszczaniu wycieczek w schroniskach należy młodzież żeńską umieszczać oddzielnie od męskiej. W schroniskach, składających się z jednej izby noclegowej, przyjmowanie jednocześnie obu płci jest niedopuszczalne.

6. Po przybyciu do schroniska kierownik wycieczki (także i osoba pojedyńcza, korzystająca ze schroniska), obowiązany jest wypełnić szczegółowo druk sprawozdawczy, znajdujący się na miejscu.

7. Opłata za jeden nocleg wynosi 20 groszy od osoby. W schroniskach Województwa Śląskiego oraz zorganizowanych przez Śląską Wojewódzką Komisję Turystyczną opłata za jeden nocleg wynosi po 50 groszy od osoby.)*

W pewnej liczbie schronisk lepiej wyposażonych (woda bieżąca, elektryczność, gaz), specjalnie w wykazie schronisk oznaczonych, opłata za nocleg może za zezwoleniem Ministerstwa być podniesiona do 50 groszy, a nawet do 1 zł.

Opłatę za nocleg uiszczać należy z góry wieczorem dnia poprzedzającego nocleg względnie w przeddzień opuszczenia schroniska. Pokwitowań z opłat za nocleg w zasadzie nie wydaje się.

Wpływy z opłat 20 gr. za nocleg przeznaczać należy wyłącznie na rzecz służby schroniska. Wpływy z opłat wyższych dyrekcja (kierownictwo) szkoły lub osoba zarządzająca schroniskiem obraca na wynagrodzenie służby, zakup słomy, opłacanie należności za wodę, elektryczność, gaz, zakup lub uzupełnienie inwentarza.

*) W związku z przejęciem tych schronisk przez Wydział Oświecenia Publ. Urzędu Wojew. Śląsk., opłaty zostały obniżone. *(Przyp. Red.)*

W tym przypadku wpływy z opłat za noclegi należy notować w książeczce dochodów i rozchodów schroniska.

8. Z tego samego schroniska korzystać można zasadniczo nie dłużej niż trzy noce z rzędu. Dłuższy pobyt jest dozwolony tylko wówczas, gdy do schroniska nie zgłosiła się żadna inna wycieczka szkolna oraz gdy zarząd lokalu wyraził na to swą zgodę. Schroniska noclegowego nie wolno używać jako domu kolonijnego.

9. W obrębie schroniska nie wolno używać maszynek spirytusowych, naftowych lub innych mogących spowodować pożar. Posługiwać się należy w miarę możności latarkami elektrycznymi, jaknajbardziej unikać ze względu na niebezpieczeństwo pożaru świateł otwartych, zbędnego palenia świec, zapałek i t. p. Źródła światła (świeca; lampa naftowa) umieszczać w miejscu możliwie bezpiecznym. Ze względów bezpieczeństwa oraz ze względów higienicznych palenie tytoniu w pomieszczeniach noclegowych jest surowo wzbronione.

10. W schroniskach, w których warunki na to pozwalają, mogą być organizowane stacje posił-

kowe. Z kuchni znajdującej się w budynku, korzystać mogą wycieczki i młodzież wędrująca tylko za zezwoleniem gospodarza schroniska na warunkach z nim omówionych.

11. Korzystający ze schroniska obowiązani są do zachowania wymaganej przez otoczenie ciszy, do szanowania budynku i inwentarza lokalu, a za wszelkie uszkodzenia muszą wypłacić odpowiednie odszkodowanie. W szczególności przestrzegać należy wzorowej czystości i zachowania porządku, o który dbać musi każdy uczestnik wycieczki, gdyż w schroniskach niema specjalnej służby pokojowej. Do korzystających ze schronisk należy zaścielenie i uporządkowanie łóżka, przewietrzenie, a nawet, gdy potrzeba, wymiecenie sali. Łóżek nie należy użytkować jako ławek lub stołków, unikać, o ile możności, umieszczania na nich plecaków, walizek, płaszczy i t. p. Nie wolno kłaść się na łóżku w obuwiu. Nie wolno opuścić schroniska bez uprzedniego doprowadzenia sali, łóżek, sprzętu i naczyń, z których się korzystało, do wzorowego porządku.

12. Po godzinie 22, nie wolno w schronisku śpiewać lub hałasować, światła należy o tej godzinie pogasić, aby potrzebującym snu zapewnić spokój. Jeżeli nocleguący ruszają o świcie, powinni baczyć, by pozostałym śpiącym w schronisku nie przerywać snu.

13. Ze skargami i życzeniami zwracać się należy do dyrekcji (kierowników szkół) względnie gospodarzy schroniska. Z uzasadnionymi zażaleniami tak kierownicy wycieczek jak i gospodarze schronisk powinni się zwracać za pośrednictwem swoich przełożonych do odnośnych Kuratoriów.

14. Korzystający ze schroniska obowiązani są przestrzegać jak najściślej postanowień niniejszej instrukcji. Za porządek i odpowiednie zachowanie się uczestników wycieczki odpowiedzialni są w pierwszym rzędzie kierownicy wycieczek.

Minister

(—) Sł. Czerwiński.

SCHRONISKA

I LITERATURA PRZEWODNIKOWA

WARSZAWA

Schroniska szkolne

Państwowe gimnazjum im. St. Batorego ul. Myśliwiecka 6, tel. 9.24-22. — Tel. Schroniska 8-85-19 — 110 łóżek

Schronisko ma oddzielne pomieszczenie. Łóżka z materacami i pościelą. Kuchenka gazowa. Ogrzewanie centralne. Oddzielne sale dla dziewcząt.

Opłata za nocleg od osoby za pierwszą noc 1 zł., za następne po 75 groszy.

(w miesiącach zimowych tylko za uprzednim zgłoszeniem i dopłatą za opał).

I-sza Miejska Szkoła Rękodzielnicza ul. Kazimierzowska 60, tel. 8-08-00. Schronisko jest czynne cały rok. Łóżka z materacami i pościelą. — 40 łóżek

Schronisko udziela noclegów na daną noc albo młodzieży męskiej, albo tylko żeńskiej. Uczestnicy wycieczek mogą otrzymać na miejscu wyżywienie. Opłata za nocleg od osoby 60 gr. Uczestnicy wycieczek, posiadający swoją bieliznę pościelową (poszewkę, 2 prześcieradła lub spiwór płócienny) płacą po 30 gr. za nocleg.

Publiczna szkoła powszechna nr. 188. ul. Grójecka 93. Schronisko jest czynne cały rok. — 40 łożek

Posiada leżaki z pościelą. Opłata za nocleg od osoby 60 gr. Uczestnicy wycieczek, posiadający swoją bieliznę pościelową (poszewkę, 2 prześcieradła lub śpiwór płócienny), płacą po 30 gr. za nocleg.

Schronisko i internat dla kursów nauczycielskich i inspektorskich przy ul. Marszałkowskiej 4, V piętro (tel. 921-54) — kierowniczka p. I. Rudnicka. — 50 łóżek

Szkoły, organizujące wycieczki do Warszawy, winny uprzednio zwrócić się listownie do dyrekcyj (kierownictw) szkół, przy których czynne są szkolne schroniska wycieczkowe, celem zapewnienia uczestnikom wycieczki noclegów. Ponieważ liczba miejsc w tych schroniskach w okresie letnim jest niedostateczna, uprzednie zapewnienie uczniom noclegów jest konieczne. W sprawie zapewnienia tanich i zdrowych posiłków, wyjednania ulg przy przejazdach tramwajami, przy zwiedzaniu muzeów, wystaw i t. p. oraz zapewnienia przewodnika, szkoły mogą porozumieć się bezpośrednio ze Związkiem Propagandy Turystycznej m. st. Warszawy, Plac Teatralny róg Wierzbowej, listownie lub telefonicznie (nr. telefonu 635-60).

Schroniska społeczne

Gospoda dla młodzieży przyjezdnej w Gimnazjum pod wezwaniem św. Wojciecha przy ul. W. Górskiego (Hortensji 2). — 40 miejsc

Zamówienia na 2 tygodnie przed zamierzonym wyjazdem zgłaszać do Dyrekcji Gimnazjum. Opłata za łóżko z pościelą 2 zł. za pierwszą noc, za następne po 1 zł., ze swoją bielizną pościelową (poszewka, prześcieradło, podpinka z agrafkami) po 50 gr. za noc.

Miejskie schronisko wycieczkowe m. st. Warszawy w szkole powsz. Nr. 194 ul. Leszno Nr. 109. Czynne cały rok, mieści się w dwu salach. Opłata za nocleg dla wycieczek szkolnych 75 gr. dla nieszkolnych 1 zł. 25 gr. 60 łóżek

Zgłoszenie do Sekcji Kultury Zarządu miejskiego m. st. Warszawy Hipoteczna 8 lub bezpośrednio do kierownika szkoły, tel. 2-29-05.

Schronisko wycieczkowe Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego — ul. Nowy Świat 19, m. 3, tel. 6.42-50. 60 łóżek

Przyjmuje wycieczki szkolne, oświatowe i opiekuje się nimi. Opłata za łóżko z pościelą za pierwszą noc 1 zł. 50 gr. następne 1 zł. dla wycieczek szkolnych 1 zł. od osoby.

Bursa Związku Nauczycielstwa Polskiego. Wybrzeże Kościuszkowskie 35 (wejście od ul. Smulikowskiego 1) 100 miejsc

Przyjmowane są wycieczki młodzieży szkolnej i nauczycielskie, prowadzone przez nauczycieli — członków Związku Nauczycielstwa Polskiego. Opłaty za noclegi wynoszą:

1) dla młodzieży szkolnej 50 gr. za nocleg bez pościeli;
2) dla starszych — 75 gr. za nocleg bez pościeli;
3) nocleg z pościelą 2 zł. za pierwszą noc, 1 zł. za każdą następną.

Uczestnicy wycieczek korzystać mogą z pełnego lub częściowego wyżywienia. Całodzienne utrzymanie wynosi około 2 zł. 50 gr.

Hotel Emigracyjny na Powązkach — administrowany przez Syndykat Emigracyjny Sp. z. o. o. (Warszawa, ul. Alberta I Kr. Belgów 7) przyjmuje również wycieczki, uczestników zjazdów i słuchaczy kursów, zapewniając im niedrogie i czyste pomieszczenie wraz z ewent. całodziennym utrzymaniem. Na życzenie wypożycza dla celów wycieczkowych własne autobusy za niską opłatą.

Przewodniki i monografie

OGÓLNE:

Ilustrowany przewodnik po Warszawie i okolicy. *Dr M. Orłowicz.* Wyd. III. Wyd. Inst. Wyd. Biblioteka Polska. Warszawa, 1937 str. 172 ilustracje i plan miasta.

Mały przewodnik po Warszawie, *R. Fleszarowa i A. Janowski.* Wyd. Pol. Tow. Krajozn. Warszawa. 1930. str. 55.

Przewodnik po Warszawie w opracowaniu zbiorowym, Warszawa, 1937. Nakł. Oddz. Warszawsk. P.T.K. (w druku).

3 dni w Warszawie. Przewodnik. *T. Sawicki.* Wyd. Pol. Tow. Księg. Kol. „Ruch" S. A. Warszawa. 1927.

Jak zwiedzać Warszawę. — Związek Propagandy Turystycznej r. 1936.

SZCZEGÓŁOWE: — po Rezydencjach Królewskich, kościołach, cmentarzach, ogrodach i t. p.

Łazienki Królewskie. *L. Niemojewski.* Przewodnik z katalogiem obrazów. 1922 r.

Pałac Łazienkowski w Warszawie. *Karwicki.*

Przewodnik po Zamku Królewskim w Warszawie. Wydany nakładem Dyrekcji Państwowych Zbiorów Sztuki Min. W. R. i O. P. 1930.

Przewodnik po Zamku Królewskim w Warszawie. *Kazimierz Brokl.* Nakł. Ministerstwa W. R. i O. P. r. 1936. str. 61 ilustracje i plan.

Katedra św. Jana. *Trojanowski Wincenty.* Przewodnik artyst. — Warszawa. 1923. P. T. Krajoznawcze.

Przewodnik po cmentarzach warszawskich. *Dr. Orłowicz Mieczysław.* Warszawa. 1921. P. T. Krajoznawcze.

Przewodnik po Powązkach. *Sempołowska Stefania.* Wyd. 3. Warszawa 1934. Nakł. Nasza Księgarnia str. 70. 1 plan.

Krótki przewodnik po parku Paderewskiego w Warszawie. *Dr. R. Kobendza.* R. 1930 str. 51.

Przewodnik po Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Warszawskiego. *Dr B. Hryniewiecki i dr. R. Kobendza.* Warszawa, 1932. Nakładem Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Warszawskiego.

RÓŻNE:

Łazienki. Zamek—w cenie po 10 gr. **Teatr Wielki i Narodowy. Sejm i Senat. Cytadela. Bielany**—po 5 gr. Do nabycia w Sekcji Oświaty Pozaszkolnej Wydziału Oświaty i Kultury ul. Koszykowa nr. 9.

MONOGRAFIE:

Warszawa. *A. Janowski.* Wyd. Polskie R. Wegnera „Cuda Polski", Poznań. 1930. str. 189.

Warszawa. *A. Lauterbach.* — Inst. Bibl. Polskiej.

Warszawa. *Dr. T. Przypkowski.* Wyd. Ministr. Komunikacji. str. 18 ilustracje i planik miasta.

OKOLICE WARSZAWY — str. 87.

WOJEWÓDZTWO BIAŁOSTOCKIE

Schroniska szkolne

AUGUSTÓW — Szkolne schronisko wycieczkowe Kurator. Okr. Szkolnego Wileńskiego. Schronisko mieści sie nad brzegiem kanału Augustowskiego w specjalnie na ten cel zbudowanym budynku, który służy zarazem jako przystań wioślarska szkolna. Łóżka z materacami a częściowo z siennikami i pościelą.
Opłaty za noclegi: dorośli — 75 gr. nauczyciele 60 gr., młodzież szkolna 40 gr. Wycieczki ponad 10 osób: nauczycielskie po 40 gr., uczniowie po 20 gr. inni po 60 gr. Za pościel dopłata obowiązkowa jednorazowo 25 gr. Wyżywienie na miejscu. Schrony na łodzie. Zgłoszenia kierować do Dyr. państw. gimnazjum w Augustowie. — 60 łóżek

BIAŁOWIEŻA — 1. *Szkolne schronisko wycieczkowe w 7-kl. publ. szkole powsz.* (łóżka z materacami). — 40 łóżek
2. *Schronisko Dyrekcji Lasów Państwowych* — Kierownictwa Parku Narodowego — 3 duże sale schroniskowe na terenie parku pałacowego. — 100 łóżek
Łóżka siatkowe z pościelą, krany z wodą i umywalnie, elektryczne oświetlenie i centralne ogrzewanie.

Opłaty za noclegi: na salach zbiorowych nocleg z pościelą 1 zł. 20 gr., bez pościeli 60 gr. od osoby, dla wycieczek szkolnych z pościelą 60 gr., bez pościeli 30 gr. Noclegi w pokojach zbiorowych 1 zł 50 gr. od osoby, w pokojach gościnnych (1 — 2 osobowych) 5 — 6 zł. Wstęp do Parku Narodowego, Muzeum Puszczańskiego

oraz rezerwatu Żubrzego po 50 gr. od obiektu i osoby. Razem 1 zł. 50 gr. od osoby, dla wycieczek szkolnych po 20 gr. razem 60 gr.
Opłaty za przejazd koleją leśną po puszczy dla wycieczek w składzie do 150 osób: a) po 7 zł. 50 gr. za każdą godzinę jazdy, b) 15 zł. ryczałtu za przygotowanie lokomotywy i podstawienie składu, c) po 20 gr. od osoby za przewodników. Wycieczki szkolne płacą, jak pod a) 5 zł., jak pod b) 10 zł., jak pod c) 10 gr.
Furmanki od 3 — 5 zł.
Wyżywienie w Kasynie przysposobienia wojskowego Leśników, całodzienne utrzymanie dla wycieczek szkolnych 2 zł. 50 gr., obiad 1 zł.—dla wycieczek prywatnych utrzymanie całodzienne 3 zł., obiad 1 zł. 20 gr. plus 10 proc. za usługę.

BIELSK PODLASKI — Bursa gimn. państw. im. T. Kościuszki, prowadzona przez Koło Rodzicielskie przy tymże gimn. — ul. Mickiewicza 123. Bursa może być wykorzystana w okresie feryj letnich i zimowych. Opłata za nocleg wraz z całodziennym utrzymaniem 1.50 zł. 30 miejsc

DROHICZYN NAD BUGIEM (pow. Bielsk Podlaski. Stacja kol. Siemiatycze, poczta w miejscu), Internat gimn. państw. im. J. I. Kraszewskiego. Internat może być wykorzystany w czasie feryj letnich i zimowych. 20 łóżek z materacami. 40 miejsc
Wycieczki szkolne mogą znaleźć pomieszczenie w okresie feryj letnich w internacie gimn. ks. Biskupa Pińskiego, koszty noclegu i wyżywienia około 1.50 zł. dziennie. Nad Bugiem schron na kajaki.

DRUSKIENIKI — Publ. szkoła powsz. im. ks. Skargi, ul. Piłsudskiego Nr 3. Łóżka z materacami. 20 łóżek
Opłaty za noclegi: dorośli 75 gr., nauczyciele 60 gr., młodzież szkolna 40 gr. Wycieczki ponad 10 osób: nauczycielskie 40 gr., uczniowie po 20 gr, dorośli 60 gr.

GRODNO — Schronisko im. Sławomira Czerwińskiego mieści się w lokalu państw. gimn. im. Adama Mickiewicza, ul. Akademicka 10, wejście przez bramę i dziedziniec gimn. Łóżka z materacami. Czynne przez cały rok. Opłaty za noclegi: nauczyciele 60 gr. młodzież—40 gr. Wycieczki (ponad 10 osób) naucz. — 40 gr., młodzież szkolna — 20 gr. Za pościel (dwa prześcieradła) dopłata jednorazowo 25 gr. W zimie za opał i światło dodatkowo 25 gr. za nocleg. Wyżywienie na miejscu. Zgłoszenia do Dyrekcji gimn. 30 łóżek

JEZIORY — (25 km. od Grodna nad brzegiem jeziora Kań-Białe). Dom-willa osiedle szkolne państw. gimn. męskiego im. A. Mickiewicza w Grodnie. Opłata za nocleg: wycieczki nauczycielskie 40 gr., uczniowie 20 gr. 20 łóżek

ŁOMŻA — Bursa państw. szkoły mierniczej i przemysłowo-leśnej, ul. Stacha Konwy Nr. 15. Miejsc w czasie roku szkolnego i feryj zimowych 30 (tylko dla chłopców). W czasie feryj letnich 80 (dla chłopców i dziewcząt). Nocleg z całodziennym utrzymaniem 2 zł.

MORGOWNIKI — pod **NOWOGRODEM ŁOMŻYŃSKIM** — (poczta i st. kol. Nowogród Łomżyński) — Dom wakacyjny Koła Rodzicielskiego przy państw. gimn. ż. im. M. Konopnickiej w Łomży — (tylko dla dziewcząt) — 60 miejsc

MYSZYNIEC — 7 kl. publ. szkoła powsz. — ul. Reymonta. — 20 łóżek

OSTROŁĘKA — Państw. gimn. im. Kr. St. Leszczyńskiego. — Łóżka z materacami. 10 łóżek

SERWY (pow. Augustowski st. kol. Augustów). — Dom wakacyjny Min. W.R. i O.P. — użytkowany na kursy i kolonie letnie (50 miejsc). Schronisko mieści się w dwu salach. Łóżka z materacami 30 łóżek
Administruje domem p. Maria Albrechtowa, nauczycielka publ. szkoły powsz. w Dalnym Lesie, pow. augustowski; na miejscu dozorca.— Zgłoszenie o przydział do domu na kursy i kolonie kierować do KOS Wileńskiego. Opłata za noclegi: nauczyciele 60 gr., młodzież 40 gr.; wycieczki zbiorowe: nauczycielskie od osoby 40 gr., uczniowskie 20 gr.

Schroniska społeczne

SUWAŁKI — Dom Turystyczny Zrzeszenia Suwalczan, ul. Kościuszki Nr 79.

Dom czynny cały rok. Opłaty dla turystów zrzeszonych w organizacjach turystyczno-krajoznawczych i sportowych za noclegi: pojedyńcze osoby: pierwsza noc zł. 1.25, następne zł. 1 wycieczki grupowe od 10 osób: pierwsza noc zł. 1 następne 75 gr. wycieczki szkolne: pierwsza noc 60 gr. następne 40 gr.
Dom skanalizowany, elektryczność, posiłki, środki lokomocji, informacje dotyczące wycieczek po Suwalszczyźnie. 25 łóżek
Po uprzednim porozumieniu się listownym wycieczki należy zgłaszać przynajmniej na dziesięć dni naprzód przesyłając znaczek na odpowiedź oraz 25% zadatku.

WIGRY (gmina Huta, poczta Suwałki st. kol. Suwałki lub p. o. Płociczno).— Schronisko Pol. Tow. Krajoznawczego „Nad Wigrami" im. Kazimierza Kulwiecia. Adresować do Zarządu Oddziału PTK w Suwałkach (Kościuszki 61). Miejsc ogółem 60 — z czego połowa zarezerwowana dla młodzieży szkolnej. Opłata za nocleg dla młodzieży 25 gr. — Wyżywienie można otrzymać na miejscu 1 zł. 50 gr. — 30 łóżek 3 zł. 50 gr.
W sąsiedztwie schroniska drewnianego na ukończeniu schronisko murowane.

Przewodniki i monografie

OGÓLNE:

Ilustrowany przewodnik po woj. białostockim. *Dr. M. Orłowicz*. Wyd. Białostockiego Zw. Pop. Turystyki r. 1937 str. 450. Plany miast i mapa województwa.

Wycieczki wzdłuż Podlasia Białostockiego i w okolice m. Białegostoku. *J. Frankowski i J. Kromin.* Nakł. Oddziału Białostockiego PTK r. 1936 str. 7.

Przewodnik po Polsce w 4 t. Tom I — Polska półn. wschodnia. Wyd. Zw. P. Tow. Turystycznych. Skład Główny — Nasza Księgarnia r. 1935. Str. 276 — 16 map i 4 plany miast.

Województwo Białostockie. I. Krajobraz. — Białystok, 1930. Nakładem Tow. Opieki nad sztuką, kulturą i pomnikami przyrody. — Str. 45.

Województwo białostockie. Przeszłość i zabytki, Białystok. 1929. Nakładem Tow. Opieki nad sztuką, kulturą i pomnikami przyrody. — Str. 50.

W dorzeczu Narwi. *Świątkowski W.* Łomżyńskie i sąsiednie powiaty. — Warszawa. 1927.

Suwalszczyzna i okolice nadniemeńskie. *Świątkowski W.* Warszawa. 1926. str. 53.

Puszcze Polskie. *F. Ossendowski.* Wyd. z cyklu „Cuda Polski" R. Wegnera. Poznań r. 1935.

SZCZEGÓŁOWE:

Informator — przewodnik po Augustowie i okolicy. *Henryk Kodź.* Nakł. Magistratu m. Augustowa 1933.

Augustów — Suwałki. *Dr M. Orłowicz.* Wyd. Minist. Komunikacji. 10 str., ilustracje i mapka.

Białystok. *Goławski Mieczysław.* Przewodnik po mieście i okolicy. Z ilustr. i planem miasta. Białystok 1933. Oddz. Biał. Pol. Tow. krajozn. Str. 138.

Białowieża. *Jan Kloska*: (Krótki przewodnik) — PTK Warszawa. 1933.

Puszcza Białowieska i Park Narodowy w Białowieży.— *Jan Karpiński*: Kraków. r. 1930. Wydawnictwo Dyrekcji Lasów Państwowych w Białowieży, str. 30.

Przewodnik po puszczy Białowieskiej *Szymański Wiktor:* Wilno, 1930. Księg. Stow. Naucz. Pol., str. 48.

Ilustrowany przewodnik po Białowieży i Puszczy Białowieskiej. *Dr. M. Orłowicz* i *J. Karpiński* Nakł. Woj. Zw. Pop. Turyst. Odbitka z przew. po województwie. Białystok 1937 r. Str. 60.

Wycieczka do Parku Narodowego w Białowieży. *J. Paczoski.* Wydawn. Polskiego Towarzystwa Botanicznego.

Druskieniki i okolice. Opr. Inż. *T. Kulesza.* Przewodnik turystyczny. Wyd. Tow. Przyjaciół Druskienik r. 1935, str. 190 ilustracje i mapy.

Grodno. *Jodkowski Józef.* Wilno. 1922. Nakł. księg. Zawadzkiego, str. 118.

Grodno. Praca zbiorowa Kółka historyków I gimn. koed. Grodno 1929. str. 96.

Grodno i okolica. Jeziora Augustowskie. Suwalszczyzna. — Przewodnik turystyczny. Grodno 1934. Komisja turystyczna przy Zarządzie miejskim.

Krótki przewodnik po Kurpiach. *Chętnik A.* Warszawa 1932. Nakł. Oddz. Warsz. PTK.

Ziemia Kurpiów. *Inż. R. Macura.* Wyd. Minist. Komunikacji. 14 str. ilustracje i planik miasta.

Kościół i parafie w Nowogrodzie. *Chętnik Adam.* Nowogród n. Narwią. PTK. 1927.

Przewodnik po Wigrach *Dr. Brzosko-Zielińska Maria i Mieczysław Łojewski:* Suwałki 1933, str. 90.

WOJEWÓDZTWO KIELECKIE

Schroniska szkolne

BODZENTYN — (poczta Bodzentyn, st. kolej. Łączna) — Publ. szkoła powsz. — Łóżka z materac. 30 łóżek

CZĘSTOCHOWA — Publ. szkoła powsz. Nr. 14 przy ul. Waszyngtona 62. — Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 30 gr. — 40 łóżek
Harcerskie Koło Krajoznawcze, ul. Skłodowskiej 21 m. 1, dostarcza przewodników, udziela informacyj.

KIELCE — 7-kl. publ. szkoła powsz. im. M. Konopnickiej, ul. Tad. Kościuszki 5. — Łóżka z materacami, — posiłki w kuchni szkolnej. —Opłata za nocleg 40 gr. 40 łóżek
Oddział Pol. Tow. Krajoznawczego ul. Leonarda 14 udziela informacyj i opiekuje się wycieczkami. Listy w tych sprawach na 3 dni naprzód należy kierować do Prezesa Oddziału p. E. Massalskiego w Kielcach p. adr. Państwowe seminarium nauczycielskie, ul. Leonarda Nr 4.

OLKUSZ — 7-kl. publ. szkoła powsz. żeńska Nr 2, ul. Mickiewicza 80. — 20 łóżek

OPATÓW — (st. kolej. Ostrowiec n. Kamienną) — 7-kl. publ. szkoła powsz. ul. Kościelna 2. — 20 łóżek

PIEKOSZÓW —(stacja kol. w miejscu) — 3-kl. publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. 20 łóżek
Opłata za nocleg 30 gr.

SANDOMIERZ — 7-kl. publ. szkoła powsz. męska, ul. Mickiewicza. Łóżka z materacami. — 30 łóżek

SKAŁA POD OJCOWEM — (poczta w miejscu, st. kol. Olkusz) — 7-kl. publ. szkoła powsz. ul. Dworska. — 20 łóżek

SŁUPIA NOWA — 5-kl. publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. 40 łóżek

SOSNOWIEC — Państw. sem. naucz. męskie im. A. Mickiewicza, ul. Wawel 1. Łóżka z materacami — posiłki w kuchni internatu.— Opłata 30 gr. 40 łóżek

UJAZD — (pow. opatowski, poczta Iwaniska st. kolej. Ostrowiec — odległość 33 km, st. kolej. wąskotorowej Bogorja 13 km. lub Iwaniska 2 km) — 3-kl. publ. szkoła powsz. — 20 łóżek

ZŁOTY POTOK Janów, (poczta Julianka, st. kolej. Złoty Potok) — 7-kl. publ. szkoła powsz. Janów, ul. Częstochowska. Łóżka i miejsca na siennikach — ogółem 50 miejsc. — 20 łóżek

Schroniska społeczne

MĄCHOCICE — (gm. Dąbrowa, poczta Kielce, ul. Słowackiego 11). Pryw. dzierżawa. Pensjonat.— Schronisko czynne cały rok. Na miejscu wyżywienie. — 60 miejsc

OJCÓW — Schronisko szkolne i wycieczkowe P.T. Krajoznawcz. Oddziału Krakowskiego w willi pod Kazimierzem (Parku Zakładowym). Opłata za nocleg dla wycieczek szkolnych 30 gr. z kocem 50 gr. Łóżka od zł 1.10 i 1.50. 30 łóżek

SANDOMIERZ.

1. Dom wycieczkowy Polskiego Tow. Krajoznawczego, ul. im. St. Żeromskiego 6 (nowocześnie urządzony budynek, wodociąg i kanalizacja). Dla młodzieży szkolnej sala zbiorowa o 30 łóżkach polowych z kocami po 50 gr. Nauczycielstwo może korzystać z dwuosobowych pokojów, zaopatrzonych w pościel na prawach członków P. T. K. po zł. 2 za łóżko. 30 łóżek

Oddział P. T. Kraj. udziela informacji i opiekuje się wycieczkami.

2. *Schronisko* na przystani Ligi Morskiej i Kolonialnej nad Wisłą — 10 łóżek z siennikami po gr. 50.

ŚW. KATARZYNA — Schronisko pod firmą Kieleckiego Oddziału Pol. Tow. Krajoznawczego. Willa, pp. Dziaczkowskich pod Łysicą. — Opłata 1.50 do 2.50 zł. 29 miejsc

WĄCHOCK — Schronisko Oddziału Starachowickiego P. T. Kraj. w klasztorze. Gospodarz: ks. Edw. Chrzanowski. Opłata 50 gr. — 15 łóżek

ZŁOTY POTOK (góry Gorzkowskie) — Schronisko Oddziału Częstochowskiego P. T. T. Otwarte cały rok. Opłata 1 zł. 25 miejsc

ZAWICHOST — Schronisko Koła Związku Rezerwistów, ul. Szkolna Nr 17. — Opłata 1.50 zł. 6 łóżek

Przystanie wioślarskie: w **Niwce** nad Białą Przemszą, gm. Niwka pow. będziński — przystań I drużyny harcerskiej im. Tadeusza Kościuszki z Będzina; w **Górze Puławskiej** pow. kozienickiego — przystań Puławskiego Klubu Wioślarzy.

Przewodniki i monografie

OGÓLNE:

Piesze szlaki turystyczne w górach Świętokrzyskich Część I. Kielce — Łysica — Św. Krzyż — Ostrowiec — Ćmielów — Opatów — Sandomierz. Opis drogi i mapa. Kielce 1929. Nakł. Oddz. Kieleckiego, Opatowskiego i Sandomierskiego P. T. K. str. 8.

Przewodnik po Ziemiach Małopolski. Tomik III. Kraków 1928. Nakładem P.T.K. Oddziału w Krakowie, str. 44.

Kraina Stefana Żeromskiego. *M. Hubicka — E. Massalski.* Nakł. Oddziału Kieleckiego P.T.K. 1928.

Sandomierskie (Góry Świętokrzyskie). *Al. Patkowski.* Wyd. Cuda Polski — R. Wegnera. Poznań 1937 r.

Powiat Kozienicki. *Inż. Jan Szmid.* Nakł. Oddziału P.T.K. w Pionkach r. 1936 str. 45 i ilustracje.

Puszcza Kozienicka. *Szmid J. inż.* Położenie. Szlaki turystyczne. Z 8-ma ilustracjami i 2-ma mapami. 1933. Nakładem Oddziału Pol. Tow. Krajozn. w Pionkach, str. 24.

Z przeszłości Zagłębia Dąbrowskiego i okolicy. *Kantor-Mirski Marian.* Sosnowiec. Wyd. Tow. Nauk. Zagł. Dąbr. 1931.

PO GÓRACH SWIĘTOKRZYSKICH:

Łysogóry. *Sylwester Kowalczewski.* Przewodnik krajoznawczy. Nakł. Kieleckiego Oddziału P. T. K. 1937 str. 95.

Przewodnik po Łysogórach. *T. Dybczyński.* Warszawa 1924. P.T. Krajoznawczego str. 228.

Góry Świętokrzyskie. *Al. Patkowski.* Wyd. Ministr. Komunikacji, str. 14 ilustracje i mapka.

PO SANDOMIERZU:

Ilustrowany przewodnik po Sandomierzu i okolicy z planem miasta. *Pietraszewski J.* 1930, str. 47.

Przewodnik po Sandomierzu z dokładnym planem miasta. *ks. J. Rokoszny.* Wyd. 3. Sandomierz 1936, Księg. Chodakowskiej, str. 72.

Przewodnik po katedrze sandomierskiej. *Górski Edward ks. dr.* Sandomierz 1935, str. 40.

Sandomierz. *A. Patkowski.* Wyd. Minist. Komunikacji str. 14 ilustracje i planik.

RÓŻNE:

Chęciny i okolice. *S. Kowalczewski.* Kielce 1934.

Częstochowa. *T. Łazarski.* Wyd. Minist. Komunikacji, str. 14 ilustacje i planik.

Jasna Góra i jej pamiątki. *Łaziński Aleksander O.* Przewodnik dla pielgrzymów i zwiedzających. — Częstochowa, 1930, str. 222.

Przewodnik po Jasnej Górze. *O. Łaziński Al.* Wyd. 2. Nakł. OO. Paulinów. Częstochowa 1936, str. 80.

Kielce i Chęciny. *Edm. Massalski.* Wyd. Minist. Komunikacji, str. 10 ilustracje i planik.

Kielce i okolica. *Sylwester Kowalczewski.* Przewodnik krajoznawczy. Kielce 1935. Wyd. pow. Zw. Nauczycielstwa Polskiego w Kielcach, str. 113.

Ojców i jego okolice. *Stączek St.* Kraków 1928, P. T. Krajozn. str. 45.

Opatów, jego dzieje i zabytki. *Stefan Kotarski.* Opatów 1932. P. T. Krajoznawcze.

Pieskowa Skała i jej okolice. *Dr. J. Zawadzki.* Wyd. II. Warszawa 1932. Nakładem S. A. Pieskowa Skała, str. 95.

Przewodnik po Wąchocku z ilustr. *Wysocki Stanisław inż.* Starachowice 1935. Wyd. P. T. K. Oddział w Starachowicach, str. 35.

Wycieczka do Buska, Stopnicy i Solca. *Dybczyński T.* Warszawa 1928. P.T.K. str. 45.

WOJEWÓDZTWO KRAKOWSKIE

Schroniska szkolne

KRAKÓW — *Miejski Dom Wycieczkowy.* — Oleandry 4. Telefon 181-80.
Wybudowany z inicjatywy i przy poparciu Ministerstwa W. R. i O. P. z przeznaczeniem dla młodzieży szkolnej. — 218 łóżek

Budynek posiada 13 wielkich i 6 mniejszych sal sypialnych, salę jadalną, świetlicę, obszerne halle na każdym piętrze, biuro zarządu, mieszkania służbowe, szatnie, umywalnie z bieżącą wodą ciepłą i zimną, natryski, wanny, centralne ogrzewanie, pralnie, magazyn i obszerne tarasy.

Opłata za nocleg dla młodzieży szkół powszechnych i zawodowych dokształcających po 80 gr. za dobę od osoby, dla młodzieży szkół średnich po 1 zł. od osoby za dobę.

Dom Wycieczkowy otwarty jest przez cały rok. Wszelką korespondencję i przekazy pieniężne należy wysyłać pod adresem: Miejski Dom Wycieczkowy — Kraków Oleandry 4. Biuro zarządcy otwarte jest dla stron od 8-ej do 21-ej, w niedziele i święta od 9-ej do 11-ej oraz od 17-ej do 19-ej.

Wycieczki zgłaszać należy do zarządu Domu Wycieczkowego przynajmniej na 14 dni przed przyjazdem do Krakowa według następującego wzoru:

.... nazwa szkoły wzgl. organizacji ...., dnia......../........ 193......

Zgłaszam wycieczkę obejmującą .... osób, w tym młodzież żeńska .... osób, opieka żeńska .... osób, młodzież męska .... osób, opieka męska .... osób.

Przyjazd nastąpi dnia......../........ od strony............................ o godzinie ...., odjazd nastąpi w kierunku.............................. dnia.................. o godzinie..................

Tytułem zaliczki wysłano kwotę........... zł, na odpowiedź dołącza się znaczek pocztowy za................ groszy.

....
dokładny podpis i adres.

Zgłoszenia, odpowiadające powyższemu wzorowi, jako niewymagające żadnych uzupełnień, będą załatwiane na pierwszym miejscu. Zaliczkę w wysokości 50 gr. od uczestnika należy przekazać po otrzymaniu pozytywnej odpowiedzi. Wycieczka może tylko wtedy liczyć na noclegi, jeśli otrzyma zawiadomienie, że noclegi dla niej zarezerwowano.

W porze letniej przestrzega się przed przybyciem do Krakowa bez uprzedniego zapewnienia sobie noclegów. Korespondencję załatwia się odwrotnie.

Kosztorys wycieczki obliczony na jedną osobę i na jeden dzień pobytu w Krakowie, łącznie ze wstępami, noclegami i wyżywieniem wynosi 3.50 — 4.50 zł.

Śniadania dla wycieczek wydaje się na miejscu, obiadów dom nie wydaje.

Komunikacja tramwajem Nr. 1 z dworca do Rynku, skąd tramwajem Nr. 4 (komunikacja wprost linią Nr. 5 lub 8 z dworca do mostu Dębnickiego, skąd około 7 minut pieszo). Na życzenie dla zadatkowanych wycieczek wysyła się na dworzec kolejowy o ściśle oznaczonej porze bezpośredni wagon tramwajowy lub autobus. Wycieczki korzystają w tym wypadku z opłat ulgowych za przewóz.

Szkolna Komisja Wycieczkowa nie pośredniczy w korespondencji z Domem Wycieczkowym, zgłoszeń przeto o noclegi w Domu Wycieczkowym nie należy kierować za jej pośrednictwem, lecz wprost pod adresem: Kraków—Oleandry 4.

SZKOLNA KOMISJA WYCIECZKOWA przy Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego, Plac Matejki 11, przyj-

muje wycieczki szkolne i opiekuje się nimi *w czasie od 10 maja do 10 lipca każdego roku*. Wszelką korespondencję, zgłoszenia i przekazy pieniężne należy wysyłać pod adresem:

P. Franciszek Tęczyński, Komisja Wycieczkowa, Kraków, Plac Matejki 11. Tamże biuro Komisji otwarte dla stron między 13 a 14 i 20 a 21 prócz niedziel i świąt.

Komisja Wycieczkowa zaopiekuje się tymi wycieczkami, które dopełnią następujących warunków:

1) Wycieczkę należy zgłosić do Komisji W. listem poleconym na 14 dni przed jej przyjazdem do Krakowa. Zgłoszenia uskutecznia się przesłaniem zadatku w wysokości 50 gr. od każdego uczestnika wycieczki i znaczka 80 gr. na pisemną odpowiedź. Bez zadatku zgłoszeń nie uwzględnia się pod żadnym warunkiem. Zadatek przepada, jeżeli wycieczka na oznaczony czas albo też wcale nie przyjedzie.
2) Zgłaszając wycieczkę, należy podać: a) ilość młodzieży z wyszczególnieniem płci, b) dzień (datę) i godzinę przybycia wycieczki do Krakowa.
3) Wycieczka pokrywa zadatkowane zamówienie.
4) Wycieczka może przyjechać do Krakowa, jeżeli otrzyma pisemne zawiadomienie od Komisji W. o jej przyjęciu.
5) Noclegi urządza się w czystych budynkach: na łóżkach z materacami i siennikach. Prześcieradeł do łóżek, koców i prześcieradeł do sienników nie dostarcza się. Kosztorys wycieczki, obliczony na jedną osobę za jeden dzień pobytu w Krakowie, łącznie ze wstępami wynosi około 4—5 zł. Cena noclegu: 60 gr. łóżko, 40 gr. siennik.
   Aprowizacją Komisja W. się nie zajmuje, wskazuje jedynie adresy jadłodajni.
   Schronisko Szkolnej Komisji wycieczkowej posiada 40 łóżek z materacami i 80 sienników. Czynne tylko w okresie od 10 maja do 10 lipca.

POLSKI ZWIĄZEK TURYSTYCZNY ul. Lubicz 2/4 (naprzeciwko Dworca Kolejowego) — ośrodek obsługi turystycznej posiada ewidencję kilku tysięcy kwater, wśród nich masowe kwatery dla młodzieży szkolnej w cenie 25 i 50 gr.

Biuro dostarcza kupony żywnościowe do restauracyj i jadłodajni, znajdujących się pod kontrolą P. Z. T.

BIECZ — (pow. gorlicki).
Publ. szkoła powsz. żeńska im. kr. Jadwigi — 20 łóżek
Łóżka z materacami.

BUKOWINA—(pow. nowotarski).
Publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami — 20 łóżek
Opł. za nocleg 30 gr.

JABŁONKA — (pow. nowotarski, poczta w miejscu, stacja kol. Czarny Dunajec) — 5-kl. publ. szkoła powsz. (Gęste Domy 46). — 20 łóżek

JELEŚNIA — (pow. żywiecki — poczta i st. kol. w miejscu). Publ. szkoła powsz.
Łóżka z materacami. — 20 łóżek
Opłata za nocleg 30 gr.

JORDANÓW — 7-kl. publ. szkoła powsz. im. św. Jana Kantego. — 10 łóżek

JURGÓW — nad Białką — (pow. nowotarski z Nowego Targu szosą 23 km. z Poronina przez Bukowinę 15 km. z Klimkówki przy szosie Zakopane — Morskie Oko przez Brzegi 8 km). *Szkolny dom wycieczkowy*. Wybudowany przez Ministerswo W. R. i O. P. w r. 1934, posiada 7 pokojów sypialnych na 75—100 miejsc, pokoje dla wychowawców i dla służby, świetlicę, kuchnię, infirmerię, umywalnie z ustępami. Dom wykorzystywany jest na kursy letnie i zimowe oraz jako schronisko wycieczkowe. Dom jest zagospodarowany, administruje domem: p. J. Silanowa, kierowniczka publicznej szkoły powszechnej w Jurgowie, poczta w miejscu. Łóżka z materacami. Wyżywienie można otrzymać na miejscu.
Opłata za nocleg: dla młodz. szkolnej i nauczycieli po 50 gr. (bez pościeli), turyści po 1 zł. (za pościel dopłata). — 60 łóżek

KALWARIA ZEBRZYDOWSKA — (poczta i st. kol. w miejscu) — 7-kl. publ. szk. powsz. 20 łóżek

KROŚCIENKO NAD DUNAJCEM — (poczta w miejscu, najbliższe st. kol.: Nowy Targ i Stary Sącz) — 7-kl. publ. szkoła powsz. ul. Jagiellońska Nr 232. — 40 łóżek
Łóżka z materacami.—Opłata za nocleg 30 gr.

KRYNICA WIEŚ — (poczta Krynica Zdrój, — st. kol. Krynica Zdrój, przystanek kol. w miejscu) — Publ. szkoła powsz. — 20 łóżek
Łóżka z materacami.

LIPNICA MAŁA — (poczta Lipnica Wielka na Orawie, st. kol. Czarny Dunajec) — Publ. szkoła powsz. im. św. Józefa, nr. domu 147. — 10 łóżek

LIPNICA WIELKA — na Orawie, pow. nowotarski (poczta w miejscu, st. kol. Czarny Dunajec) — w **Przywarówce** u stóp Babiej Góry. *Schronisko Tow. Przyjaciół młodzieży państw. gimn. im. św. Jana Kantego w Poznaniu.* Dla wycieczek szkolnych stale zarezerwowanych 15 miejsc. —
Opłata za nocleg 20 gr. z pościelą 50 gr. 15 miejsc

MAKÓW — 7-kl. publ. szkoła powsz. — 20 łóżek

MANIOWY — (poczta Harklowa, st. kol. Nowy Targ) — 5-kl. publ. szkoła powsz. — 20 łóżek

MILÓWKA — (poczta i st. kol. w miejscu — pow. żywiecki) — Publ. szkoła powsz. — 10 łóżek

MSZANA DOLNA — 7-kl. publ. szkoła powsz. męska. 20 łóżek

MUSZYNA — (poczta i st. kol. w miejscu — pow. nowosądecki) — 7-kl. publ. szkoła powsz. — Rynek 370. — 10 łóżek

NOWY SĄCZ — Państw. gimn. I im. Jana Długosza, ul. Długosza 5. — 20 łóżek

NOWY TARG — 7-kl. publ. szkoła powsz. męska, pl. Słowackiego Nr 17. —
Łóżka z materacami. — Opłata 30 gr. 30 łóżek

PIWNICZNA — (poczta i st. kol. w miejscu) — 7-kl. publ. szkoła powsz. — Rynek. — 20 łóżek

PORĄBKA — (pow. bielski 7½ km. od Kęt). Publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. — 20 łóżek

RABKA-ZDRÓJ — 7-kl. publ. szkoła powsz. — Łóżka z materacami. — 20 łóżek

ROŻNÓW — (pow. nowosądecki, poczta Gródek nad Dunajcem) 3-kl. publ. szkoła powsz. —
Łóżka z materacami. 20 łóżek

RYTRO — (poczta i st. kol. w miejscu — pow. nowosądecki). — Publ. szkoła powsz. — 20 łóżek

SROMOWCE NIŻNIE —(Pieniny) (poczta Krościenko najbliższe st. kol.: Nowy Targ lub Stary Sącz)— *Szkolny Dom wycieczkowy śląski.* Administruje domem p. Józef Gała. Opłata za nocleg 50 gr. — Łóżka z materacami. 80 łóżek

SROMOWCE WYŻNIE — (Pieniny) — Dworek Cisowy Zw. Harcerstwa Pol. Opłata 20 gr. — 50 miejsc

SZCZAWNICA — (pow. nowotarski) — 7-kl. publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. — 30 łóżek

SZCZYRK — (poczta w miejscu, st. kol. Wilkowice-Bystra). — 7-kl. publ. szkoła powsz. w Szczyrku Dolnym. — 20 łóżek

TARNÓW — Państw. gimn. III im. A. Mickiewicza, ul. Nowy Świat 24.
Łóżka z materacami. Opłata 30 gr.— 30 łóżek
W Tarnowie — oprowadza po mieście, udziela informacyj i ułatwia zwiedzanie fabryki w Mościcach sekcja przewodników - harcerzy. Zapotrzebowanie należy zgłaszać, najlepiej na 3 dni naprzód, w czasie nauki szkolnej pod adresem Prof. Emil Jakubiec, państw. gimn. II, a w czasie feryj do zarządu szkolnego schroniska wycieczkowego w państw. gimn. III. O informacje można się zwracać również do Oddziału Polskiego Tow. Krajoznawczego, ul. Batorego 5.

Na **TURBACZU** w Gorcach w Schronisku Tow. Tatrzańskiego Oddział Gorce. 15 łóżek
Łóżka szkolne z materacami opłata za nocleg dla młodzieży 50 gr.

WITÓW — (poczta Chochołów, st. kol. Podczerwone — pow. Nowy Targ) — 3-kl. publ. szkoła powsz. 10 łóżek

ZAKOPANE — 1. *Dom wycieczkowy im. ks. Stolarczyka* (ul. Chałubińskiego pod Kozińcem) P. Tow. Krajoznawczego. — 100 miejsc.
w tym szkolnych — 40 łóżek
Łóżka podwójne z materacami i pościelą.— Opłata za nocleg dla młodzieży szkolnej 1 zł. z pościelą. Ze swoją bielizną pościelową 50 gr. Utrzymanie całodzienne można otrzymać na miejscu.

2. *7-kl. publ. szk. powsz.* (nowy budynek). Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 30 gr. 20 łóżek

ZAWOJA — (pow. wadowicki poczta w miejscu. st. kol. Maków Podhalański) — Śląski Dom Wycieczkowy: Oddział męski. — „Stolarnia", oddział żeński w willi „Mieczysława" w Górnej Zawoi na „Bębnach". Łóżka z pościelą. — Opłata za nocleg 50 gr.— 25 łóżek

ŻEGIESTÓW-wieś — 1-kl. publ. szk. powsz. 10 łóżek

ŻYWIEC — Państw. gimn. im. M. Kopernika, ul. Słowackiego 2. — Schronisko ma oddzielne pomieszczenie na parterze budynku szkolnego, zaopatrzone w światło elektryczne i umywalnie, pojemność: 45 — 50 osób, — ponadto 30 sienników napełnionych słomą.— 20 łóżek
Opłata za nocleg: dla młodzieży 30 gr. dla nauczycieli i członków tow. turyst. 50 gr.

Schroniska społeczne

Na GŁODÓWCE — (o. p. Bukowina na Podhalu) Schronisko Związku Harcerstwa Polskiego (użytkowane na kursy i obozy). 30 łóżek

KOŚCIELISKO — poczta w miejscu, st. kol. Zakopane.
„Nasz dom"—dom wakacyjny Koła Rodzicielskiego przy gimn. im. Marsz. J. Piłsudskiego w Bydgoszczy. Wycieczki mogą korzystać w razie wolnych miejsc.

MSZANA DOLNA — Obóz YMCA, „Beskid".

ROKICINY MAŁOPOLSKIE, (st. kol. Chabówka) Domy wakacyjne „Dwór" i „Zofiówka" Zgromadzenia S.S. Urszulanek Polskich. — przyjmują bez ograniczeń zimą i latem wycieczki szkolne.

ZAKOPANE — Willa na Antołówce - Zgromadzenia S.S. Urszulanek. Wycieczki szkolne mogą korzystać zimą i latem bez ograniczeń.

Schroniska górskie

BESKID MAŁY.

NA LESKOWCU (szczyt Jaworzyna 880 m.) Schronisko Oddziału Babiogórskiego P.T.T. (Koło wadowickie). Miejsc ogółem 30, w tem 21 łóżek. 30 miejsc
Opłata za nocleg 2 zł. i 1 zł. dla członków P.T.T. 1.20 — 0,50. Dojście z Wadowic lub z Andrychowa.

MAGÓRKA (913 m.). — Schronisko Beskidenverein w Bielsku. Dojście z Bielska lub. st. kol. Wilkowice-Bystra. 60 łóżek

Na MAGÓRCE u Sikorów. St. turyst. Oddz. Bialskiego P.T.T. miejsc nocl. 18 w tem 12 łóżek, cena nocl. zł. 1.80 dla członków P.T.T zł. 1. 18 miejsc

Na ŻARZE NAD MIĘDZYBRODZIEM BIALSKIM, st. turyst. Oddz. Żywieckiego P.T.T. ceny nocl. 2 zł. dla członków P.T.T. 1 zł. 5 łóżek

BESKID ŚLĄSKI (po stronie woj. Krakowskiego).

BIAŁY KRZYŻ w Salmopolu (940 m). st. nocleg. Oddz. Bialskiego P.T.T. 30 łóżek, ceny nocl. zł. 1.50, dla członków P.T.T. zł. 1.

BESKIDY RACZAŃSKIE.

W ZWARDONIU (710 m). Schronisko P. Tow. Tatrzańskiego obok skoczni narciarskiej. Własność Oddziału Babiogórskiego w Żywcu i Oddziału Bielskiego. Ceny noclegów od 4 zł. do 1 zł (dla członków P.T.T. od 2 zł. do 50 gr). 100 miejsc

W WIELKIEJ RACZY (1236 m). Schronisko P.T.T. Oddziału P.T.T. w Bielsku, (adres Rycerka Górna).
Ceny noclegów: 2 zł. dla członków P.T.T. 1 zł. 40 łóżek

Na PRZEGIBKU — małe, niezagospodarowane schronisko P.T.T. (Oddział Bielski). — 6 miejsc

BESKID WYSOKI.

NA BABIEJ GÓRZE — 1. Na **Markowych Rówienkach (Markowe Szczawiny)** — Schronisko Pol. Tow. Tatrzańskiego im. D-ra H. Zapało-

wicza—łóżek 23.—miejsc na sianie 30. Opłata za nocleg dla młodzieży szkolnej: na łóżku 1 zł. 25 gr. na sianie 50 gr. Stacja posiłkowa na miejscu.— 53 miejsc
Schronisko otwarte cały rok. — *Adres:* Zawoja przez Maków Podhalański — schronisko P T.T. na Babiej Górze.— 2. Schronisko **Nacz. Dyr. Lasów Państwowych** *na południowym zboczu turni szczytowej.*
Ceny: 3 zł. łóżko: 2 zł. prycza 1 zł. w dobudówce. 50 miejsc

Na BORACZEJ HALI (854 m). — Schronisko Żyd. Tow. Makabi w Bielsku — 22 łóżek i 12 sienników. 35 miejsc

Na LIPOWSKIEJ (1.300 m). Schr. Tow. Beskideverein 4 miejsca

Na PILSKU — Schronisko Oddziału Babiogórskiego P.T.T. w Żywcu. (1333 m). Adres schroniska: Korbielów, poczta Jeleśnia. Miejsc noclegowych ogółem 120. w tym łóżek 61.
Opłaty za nocleg: od 2.50 zł. do 0.75 zł. (dla członków P.T.T. od 1 zł. do 50 gr). 120 miejsc

Na POLICY (1367 m). — Schronisko P.T.T. (Oddział w Jordanowie). 16 miejsc
Opłata za nocleg zł. 1.30 — 2.

BESKID WYSPOWY.

Na WIELKIM LUBONIU (1023 m). — Schronisko Oddziału P. Tow. Tatrzańskiego w Rabce. — Dostęp od stacji Zaryte. — Miejsc noclegowych 18. w tym 12 łóżek. 18 miejsc
Ceny noclegów: zł. 2.00—0.50 gr.

GORCE.

Na LUBANIU (1200 m), st. turyst. Oddz. Tarnowskiego P.T.T. w budynku Gruszkiewicza, miejsc noclegowych 6. ceny nocleg zł. 1.00 — 0.50.

Na STARYCH WIERCHACH — w połowie drogi z Rabki na Turbacz, małe schronisko P.T.T. (Oddział w Rabce). 16 miejsc

Na TURBACZU — Schronisko Oddziału Gorce Pol. Tow. Tatrz. — Miejsc na 42 osoby, 32 łóżka, w tym łóżek szkolnych 15. Ceny nocl. zł. 2.00 — 0.50.

PIENINY.

W SZCZAWNICY NIŻNIEJ Schronisko P.T.T. (Oddziału Pienińskiego) w willi Jacka Majerczaka Nr. 82. Miejsc nocleg. ogółem 58. w tym 8 łóżek. 50 noclegów prymitywnych. Opłaty od zł. 2.00 do 0.50.

W SZCZAWNICY NIŻNIEJ NA PIASKACH Schronisko Oddz. Nowosądeckiego P.T.T. miejsc nocleg. 43. w tym 13 łóżek. Ceny nocleg. 2 zł. dla członków P.T T. 1 zł. na poddaszu 0.50 zł.

BESKID SĄDECKI.

Na JAWORZYNIE Krynickiej Schronisko Oddziału Krynickiego P.T.T. miejsc nocl. 60 w tym 30 łóżek. ceny nocleg. zł. 2.50 — 1. dla członków P.T.T. zł. 1.50 — 0.60.

Na PRECHYBIE (1175 m). Schronisko w budowie w r. bieżącym noclegi prowizor. 20 miejsc

TATRY.

DOLINA CHOCHOŁOWSKA — *Schronisko Warsz. Klubu Narciarskiego.* 120 łóżek
Schronisko zagospodarowane, kuchnia, łazienki, natryski na miejscu. Młodzież szkolna i wycieczki szkolne mogą korzystać z pobytu i noclegów za zniżoną opłatą w zależności od kategorii łóżek i pokojów. Zgłoszenia: Zarządca schroniska. Zakopane. skrzynka pocztowa 62. 180 miejsc

NAD MORSKIM OKIEM (1400 m). — Schronisko Oddziału Krakowskiego P. Tow. Tatrzańskiego. Schronisko składa się z t. zw. nowego i starego schroniska. W nowym 8 pokoi o 62 łóżkach (opłata 5 — 3 zł.) w starym schronisku 56 miejsc noclegowych na pryczach (opłata zł. 1.00 — 1.50).

ROZTOKA (1032 m). Oddziału Krakowskiego P.T.T. Miejsc noclegowych ogółem 120. w tym łóżek 50.
Opłata zł. 1.20—1.50. dla członków P.T.T. 0.80 — 0.50.

W DOLINIE PIĘCIU STAWÓW Polskich (1672 m). Schronisko Oddziału Zakopiańskiego P.T.T. Miejsc noclegowych ogółem 70. w tym łóżek

50. Opłata za nocleg dla członków P.T.T. zł. 1.80 dla nieczłonków zł. 3.00.

Na HALI GĄSIENICOWEJ (1500 m). Schronisko Oddziału Warszawskiego P.T.T. Miejsc noclegowych ogółem 170 w tym łóżek 140. Ceny noclegów: dla członków P.T.T. 2 zł. i 1.50 zł. dla nieczłonków 3 — 2 zł.

NA HALI PYSZNEJ (1350 m). Schronisko Sekcji Narciarskiej P.T.T. Miejsc noclegowych 75, w tym łóżek 50. — Opłaty od 2.50 do 0.80 zł.

Na KALATÓWKACH Schronisko P. Tow. Nar. w Krakowie. Miejsc 60 w tym łóżek 40.

Na KASPROWYM WIERCHU (1075 m), w budynku stacji kol. linowej 60 miejsc.

Ponadto *schroniska prywatne*: Barcikowej na Łysej Polanie, Bystryckich na Hali Gąsienicowej, Łasaka na Gubałówce (stacja tur. T.K.N) i w Dolinie Kościelskiej.

UWAGA: W schroniskach Polskiego Tow. Tatrzańskiego przysługują młodzieży za okazaniem legitymacji szkolnej ceny członkowskie na salach wspólnych.

Przewodniki i monografie

PO KRAKOWIE I OKOLICY:

Kraków, przewodnik dla zwiedzających miasto i okolice. *Karol Estreicher*, ze 103 rycinami i planem miasta. Kraków, 1931. Nakł. Tow. Miłośników historii i zabytków Krakowa, str. 286 ilustracje i plan miasta.

Przewodnik po Krakowie i okolicy. Nakł. Pol. Zw. Turystycznego — 1928, str. 86 plan miasta i ilustracje.

Ilustrowany przewodnik po Krakowie. Wyd. Chrześcijańskiego Frontu Gospodarczego. Kraków r 1931 str. 130.

Wśród pamiątek Krakowa. Przewodnik po Krakowie. *Turowska Irena.* (odb. Polska zachodnia, ilustr. dziennik śląski) Katowice 1936 r. str. 275.

Dwa dni w Krakowie. *Józef Hellstein.* Wyd. Polskiej Agencji Reklamy. Poznań 1929, str. 131.

Przewodnik po żydowskich zabytkach Krakowa. *Bałaban Majer.* Kraków 1935. Nakł. Stow. „Solidarność" B'rei B'rith, str. 125 + VIII.

Kraków i okolice. *D'Abancourt H.* Przewodnik. Gebethner i Wolff, 1924 str. 250.

Kraków. *Jerzy Remer.* Wyd. Pol. R. Wegnera „Cuda Polski". Poznań 1937. (w druku).

Stary Kraków. *Klein Fr.* Rocznik Krakowski. T. XVII— str. 220.

Najnowszy zwięzły przewodnik po Wawelu. *Trepka Józef Nekanda.* Katedra, Zamek Królewski. Kraków 1924, str. 48.

Przewodnik po katedrze wawelskiej, skarbcu i grobach królewskich. *Tetmajer Włodzimierz i Kruszyński Tadeusz ks. dr.* Kraków 1924.

Katedra krakowska. *A. Borawski.* Kraków r. 1921. Nakł. P. T. Krajoznawczego str. 89.

Jak zwiedzać Kraków. *Dobrowolski i Tomaszkiewicz.* Kraków 1930, str. 115.

Kraków. *Dr. J. Dobrzycki.* Wyd. Ministr. Komunikacji str. 18 ilustr. i planik miasta.

Szlak turystyczny w okolicy Krakowa. *Leszczycki St.* Kraków 1930. Nakł. P. T. Krajoznawczego.

Przewodnik narciarsko-turystyczny po okolicach Krakowa. *Dr. Stanisław Leszczycki.* Kraków 1934. Nakł. Tow. Krzewienia Narciarstwa. str. 43.

Okolice Krakowa. *Dr. St. Leszczycki.* Wyd. Ministr. Komunikacji, str. 14 ilustracje i mapka.

Bielany. *Tomkowicz Stanisław.* Biblj. krak. nr. 36.

Mogiła Kościuszki. *Konczyńska Wanda.* Kraków.

Kalwaria Zebrzydowska. *Szablowski.* Kraków 1933.

Wieliczka. *Słowik Jan.* Nowy ilustrowany opis salin wielickich. Wieliczka. Kraków 1927, str. 80.

Wieliczka. Opr. kier. Żupy solnej w Wieliczce. Wyd. Minist. Komunikacji, str. 11 i ilustracje.

Wieś Mogiła. *Łuszczkiewicz Wład. Biblj. krak. nr. 10.*

GÓRSKIE: a) po Beskidach.

Przewodnik po Beskidach Zachodnich i Pieninach z terenami narciarsk. *Kaz. Sosnowski.* Wyd. III. Tom. I. Krynica — Szczawnica — Rabka. Tom II. Zawoja — Bystra — Wisła. Nakł. księgarni Orbis. Kraków — Dębniki.

Przewodnik narciarski po Beskidzie Wysokim. *Wł. Midowicz.* Nakł. P. Z. N. Kraków 1937.

Przewodnik narciarski po Beskidzie Zachodnim. *Wład. Midowicz i Augustynowicz.* Nakł. Żywiec. P. T. Tatrzańskiego, r. 1929, str. 94.

Krynica, Żegiestów, Muszyna i okolice. *Nitribitt Roman i Hetper Zygmunt.* Przewodnik turystyczny po Beskidzie Sądeckim i okolicznych górach słowackich. Nakł. P. T. Tatrzańskiego. Lwów 1929. str. 210.

Babia Góra. *Wł. Midowicz.* Nakł. P. T. Tatrzańskiego Żywiec 1930. str. 46.

Zwardoń i okolica. *Wł. Midowicz i St. Merta.* Nakł. P. T. Tatrzańskiego 1931, str. 43.

Krynica. *Lewicki St. dr.* Nakł. księg. kolej. Ruch. str. 83.

b) po Pieninach.

Ilustrowany przewodnik po Pieninach i Szczawnicy. *Alha-Marczak Wiktor.* Kraków. Nakł. Komitetu 1927, str. 186, 2 mapki.

Przewodnik po Pieninach. *Ks. Walery Gadowski.* Wyd. Polski Znicz. Kraków. str. 37.

Park Narodowy w Pieninach. *Rapf Feliks.* Przewodnik turystyczny z ilustr. i mapką. Staraniem i nakładem P. T. Tatrzańskiego Oddziałów „Beskid" w Nowym Sączu i Tarnowie. Kraków 1933, str. 125.

Pieniny i ziemia sądecka. *Jan Wiktor.* Wyd. Polskie. R. Wegnera „Cuda Polski". Poznań 1936.

Pieniny. *prof. F. Rapf.* Wydaw. Minist. Komunikacji, str. 6 ilustr. i mapka.

c) po Tatrach

Przewodnik po Tatrach i Zakopanem. *T. Zwoliński.* Nakł. Ks. Zwolińskich w Zakopanem. Wyd. piąte r. 1936, str. 299 i mapka.

Przewodnik po Tatrach i Zakopanem. *M. Świerz.* Nakł. autora r. 1927, str. 230.

Tatry Wysokie. *J. Chmielowski i M. Swierz.* Wyd. Sekcji turyst. P. T. Tatrzańskiego r. 1925.

I. Część ogólna i doliny. — str. 118.

II. Przełęcze i szczyty (od Liliowego po Wagę) str. 179.

III. Przełęcze i szczyty (od Wagi po Lodową Przełęcz) stron. 175.

IV. Przełęcze i szczyty (od Lodowej po Przełęcz pod Kopą) str. 95.

Dolina Kościeliska w Tatrach. *Jan Szokalski.* Przewodnik turystyczny historyczny. Warszawa 1933, str. 48.

Przewodnik ilustrowany po Spiszu, Orawie, Liptowie i Czadeckim. *Dr. M. Orłowicz.* Książnica Atlas r. 1921, str. 286.

Szata roślinna Tatr Polskich. Przewodnik geogr. roślinny. *Dr. M. Sokołowski.* Wyd. Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem r. 1935, str. 207 ryciny i mapy.

Zakopane — Broszura informacyjna. *dr. M. Orłowicz.* Nakł. Tymczasowej Komisji Uzdrowiskowej. Zakopane, str. 61.

Zakopane. *Zwoliński Tadeusz.* Wyd. Zarządu Uzdrowiska. Zakopane 1931 r.

Zakopane i Tatry Polskie w zimie. *T. Zwoliński.* Przewodnik zimowy. Wyd. księg. Zwolińskich. str. 176 i plan Zakopanego.

Szlaki narciarskie Tatr Polskich. *J. Oppenheim.* Wyd. P. Z. N. Kraków 1936.

Wycieczka w Tatry i Pieniny. *M. Limanowski.*

Tatry i Podhale. *Rafał Malczewski.* Wyd. „Cuda Polski". R. Wegnera. Poznań 1935, str. 207 ilustracje i mapy.

Tatry. *J. A. Szczepański.* Wyd. Ministr. Komunik. str. 14 ilustracje i mapka.

Podhale. *Jan Reychman.* Wyd. Ministr. Komunikacji, str. 14, ilustracje i mapa.

RÓŻNE:

Przewodnik turystyczny kolejowy. 2 zeszyty. Nakł. biura dla spraw turystycznych Dyr. Okr. Kolei Państwowych w Krakowie r. 1934.

Przewodnik po uzdrowiskach polskich. *Saysse-Tobiczyk.* Tom. I. Polska południowo-zachodnia. Nakł. Książnicy Atlas r. 1931, str. 93.

Tarnów i jego okolice. *Zdzisław Simche (przy współpracy d-ra Mariana Bielatowicza i d-ra Wiktora Ormickiego).* Nakł. gminy Tarnowa. Kraków 1931, str. 303.

Przewodnik po Tarnowie. *Rappaport Zygmunt i dr. Rozwadowski Miecz.* Tarnów 1929. Księg. Z. Jelenia, str. 55.

Ziemia Bocheńska. *Fischer Stanisław.* Krótki przewodnik turystyczny. Bochnia 1930.

Jasielskie Zagłębie naftowe. *Strzetelski Jerzy inż.* Borysław 1929. Nakł. Izby Pracy.

Myślenice — szkic monografii geograficznej. *T. Prus Wiśniewski.* Myślenice 1930. Nakł. autora.

Fabryka Państwowych Związków Azotowych w Mościcach. Kraków 1930.

Żywiecczyzna. *Inż. Wł. Kawecki.* Wyd. Ministr. Komunikacji, str. 14 ilustr. i mapka.

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Schroniska szkolne

KAZIMIERZ DOLNY — (st. kol. Puławy).
1. *Szkolne schronisko wycieczkowe przy szkole powsz. nr 2*, róg ul. Lubelskiej i Szkolnej. Schronisko ma oddzielne pomieszczenie (telefon, sprzęt sportowy do użytku wycieczek). Wyżywienie można otrzymać na miejscu.
Łóżka z materacami i pościelą. Opłaty za nocleg: łóżko z pościelą 50 gr. ponadto dopłata za światło od całej wycieczki w zależności od zużycia od 20 gr. do 1.50 gr. — 70 łóżek
Uczestnicy wycieczek ze swoją bielizną pościelową (2 prześcieradła i poszewka) płacą 30 gr.
2. *Szkolne schronisko wycieczkowe* — w willi „Zofiówka" pod Zarządem p. Zofii Radoszyńskiej — przy ul. Puławskiej nr. 34 (odległość od śródmieścia około 2 km). Opłaty: łóżko z siennikiem bez pościeli 30 gr. za nocleg z pościelą 50 gr. Na miejscu kuchnia: śniadanie 40 gr. obiady od 70 gr. do 1 zł. kolacje od 40 gr. — 30 miejsc
3. *Schronisko* w willi „Wanda", własność p. Tadeusza Ulanowskiego — przeznaczone dla wycieczek, które nie znajdują pomieszczenia w schronisku 1.
Wszystkie te schroniska są pod opieką p. Włodzimierza Dziubanowskiego, kierownika szkoły powsz. nr 2.

LUBLIN — 1. *Schronisko przy 7-kl. publ. szkole powsz. nr 3* (Przedmieście Czwartek), dojazd z dworca kolej. autobusem miejskim Nr 3. — Łóżka z materacami. — natryski. Opłata za nocleg 50 gr. Uczestnicy wycieczek ze swoją bielizną pościelową (2 prześcieradła i poszewka) płacą 30 gr. — 50 łóżek
2. *Schronisko przy bursie Międzyszkolnej* ul. Kapucyńska 1. (dawniej internat przy Państw. gimn. im. Hetm. Zamoyskiego). W ciągu roku szkolnego 6 łóżek z siennikami i pościelą, w okresie wakacyjnym 60 łóżek. Opłaty: za łóżko z pościelą 70 gr. od osoby, bez pościeli 30 gr. za kąpiel natryskową 30 gr. Wycieczki o informacje mogą się zwracać do Oddziału Oświaty i Kultury Zarządu m. Lublina (tel. 24).

NAŁĘCZÓW — 7-kl. publ. szkoła powsz. — 20 łóżek

PUŁAWY — *1. Schronisko* przy publ. szkole powsz. Nr 2 — ul. Polna. — 30 łóżek
2. *Schronisko* dla wycieczek wodnych w budynku szkolnej przystani wioślarskiej, na lewym brzegu Wisły, poniżej mostu. 10 łóżek z materacami i pościelą. — 10 łóżek
Zgłoszenia wycieczek wodnych należy kierować do Dyrekcji państw. gimn. im ks. A. Czartoryskiego w Puławach. Opłata za nocleg 50 gr.

Schroniska społeczne

ZAMOŚĆ — Sejmikowy dom noclegowy (obok Kolegiaty, blisko dworca kolejowego). Dla wycieczek szkolnych opłaty za nocleg ulgowe (50 proc.). Łóżko z materacem i pościelą od 60 gr. — zł. 1.20, za pryczę bez pościeli 15 gr.

Przewodniki i monografie

OGÓLNE i RÓŻNE:

Przewodnik po Polsce w 4 t. I. II. Polska poł.-wschodnia. Nakładem Lw. P Tow. Turystycznych r. 1937.

Lubelskie. *Świątkowski W.* — W-wa. 1928—str. 140.

Ziemia Lubartowska. *Śliwina Wanda J. i Tkacz Ferdynand.* — Lubartów. 1928. str. 146.

Podlasie. *Świątkowski W.* — W-wa, 1929 - str. 100.

Wycieczka szlakiem unitów na Podlasiu. *Frankowski J.* (Kodeń, Janów Podlaski, Leśna, Biała Podlaska), Warszawa. 1927. Pol. Tow. Krajoznawcze—str. 39 —

Siedlce. *Moniewski Tadeusz.* 1929. Wyd. Muzeum Ziemi Podlaskiej, str. 67.

Chełm. *Kaz. Czernicki.* Przeszłość i pamiątki. Nakł. Zwierciadło. Chełm 1936, str. 136.

PO LUBLINIE:

Ilustrowany przewodnik po Lublinie w opracowaniu zbiorowym. Lublin, 1931. Wyd. staraniem Oddziału Pol. Tow. Krajozn. — str. 123. —

Przewodnik po Lublinie i jego okolicach. *Cholewiński W.* — Wyd. 3. Lublin, 1929 — str. 66 —

Lublin. *Dr St. Wojciechowski.* Wyd. Minist. Komunikacji, str. 18 ilustracje i planik miasta.

PO KAZIMIERZU, NAŁĘCZOWIE I JANOWCU:

Wycieczka do Kazimierza i Puław (przewodnik). *Dr T. Dybczyński.* — Warszawa, 1926. Pol. Tow. Krajozn. str. 27.

Kazimierz nad Wisłą i jego zabytki. *Łomiński L. ks.* — Lublin 1926.

Kazimierz Dolny i jego zabytki. *S. Kołodziejczyk.* Nakł. mag. m. Kazimierza r. 1933, str. 30

Nałęczów i okolice. *Cholewiński Witold.* Lublin 1934 r. str. 96.

Z historii Kazimierza Dolnego i jego okolic. *J. Niemojewski.* r. 1936. Nakł. P. T. Kraj. str. 39.

Kazimierz — Puławy. *M. Masłowski.* Wyd. Minist. Kom. str. 14, ilustracje i mapka.

Przewodnik po Janowcu. *Chrzanowski Wł. ks.* 1930.

PO ZAMOŚCIU:

Zamość, ordynacja Zamoyskich i powiat zamoyski. *Chlebowski Br* — Zamość. Z. Pomarański i S-ka. — str. 26.

Zamość, gród kanclerski-hetmański. *Pieszko Michał M.* Zamość, 1928. Wyd. Oddziału powiatowego Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Zamościu.

Z historyczno-architektonicznych wędrówek po Zamościu. *Pieszko Michał.* Zamość, 1930.

Przewodnik po Zamościu i okolicy. *Pieszko Michał.* Nakł. P. T. K. w Zamościu 1934 r. — str. 100.

WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE

Schroniska szkolne

LWÓW — *Szkolne schronisko wycieczkowe* ul. Ormiańska 23, 1 p. czynne cały rok.— 50 łóżek
Schronisko umieszczone w specjalnie na ten cel oddanym przez zarząd miasta Lwowa lokalu. Łóżka z materacami i pościelą. Opłata za nocleg 50 gr. — Zgłoszenia kierować do Kuratorium O. S. Lwowskiego. Wycieczki mogą korzystać ze schroniska dopiero po otrzymaniu zawiadomienia z Kuratorium o zarezerwowaniu miejsc.
Dowolna zmiana terminu przyjazdu i odjazdu wycieczki jest niedopuszczalna.

DROHOBYCZ — 7-kl. publ. szkoła powsz. im. St. Konarskiego. ul. Zawale 14. — Łóżka z materacami. — 30 łóżek

DUKLA — (poczta Dukla, stacja kol. Iwonicz) 7-kl. publ. szkoła powsz. męska ul. Mickiewicza 108.— 20 łóżek

GRÓDEK JAGIELLOŃSKI „Zastawie" publ. szkoła powsz. koed. im. Marszałka J. Piłsudskiego. 20 łóżek

KROSNO — Państw. gimn. im. M. Kopernika ul. ks. Piotra Skargi L. 567. — (schronisko ma oddzielne pomieszczenie). 20 łóżek

LESKO — (st. kol. Lesko-Łukawica) 7-kl. publ. szkoła powsz. męska im. Marsz. J. Piłsudskiego ul. Kościuszki. — 20 łóżek
Łóżka z materacami.

TURKA NAD STRYJEM — 7-kl. publ. szkoła powsz. męska ul. Kościuszki 17. — 10 łóżek

USTRZYKI DOLNE 7-kl. publ. szkoła powsz. koedukacyjna im. Marsz. J. Piłsudskiego ul. Marsz. J. Piłsudskiego. Łóżka z materacami. 20 łóżek

Schroniska społeczne

LWÓW — Schroniska Tow. Szkoły ludowej:
1. *Bursa im. Boberskiej — ul. Poniatowskiego 11* — (dla dziewcząt). — 25 miejsc
2. *Bursa Grunwaldzka — ul. Sobieskiego 3* (dla chłopców).— 40 miejsc

P. Tow. Krajoznawcze Oddział we Lwowie opiekuje się wycieczkami. Adres: Lwów, ul. Bourlanda 5.

BORYSŁAW — Schronisko Zarządu Fundacji Chrześcijańskiej Gminy miasta Borysławia w Zakładzie Opieki Społecznej im. Marsz. J. Piłsudskiego. Pomieszczenie na 60 osób (pościel, umywalnie). — Z lokalu korzystać mogą bezpłatnie wycieczki szkolne w miesiącach: maju, czerwcu, wrześniu i październiku, po uprzednim zgłoszeniu się do Zarządu. W lipcu i sierpniu lokal zajęty na kolonie letnie.

MIKOŁAJÓW NAD DNIESTREM — Przystań wioślarska Akademickiego Związku Sportowego we Lwowie. Schronisko. 20 miejsc

PRZEŁĘCZ ŁUPKOWSKA — Ośrodek narciarski 2 p. strz. podh. przed tunelem łupkowskim — 200 m. od granicy czechosłowackiej. — 10 łóżek

ROZŁUCZ — Schronisko Okr. Urzędu WF. i PW. DOK. X. w Przemyślu. — 180 miej.

POD CIUCHOWYM DZIAŁEM (900 m). Własność P.T.T. Oddz. w Drohobyczu. 27 miejsc

POD CZARNĄ GÓRĄ im. dr. M. Swierza w **MALMANSTALU** w dolinie Majdańskiego Potoku. Własność Sekcji Narciarskiej P.T.T. Oddział w Drohobyczu. — 20 łóżek

SIANKI—1. *Schronisko Ligi popierania turystyki* 220 miejsc
2. *Schronisko Okr. Urz WF. i PW. Okr. Nr. X.* w budynkach stacyjnych. 60 łóżek

POD PIKUJEM (1100 m.). Przemyskiego Tow. Narciarzy. (dojście z Sianek 20 km. lub saniami przez wieś Libuchorę). — 35 miejsc

TRZCIANA — Schronisko OO. Bernardynów przy pustelni bł. Jana z Dukli na południe od Dukli.— 20 miejsc

Przewodniki i monografie

PO LWOWIE:

Ilustrowany przewodnik po Lwowie. *Orłowicz M.* Lwów, Książnica-Atlas. str. 284.

Lwów, przewodnik orientacyjny. Nakł. gminy m. Lwowa 1930. str. 52.

Lwów, przewodnik dla zwiedzających miasto. *Medyński Aleks.* Nakł. autora r. 1936. str. 249 ilustracje i plan miasta.

Zabytki miasta Lwowa. *Zubrzycki-Sas Jan* dr. prof. Lwów 1928, str. 143.

Architektura Lwowa. *Kunke Emil.* Przewodnik dla poznania stylów, oglądanych na zabytkach miejskich. Lwów 1935 r., str. 8.

Katedra Ormiańska i jej otoczenie. *Kajetanowicz Ks.* Dr. Przewodnik wyd. II rozszerzone. Lwów 1930.

Przewodnik po cmentarzu Obrońców Lwowa. Lwów 1934. str. 52.

Krótki przewodnik narciarski po okolicach Lwowa. Dr. *Adam Zieliński.* Kraków 1934. Nakł. Tow. Krzewienia Narciarstwa. str. 28.

Lwów. *R. W.* Wyd. Minist. Komunikacji, str. 12 ilustracje i plan miasta.

Lwów. *Wasylewski Stanisław.* Poznań 1931. Wyd. Wegnera. „Cuda Polski".

RÓŻNE:

Przewodnik po Polsce str. 44. I. Polska poł. wschodnia. Nakł. 22. P. Tow. Turystycznych r. 1937.

Przewodnik po Borysławiu. Wraz z mapką ulic i planem. Borysław. 1933. Nakł. i druk. Naftowa T.S.L. str. 16.

Turysta w Zagłębiu Naftowym. Przewodnik po Borysławiu i okolicy. Opracował inż. *Józef Wojnar*. 1936. Nakł. Oddziału P.T.T. w Drohobyczu. str. 128.

Królewskie Wolne miasto Drohobycz. *Mściwujewski Mścisław.* 1929. Drohobycz, str. 34.

Jarosław, jego przeszłość, zabytki. *Orłowicz Mieczysław* dr. Lwów Książnica-Atlas. 1921, str. 140.

Pow. Kamionka Strumiłłowa. *Faliński Br.* Nar. Koło Tow. Rozw. Ziem. Wschodnich r. 1935, str. 269.

Przewodnik po Krośnie i okolicy. *Krukierek Józef* Nakł. autora r. 1936, str. 89.

Powiat Leski. (Kraina Szybowisk). Wyd. Minist. Komunikacji, str. 10, ilustracje i mapka.

Zamek w Łańcucie. Dr. *Józef Piotrowski.* Zwięzły opis dziejów i zbiorów. Lwów 1933/32.

Ilustrowany przewodnik po Przemyślu. *Orłowicz Mieczysław,* dr. Przemyśl 1917, str. 160.

Rozłucz, jako letnisko. Dr. *Miecz. Piotrowicz.* Nakł. Koła pow. walki z gruźlicą w Turce nad Stryjem r. 1936, str. 32.

Samborszczyzna. *Kuczera Al.* Ilustr. monogr. m. Sambora. Nakł. Księg. Nauczycielskiej r. 1935, str. 492.

Ziemia Sanocka. *Dr. M. Orłowicz.* Wyd. Minist. Komunikacji, 22 str., ilustracje i mapka.

Przewodnik po Truskawcu i okolicach. *Cz. I.* Nakł. Zarządu Zdrojowiska w Truskawcu, 1930, str. 24.

Przewodnik po Żółkwi. *Emanuel Hay.* Żółkiew 1933, str. 20.

Zamki Króla Jana III w Małopolsce Wschodniej. Dr. *Łucja Charewiczowa.*

Żółkiew. *Emanuel Hay.* Przewodnik dla zwiedzających. Rzut oka na dzieje grodu Żółkiewskich i Sobieskich. Wyd. 2 Żółkiew 1935 r. str. 56 i plan.

Żółkiew i jej zabytki historyczne. *St. Marian Szuperski.* Żółkiew 1933. Nakł. autora.

Zamek w Żółkwi. *Marian Osiński.* Lwów 1931. Nakł. Tow. opieki nad zabytkami sztuki i kultury we Lwowie.

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

Schroniska szkolne

KALISZ — Przystań wioślarska państw. gimn. im. Kościuszki. — 10 łóżek
Park miejski 8. Łóżka z materacami i pościelą posiłki u woźnego.
Opłata za nocleg 60 gr. W budynku, na piętrze schronisko, na parterze szatnie, schrony na łodzie, basen wioślarski.

LISKÓW — (st. kol. Opatówek) Schronisko czasowo umieszczone w publ. szkole powsz. w Koźminku, (odl. 5 km.). 50 miejsc

ŁÓDŹ — 7-kl. publ. szkoła powsz. Nr. 1 im. A. Mickiewicza — ul. Nowotargowa 24. — Opłata za nocleg 60 gr. Łóżka z pościelą (miejsc na siennikach 50). — 30 łóżek
W Łodzi Oddział Pol. Towarzystwa Krajoznawczego opiekuje się przyjezdnymi wycieczkami. Listy na 10 dni przed przybyciem wycieczki adresować do Oddziału Pol. Tow. Tur. Kraj. w Łodzi, ul. Al. Kościuszki 17 (tel. 110-10).

PIOTRKÓW TRYB. — Państwowe sem. naucz. żeńskie — ul. Stroczyńskiego 1. — 20 łóżek
Łóżka z pościelą, opłata za nocleg 60 gr. Uczestnicy wycieczek, ze swoją bielizną pościelową (2 prześcieradła, poszewka lub śpiwór płócienny) płacą 30 gr.

TOMASZÓW MAZOWIECKI. — Publ. szk. pow. Nr. 1 im. J. Piłsudskiego — ul. Legionów 36. Łóżka z materacami i pościelą. — 20 łóżek

Opłata za nocleg 60 gr. uczestnicy wycieczek ze swoją bielizną pościelową (2 prześcieradła, poszewka lub śpiwór płócienny) płacą 30 gr.

ROKITNICA (w odległości 7 klm. od Łaska na polanie leśnej). Schronisko wycieczkowe pryw. gimn. koed. niemieckiego Stowarzyszenia gimnazialnego w Pabianicach.
Schronisko posiada mały domek gospodarczy z 15 siennikami do spania na poddaszu. — 15 miejsc

Schroniska społeczne

SULEJÓW NAD PILICĄ — Przystań Ligi Morskiej i Kolonialnej — 10 miejsc noclegowych (bezpłatnie).

Przewodniki i monografie

Z wycieczki po województwie łódzkim. *Kruszyński Leon.* — Turek 1929.

Kalisz i Gołuchów. *Jan Kilarski.* Wyd. Minist. Komunikacji, str. 14 ilustr. i plan miasta.

Przewodnik po Kaliszu. *Wł. Kwiatkowski.* r. 1932, str. 78 ilustr. i plan miasta.

Przewodnik ilustrowany po Kaliszu i jego okolicach. *M. Szachówna.* Kalisz 1927. Nakł. Drukarni Wydawniczej — str. 209.

Łódź, miasto pracy. *Rosset E.* Łódź 1929. Str. 100.

Ilustrowany przewodnik po Pabianicach, Łasku i pow. łaskim. *K. Staszewski.* P. T. K. Pabianice 1929 — Str. 73

Przewodnik po Piotrkowie Trybunalskim. *M. Witanowski.* Piotrków 1923. Str. 100.

Ilustrowane okolice Piotrkowa. *M. Rawita Witanowski.* Wyd. Głosu Trybunalskiego r. 1938, str. 60 i ilustracje.

Sieradz. — *Pogorzelski Walery ks.* Włocławek. — Druk. Diec. 1927. Str. 160.

Spała i jej okolice. *Łomiński Leon ks.* — Łódź 1930.

Inowłódź i Spała. *Łomiński Leon ks.* Lublin 1925.

Informator Wieluński. *Wilczyński Władysław.* — Wieluń 1935, str. 140, mapa, uzupełnienia i poprawki 3 nlb.

WOJEWÓDZTWO NOWOGRÓDZKIE

Schroniska szkolne

MIR — (poczta Mir, najbliższa st. kolej. Horodziej, komunikacja autobusowa). — 7-kl. publ. szkoła powsz., ul. Wileńska 47. — 10 łóżek
Opłata za nocleg: — wycieczki nauczycielskie 40 gr, młodzieży szkolnej 20 gr.

NIEŚWIEŻ — (najbliższa stacja kolej. Horodziej, stała komunikacja autobusowa). Państw. gimn. im. Władysława Syrokomli, ul. Syrokomli 17. — Łóżka z materacami. — 20 łóżek
Opłata za nocleg: — wycieczki nauczycielskie 40 gr. młodzieży szkolnej 20 gr.

NOWOGRÓDEK. — 7-kl. publ. szkoła powsz. Nr. 2. róg ul. Słonimskiej i Kolejowej (nawprost dworca). Zgłoszenia przesyłać do Inspektoratu Szkolnego Zaułek Grodzieński Nr. 20 lub bezpośrednio do schroniska ul. Słonimska 52. Łóżka z materacami i pościelą. — 30 łóżek
Poza tym schronisko posiada 30 sienników zapasowych dla liczniejszych wycieczek. Za pościel dopłata jednorazowa 25 gr. Opłata za nocleg: nauczycielstwo — 60 gr. młodzież szkolna 40 gr., inne osoby 75 gr; wycieczki powyżej 10 osób: nauczycielskie 40 gr. młodzież szkolna 20 gr. — inni 60 gr.

Związek Propagandy Turystycznej Ziemi Nowogródzkiej udziela informacyj i obsługuje turystów i wycieczki. Listy należy kierować pod adresem Biura Informacyjnego Związku w Nowogródku, Dworzec kolejowy lub Zarządu Związku przy Urzędzie Wojewódzkim, pokój Nr. 15.

NAD ŚWITEZIĄ — (23 km. od Nowogródka na drodze Nowogródek — Baranowicze) — poczta Walówka, *Schronisko Pol. Tow. Krajoznawczego im. Al. Janowskiego.* — Zgłoszenie kierować bezpośrednio do schroniska. Miejsc ogółem 32 — w tym *łóżek szkolnych* 20. Łóżka z siennikami. Opłata dla młodzieży 25 gr. — 20 łóżek

SŁONIM — Państw. sem. nauczyc. męskie, — ul. 3 Maja 37. Łóżka z materacami. — 20 łóżek
Opłaty za nocleg: nauczycielstwo 60 gr. młodzież szkolna 40 gr. inni 75 gr. Wycieczki (ponad 10 osób): nauczyciele 40 gr. młodzież szkolna 20 gr. — inni 60 gr. Za pościel dopłata jednorazowa 25 gr.

STOŁPCE (nad Niemnem) Państw. gimn. im. T. Hołówki. Łóżka z materacami. — 20 łóżek
Opłata za nocleg 40 gr.

Schroniska społeczne

BARANOWICZE — schronisko Oddziału Pol. Tow. Krajoznawczego ul. Kołpinicka. Opłata 50 gr. za nocleg z pościelą. — 60 miejsc

JEREMICZE, pow. stołpecki, nad Niemnem, stacja turystyczna gminy Turzec; miejsc noclegowych 15, opłata 1 zł.

W SŁONIMIE i HORODKACH stacje turystyczne Okręgowego Urzędu W. F. i P. W. — tylko dla wycieczek organizacyj p. w.

Przewodniki i monografie

Przewodnik po Polsce w 4-ch tomach. Tom I Polska półn.-wschodnia. Nakł. Zw. Polskich Tow. Turystycznych. Skład główny Nasza Księgarnia, r. 1935 — 16 map i 4 plany miast.

Nowogródzkie. Numer monograficzny „Ziemi". Rocznik 1935, Nr. 10 — 12, październik — grudzień.

Nowogródek i okolice. *Żmigrodzki Józef inż.* — Wyd. 3. Nakł. Nowogr. Oddziału P. T. Krajozn. 1931. Str. 116.

Nad błękitnym Niemnem. *Larouy Wł.* Przewodnik po Nowogródczyźnie Mickiewiczowskiej. Nowogródek 1934. Nakł. W. Wierniewicz i W. Larouy. str. 79 1 nlb. 1 mapa.

Wycieczki Słonimskie. *Lorentz Stanisław.* — Wyd. nakładem Oddziału Słonimskiego Polskiego Tow. Krajoznawczego. Słonim 1933.

Krótki przewodnik turystyczny po powiatach: lidzkim i szczuczyńskim. *Przybytko Antoni Grzymała.* Nakł. P. T. Krajoznawczego oddziału w Lidze r. 1836. str. 30 i mapka.

Pamiątki historyczne Wileńszczyzny i Nowogródczyzny. *T. Bujnicki.* Nakł. Dziennika Urzędowego Kur. Okr. Szk. Wileńskiego r. 1935. str. 38.

Zabytki archeologiczne woj. Wileńskiego i Nowogródzkiego. *Dr. H. Cetek Hołubowiczowa.* Nakł. Dziennika Urzędowego Kur. Okr. Szk. Wileńskiego r. 1936. str. 40.

WOJEWÓDZTWO POLESKIE

Schroniska szkolne

BRZEŚĆ NAD BUGIEM — 1. *Państw. gimn. im. Traugutta.* — Łóżka z materacami. 20 łóżek
2. *Dom Harcerza*, ul. Zamoyskiego 48 (nad Muchawcem). — 10 łóżek

DAWIDGRÓDEK (pow. Stolin, st. kol.: Łachwa — 22 km. Horyń 32 km. — w porze letniej z Łachwy i Horynia do Dawidgródka statkami). — 7-kl. publ. szkoła powsz., ul. Słowackiego Nr. 1. Łóżka z siennikami. — 20 łóżek

KOBRYŃ — Państw. gimn. im. M. Rodziewiczówny — ul. Brzeska 5. Łóżka z materacami. — 10 łóżek

LUBIESZÓW — Publ. szkoła powszechna, ul. Czarnieckiego 23. — 10 łóżek

PIŃSK — 1. *Państw. gimn.*, ul. Kościuszki 45. — Łóżka z siennikami. — 30 łóżek
2. *Szkolna przystań wioślorska* (dla wycieczek wioślarskich). Łóżka z siennikami — dla łodzi dobre schrony. — 30 łóżek

Na parterze mieszczą się obszerne szatnie i schrony na łodzie, na piętrze pomieszczenia schroniskowe.

Schroniska powiatowe

Schroniska powiatowe utrzymywane są przez Wydziały Powiatowe. Rozmieszczone są w miejscowościach leżących nad rzekami i przeznaczone w pierwszym rzędzie dla turystów wodnych. We wszystkich podanych niżej miejscowościach znajdują się nad brzegami rzek tablice orientacyjne. Wycieczki liczące ponad 10 osób winny zamawiać noclegi na 10 — 14 dni wcześniej, drogą koresp. z Wydziałem Powiatowym.

Cennik noclegowy:

1) za łóżko lub tapczan, siennik, podgłówek z poszewką, 2 prześcieradła i koc — najwyżej 1 zł.

2) za koc, siennik i podgłówek 50 gr.

Młodzież szkolna korzysta z 50% zniżki w schroniskach obliczonych na 10 lub więcej osób.

Na szlaku wodnym PINA — KANAŁ KRÓLEWSKI — MUCHAWIEC:

Potapowicze, pow. Pińsk, stacja turystyczna . . 4 miejsc
Glinna, „ Drohiczyn „ „ . . 4 „
Sieliszcze, „ „ „ „ . . 6 „
Ostromecz Szlachecki, pow. Kobryń stacja turystyczna . . . . 5 „
Horodec, pow. Kobryń, stacja turystyczna . . . 10 „
Kobryń (przystań policyjna) pow. Kobryń. stacja turystyczna . . . . 6 „
Okopy, pow. Kobryń, stacja turystyczna . . . 6 „

Na szlaku wodnym HORYŃ — PRYPEĆ — (STRUMIEŃ):

Wysock, pow. Stolin, stacja turystyczna . . . 10 miejsc
Bereżno, „ „ „ „ . . . 10 „
Uholec, „ „ „ „ . . . 8 „
Nyrcza, „ „ „ „ . . . 10 „
Przewóz Lachewski, pow. Łuniniec, schronisko. . 8 „
Korobie, pow. Stolin, stacja turystyczna . . . 4 „
Bereźce, „ „ „ „ . . . 8 „

Na szlaku wodnym PINA — JASIOŁDA — KANAŁ OGIŃSKIEGO — JEZIORO WYGANOWSKIE:

Horodyszcze, pow. Pińsk. schronisko Pol. Zw. Pop. Tur. . . . . 60 miejsc
Merczyce (śluza Nr 1) pow. Pińsk, stacja tur. . . 4 „
Telechany, pow. Kosów, schronisko . . . . 50 „
Jaz Nr 10 (na jez. Wyganowskim) pow. Kosów, stacja tur. . . . . 6 „

Na szlaku wodnym JASIOŁDA — PINA:

Staromłyny, pow. Drohiczyn. stacja turystyczna . 6 „
Motol, „ „ „ „ . 10 „
Horodyszcze j. w

Na szlaku wodnym PRYPEĆ — JEZIORO BIAŁE — KANAŁ BIAŁOJEZIERSKI — KANAŁ KRÓLEWSKI:

Kraska, woj. wołyńskie
Ratno, „ „
Rzeczyca, pow. Kamień-Koszyrski, stacja turystyczna 10 miejsc
Białe Jezioro, pow. Kobryń stacja turystyczna . . 4 „
Radostów, „ „ „ „ . . 6 „
Sieliszcze j. w.

Na szlaku wodnym TURIA.

Buzaki, pow. Kamień-Koszyrski, stacja turystyczna . 6 „

Na szlaku wodnym STOCHÓD — PRYPEĆ (STRUMIEŃ):

Obzyr Wielki, pow. Kamień-Koszyrski, stacja turystyczna	6 miejsc
Nobel, pow. Pińsk, stacja turystyczna	4 "
Chojno, " " " "	4 "

Na szlaku wodnym STYR — PRYPEĆ (STRUMIEŃ):

Dom Akademika T. R. Z. W. (koło wsi Młyrek) pow. Pińsk.

Na szlaku wodnym HORYŃ — LWA.

Koszary Olmańskie, pow. Stolin, stacja turystyczna	10 "

Ponadto we wszystkich większych miejscowościach będących siedzibami gmin, zarządów miejskich lub szkół, każdy turysta może liczyć na opiekę i życzliwe traktowanie.

Przewodniki i monografie

Polesie, Cz. I. *Mondalski Wiktor.* Zarys wiadomości ogólnych. Brześć nad Bugiem 1927.

Polesie. *Niezbrzycki Jan.* Opis wojskowo-geograficzny i studium terenu. Warszawa, 1931. Wojsk. Inst. Geogr.

Polesie. *Moszyński Kazimierz.* Warszawa 1928, str. 470.

Polesie. *Ossendowski Ferdynand Antoni.* Poznań 1934. Wydawn. Polskie R. Wegnera „Cuda Polski". — Str. 206.

Polesie. *Dr. L. Grodzicki.* Wyd. Minist. Komunikacji. Str. 14 ilustr. i mapka.

Przewodnik po Polesiu. *Dr. Marczak Michał.* (Przewodnik ilustrowany fotografiami ze zbioru Józefa Lubojackiego). Nakładem Oddziału P. T. K. w Brześciu nad Bugiem. 1935, str. 159 i mapa.

Przewodnik po Polsce w 4 tomach. Tom I. Polska półn.-wschodnia. Nakł. Zw. Polskich Tow. Turystycznych. Skład Główny Nasza Księgarnia, r. 1935. Str. 276, 16 map i 4 plany miast.

Województwo Poleskie. *Dr. Ludwik Grodzicki.* Szkic turystyczny. Warszawa 1935. Odbitka z Kalendarza Ziem Wschodnich na r. 1936, str. 36.

Pińsk i jego okolice. *Horoszkiewicz R.* P. T. K. 1926.

Słów kilka o Pińsku oraz święta, obrzędy i wierzenia ludu poleskiego. Pińsk 1935. Nakład i wydanie Koła Krajoznawczego uczniów gimn. państw. w Pińsku. Skład główny „Książnica Polska" S. Bednarskiego w Pińsku.

Powiat Stoliński. *R. Horoszkiewicz.* Wyd P. T. Krajoznawczego.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

Schroniska szkolne

BRODNICA NAD DRWĘCĄ — Miejskie gimn. żeńskie — ul. Kamionka 18. Łóżka z siennikami i pościelą. — Opłata za nocleg 30 gr. —	20 łóżek
CHEŁMNO — 7-kl. publ. szkoła powsz. nr 2 (żeńska) — ul. 22 stycznia 4. Łóżka z siennikami — Opłata za nocleg 30 gr. — Ogółem 40 miejsc. Oddział P. Tow. Krajoznawczego opiekuje się przybyłymi wycieczkami. Listy kierować ul. Dworcowa 29 m. 1, p. Bernaczek.	20 łóżek
CHOJNICE (od stacji kolej. 2 km.) 7-kl. publ. szkoła powsz. męska — ul. Człuchowska nr. 23-25. Opłata za nocleg 30 gr. — Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego opiekuje się przybyłymi wycieczkami.	20 łóżek
CICHE (pow. lubawski, poczta Ciche, st. kol. Brodnica, Kaługa lub Tama Brodzka) — 3 kl. publ. szkoła powsz. — Opłata za nocleg 30 gr. —	30 łóżek
CZERSK — 7-kl. publ. szkoła powsz. męska — ul. Szkolna 3. — Opłata za nocleg 30 gr. —	10 łóżek

GDYNIA — 1. *Schronisko w 7-kl. publ. szkol. powsz. nr. 1,* przy ulicy 10 lutego. — Schronisko ma stałe pomieszczenie na poddaszu; — w czasie feryj oraz zależnie od potrzeby urządza się pomieszczenia w izbach lekcyjnych,

Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 50 gr., posiłki ewent. utrzymanie na miejscu. — 130 łóżek

2. *Schronisko w Internacie Szkoły Żeńskiej Przysposobienia Zawodowego* przy ul. Morskiej 77. Łóżka z materacami, wyżywienie na miejscu, natryski. Cena noclegu wraz z pościelą 1 zł. — 40 łóżek

GDYNIA - CHYLONIA — 7-kl. publ. szkoła powsz. (nowy budynek). Opłata za nocleg 30 gr. posiłki na miejscu. — 20 łóżek

GDYNIA - OKSYWIE 7-kl. publ. szkoła powsz. — Opłata za nocleg 30 gr. posiłki na miejscu. — 20 łóżek

GOLUB — 7-kl. publ. szkoła powsz. — przy ul. Zamkowej. — Opłata za nocleg 30 gr. — 10 łóżek

HEL — Publ. szkoła powsz., przy ul. Wiejskiej 81. Opłata za nocleg 30 gr. Łóżka z materacami. 20 łóżek

JASTARNIA-BÓR — *Nadmorska kolonia wakacyjna* — Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego. (Tel. nr. 33). Odległość od stacji kolejowej 1½ kilometra. — W czasie od maja do 15 czerwca i od 16 sierpnia do końca września pozostaje do dyspozycji wycieczek. W okresie feryj letnich służy jako dom wypoczynkowy dla młodzieży szkolnej. Budynek posiada oświetlenie elektryczne, kanalizację oraz wodę bieżącą — Opłata za nocleg 50 gr. 110 łóżek

KARTUZY — 7-kl. miejska szkoła powsz. przy ul. 3-go Maja 14. — Schronisko stałe. może pomieścić 120 osób, posiada 40 łóżek z materacami i 80 sienników. Opłata za nocleg 50 gr. posiłki na miejscu. — 40 łóżek

KARWIA (pow. morski, poczta Krokowo, w sezonie letnim Karwia) 1 kl. publ. szkoła powsz. Opłata za nocleg 30 gr. 10 łóżek

ORŁOWO MORSKIE 6-kl. publ. szkoła powsz. — Opłata za nocleg 30 gr. — 10 łóżek

OSTRZYCE (pow. kartuski, poczta Goręczyno, stacja kol. Wieżyca) — Publ. szkoła powsz. — Zgłaszać się w razie nieobecności nauczyciela do sołtysa. — Opłata za nocleg 30 gr. — 10 łóżek

PELPLIN — Publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. — Opłata za nocleg 30 gr. — 20 łóżek

PUCK — publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. — Opłata za nocleg 30 gr. 20 łóżek

ŚWIECIE — 7-kl. publ. szkoła powsz. ul. Sienkiewicza 3. — Opłata za nocleg 30 gr. — 10 łóżek
Posiłki na miejscu, — natryski.

TORUŃ (najbliżej do Schroniska ze stacji kol. Toruń-miasto). Męska Szkoła Wydziałowa — Plac św. Katarzyny 8. — Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 30 gr. — można skorzystać z natrysków szkolnych. — 20 łóżek
Oddział Pol. Tow. Krajoznawczego opiekuje się przybyłymi wycieczkami. Listy należy adresować na tydzień przed przyjazdem pod adr. Zarządu Oddziału. Toruń, Ratusz, Rynek Staromiejski.

TUCHOLA — państw. gimn. Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 30 gr. — 20 łóżek

TCZEW — Szkolna przystań wioślarska na Żuławach ze schroniskiem wycieczkowym dla młodzieży. Posiada dwie sypialnie, świetlicę, kuchnię, schron na łodzie i kajaki oraz użytkowe poddasze. Miejsca zamawiać pod adresem: Dyr. państw. gimn. w Tczewie. —Opłata za nocleg 30 gr. — 20 łóżek
W sprawie wycieczek wodnych do Gdańska udziela się informacyj na przystani.

WEJHEROWO — 7-kl. publ. szkoła powsz. przy ul. OO. Reformatów 16. Łóżka z materacami, ewent. pościelą. — Opłata za nocleg 30 gr. — 20 łóżek

WIELE (pow. chojnicki, poczta Wiele, stacja kol. Karsin, — w pobliżu jezioro Wdzydze) —Publ. szkoła powsz. przy ul. Szkolnej Nr. 5. Opłata za nocleg 30 gr. 20 łóżek

WIELKA WIEŚ (pow. morski) — 3-kl. publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 30 gr. — 20 łóżek

ŻARNOWIEC — (pow. morski st. kol. Krokowo)— 2-kl. publ. szkoła powsz. Opłata za nocleg 30 gr. 20 łóżek

Schroniska społeczne

BORKOWO koło KARTUZ — Schronisko - stanica harcerska Chorągwi Pomorskiej Z. H. P. — Cena noclegu: 50 gr. — 1.65 zł. Utrzymanie na miejscu. 60 miejsc

CHARZYKOWO—(6 km. od Chojnic ośrodek żeglarski—nad jeziorem Łukomie). Przystań Chojnickiego Klubu Żeglarskiego. 120 miejsc

GDYNIA—1. *Obóz Syndykatu Emigracyjnego*. Miejsc na 1800 osób. Cena noclegów: po 1 zł. od osoby. Otwarty przez cały rok. Obowiązkowo zamawiać noclegi listownie.
2. *Internat przy gimn. żeńskim SS. Urszulanek* przy Szosie Gdańskiej przyjmuje wycieczki szkolne w czasie wakacyj.
Informacyj z zakresu turystyki udziela Gdyński Związek Propagandy Turystycznej (biura w Komisariacie Rządu przy ul. Starowiejskiej) oraz Biuro informacyjno - turystyczne w kiosku przy dworcu

GRUDZIĄDZ — Schronisko Pol. Tow. Krajoznawczego, ul. Forteczna 19. (Łóżka, sienniki, pościel). Opłata 1 zł. — dla młodzieży 50 gr.— Oddział Pol. Tow. Krajoznawczego opiekuje się przybyłymi wycieczkami. Listy wysyłać, przynajmniej na 3 dni przed przyjazdem, do Prezesa oddziału P. T. K. ks. Wł. Łęgi w Grudziądzu, ul. Słowackiego 4. 28 łóżek

TORUŃ — 1. *Schronisko Pol. Tow. Krajoznawczego* ul. Legionów 24.
Gospodarz: p. Rękosiewicz. Schronisko czynne cały rok. Opłata dla uczniów szkół powsz. 60 gr, szkół średn. 80 gr. Dla osób dorosłych zł. 1.50, dla członków P. T. K. 1 zł. Śniadania i kolacje na miejscu. Prysznice zimne i ciepłe. — 65 miejsc
2. *Ośrodek sportów wodnych Miejskiego Komitetu W. F. i P. W.* — ul. Nadbrzeżna nad Wisłą. — 30 miejsc sypialnych, pomieszczenie na 160 kajaków. Cena noclegu dla dorosłych zł. 1 — 1.50, dla młodzieży 50 gr. Schronisko otwarte od 15.IV — 15.X.

Przewodniki i monografie

OGÓLNE:

Przewodnik ilustrowany po woj. pomorskim. *Dr. M. Orłowicz.* Książnica Atlas, str. 555.

Przewodnik po Borach Tucholskich. *K. Karasiewicz.* 1922, str. 26.

Wycieczka na Pojezierze Brodnickie. Przewodnik. *Kołodziejczyk J.* Warszawa 1930 P. T. Krajozn., str. 15.

Dolina Dolnej Wisły. *D. Rajmund Galon.* Przewodnik krajoznawczy. Bibl. Bałtycka. Nakł. Instytutu Bałtyckiego. Toruń 1935 r. Str. 111, ryc. 33, 3 mapki.

Przewodnik po Szwajcarii Kaszubskiej. *Al. Mojkowski.* Warszawa 1924, P. T. K. str. 112.

Przewodnik ilustrowany po ziemi Kaszubskiej (od Chojnic do Starogardu po morze). *Dr. M. Orłowicz*, str. 182.

Powiat chojnicki. *Wycech Czesław.* Ziemia, ludzie, przeszłość, życie gospodarcze i społeczne. Nakł. P. T. Krajoznawczego. Oddział Chojnicki r. 1936. str. 296.

Morze i Pomorze. *Smoleński Jerzy.* Poznań. Wyd. Polskie R. Wegnera „Cuda Polski", str. 174.

PO WYBRZEŻU i GDYNI:

Przewodnik po polskim wybrzeżu Bałtyku i po Ziemi Kaszubskiej. *Paliński Piotr.*

Brzegiem Bałtyku. *Karczewski Stanisław.* Przewodnik geologiczny po polskich brzegach Bałtyku. Warszawa 1926. Gebethner i Wolff.

Przewodnik po polskim wybrzeżu. *Staśko J.* Nakł. Pol. Tow. Księgarni Kolejowych „Ruch". str. 217.

Przewodnik po Gdyni, wybrzeżu i Szwajcarii Kaszubskiej. Wyd. Gdyńskiego Związku Propagandy Turystycznej, opracował mg. *Bolesław Koselnik.* Gdynia 1931, str. 169.

Gdynia. *B. Polkowski.* Wyd. Minist. Komunikacji. str. 14, ilustracje i plan miasta.

Port gdyński, jego urządzenia i handel zamorski. *Zakrzewski Władysław i Koselnik Bolesław.* 37 ilustr. plan portu. Gdynia 1934. Nakł. Władysław Zakrzewski, str. 112.

Gdynia i wybrzeże. *H. Dąbrowska, B. Koselnik, W. Zakrzewski.* Przewodnik ilustrowany. Nakł Gdyńskiego Zw. Prop. Tur. r. 1932, str. 82 i 2 mapki.

PO MIASTACH POMORSKICH:

Przewodnik ilustrowany po Chełmnie i Świeciu. *Dr. M. Orłowicz*, str. 24.

Przewodnik po Chełmnie. *Grabowski Jan inż.* Toruń 1929, str. 32.

Krótki przewodnik po Chełmnie. *J. Niedrzwicki.* Wyd. nakł. Tow. przyjaciół miasta Chełmna 1932, str. 64.

Przewodnik po Grudziądzu. *Inż. Jan Grabowski*, Toruń 1929, str. 31.

Przewodnik ilustrowany po Grudziądzu. *Dr. M. Orłowicz*, str. 27.

Przewodnik ilustrowany po Grudziądzu i okolicy. *Ks. Wł. Łęga.* P.T.K. Oddział w Grudziądzu 1925, str. 68.

Grudziądz. *Ks. Wł. Łęga.* Wyd. Ministr. Komunikacji str. 8 ilustracje i planik miasta.

Kościerzyna i okolice. Przewodnik ilustrowany. Wyd. Kółka Krajoznawczego Państw. sem. nauczycielskiego w Kościerzynie 1932, str. 100.

Nowy ilustrowany przewodnik po Pelplinie. *Frydrychowicz Romuald ks.* Wyd. 2. Pelplin 1929, str. 164.

Puck. Najstarszy gród nad zatoką Pucką. Nakł. Tow. upiększania miasta, 1934 r. str 64.

Toruń, jego dzieje i zabytki (przewodnik). *M. Sydowa.* Toruń 1929, str. 125.

Toruń najciekawsze osobliwości z dawnych i nowych czasów. *M. Sydow i J. Landowski.* Nakł. J. Landowski. r. 1933, str. 85 i ilustracje.

Toruń, stolica Pomorza. *Knothe Zygmunt inż.* Przewodnik po mieście. Toruń. Inst. Bałtycki, str. 124 (z mapkami)

Toruń. *Dr. M. Orłowicz.* Wyd. Ministr. Komunikacji, str. 18 ilustr. i planik miasta.

Toruń. *Mieczysław Ziółkowski.* Ilustrowany przewodnik — informator z praktycznym planem zwiedzania. Nakł. Oddziału Polskiego Tow. Krajozn. Toruń 1925.

Monografia i przewodnik ilustr. po Toruniu. Nakł. pomorskiej druk. roln. str. 84 i plan miasta.

WOJEWÓDZTWO POZNAŃSKIE

Schroniska szkolne

BISKUPIN (pow. żniński, dojazd ze Żnina kolejką powiatową, kosztuje 60 gr. dla wycieczek 30 gr. lub pieszo 10 km). Publ. szkoła powsz. — łóżka z siennikami. Opłata 30 gr. — 20 łóżek

BYDGOSZCZ — państw. gimn. humanistyczne, ul. Grodzka 18. Łóżka z materacami. 20 łóżek

GNIEZNO — 7-kl. publ. szkoła powsz. im. św. Jana, ul. św. Jana Nr 2a. — 20 łóżek

INOWROCŁAW — Szkoła roln. Wielkopolskiej Izby Rolniczej, ul. św. Mikołaja 8. Schronisko może być wykorzystywane w okresie od kwietnia do października. Schronisko posiada 30 łóżek z materacami i siennikami oraz 30 sienników zapasowych, pomieścić zatem może 60 osób. Opłata za nocleg: łóżko 50 gr. miejsca na siennikach 20 gr. — 60 osób

KÓRNIK — 7-kl. publ. szkoła powsz. przy ul. Poznańskiej. Łóżka z siennikami. — 20 łóżek

KRUSZWICA — 7-kl. publ. szkoła powsz. im. Jana Kasprowicza, ul. Jana Kasprowicza 4. — Opłata za nocleg 30 gr. 30 łóżek

POZNAŃ — 1. *Państw. gimn. im. I. Paderewskiego*, róg Składowej i Wałów Zygmunta Augusta. — Łóżka z materacami — schronisko stałe, czynne cały rok. Opłata za nocleg 50 gr. i 1 zł.

zależnie od tego, czy z pościelą. Posiłki otrzymywać można u woźnego. 55 łóżek

2. *7-kl. publ. szkoła powsz. Nr. 15 im. Ewarysta Estkowskiego*, ul. Wielkie Garbary 26. — Schronisko, utrzymywane przez Wydział Szkolny Zarządu Miejskiego. — 300 osób
Opłaty za nocleg: 50 gr., 75 gr. i 1 zł. Posiłki otrzymać można u woźnego.

ŻNIN 7-kl. publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 30 gr. 30 łóżek

Schroniska społeczne

BYDGOSZCZ — Schronisko Polskiego Tow. Krajoznawczego Nowy Rynek 1-II — 20 łóżek z materacami i 30 miejsc na siennikach. Opłata za nocleg: od 50 gr. do zł. 1.50. Oddział P. T. Krajoznawczego również opiekuje się i wycieczkami, adres: p. Piotr Wiszniewski, ul. Sienkiewicza Nr. 23. 50 miejsc

OSTRÓW LEDNICKI — (poczta Dziekanowice, pow. gnieźnieński, st. kol. Lednogóra odległość 3 km), na wyspie jeziora Lednickiego schronisko pod firmą Oddziału Gnieźnieńskiego P. T. K. — 30 miejsc

Przewodniki i monografie

OGÓLNE:

Ilustrowany przewodnik po Poznańskim. *Dr. Orłowicz Mieczysław.* Lwów 1921. Książnica Atlas, str. 180.

Zabytki Wielkopolskie: Ilustr. przewodnik po Poznaniu i Wielkopolsce.— Nakł. Marcina Derdy. Poznań 1929. Str. 277.

Wielkopolska. *J. Smoleński.* — Poznań. Wyd. Polskie R. Wegnera „Cuda Polski". 1930. — Str. 157.

Nad wodami Warty, Gopła i jezior Kujawsko-Wielkopolskich. *Świątkowski W.* Warszawa, 1930. Str. 176.

Przewodnik po Inowrocławiu i Kujawach. *Woszak Stanisław.* Kruszwica. Strzelno. Pakość z 29 ilustr. i planem Inowrocławia. Inowrocław, 1933, Nakł. Zbigniewa Knastą, Str. 155.

Ilustrowany przewodnik po Inowrocławiu i Kujawach. *Kopeć Karol.* (Kruszwica — Strzelno — Trzemeszno — Mogilno — Pakość). Plan miasta Inowrocławia w podziałce 1:500. Wydano staraniem Polsk. Tow. Krajozn. Oddziału Kujaw Zachodn. w Inowrocławiu, r. 1933. Str. 171.

O Kujawach i Inowrocławiu. *Panieńska Teresa.* — Inowrocław. — 1929. — Str. 40.

PO POZNANIU:

Przewodnik po Poznaniu. *Kilarski J.* — Książnica — Atlas. 1928. — Str. 95.

Przewodnik po Poznaniu. *Ruciński.*—Poznań. Księg. św. Wojciecha, 1929. Str. 208.

Wycieczki dookoła Poznania. *J. Kilarski, T. Smoluchowski.* Poradnik dla młodzieży, 1930. Nakładem Decernatu W. F. przy magistracie m. Poznania

Przewodnik po farze poznańskiej. *Zwolski Tadeusz.* Nakł. kap. Kol. Poznańskiej, r. 1936, str. 39.

Poznań. *J. Kilarski.* Wyd. Minist. K^munikacji, str. 14 Ilustracje i planik miasta.

SZCZEGÓŁOWE:

Biskupin. *J. Kostrzewski.* Wyd. Minist. Komunikacji, 6 str. i mapka.

Biskupin, zatopiona wieś prasłowiańska z przed 2.500 laty. *J. Kostrzewski.* Nakł. Instytutu prah. U. P., r. 1936, Str. 19.

Ilustrowany przewodnik po Bydgoszczy. *Dr. St. Łabędziński.* Nakł. księgarni J. Idzikowskiego. Str. 36

Mały przewodnik po Bydgoszczy, — wydany nakładem Tow. Miłośników Bydgoszczy.

Bydgoszcz. *Fidler Konrad i Mozolewski Józef.* Przewodnik krajozn. Wyd. P. T. Kraj. oddziału Bydgoskiego. Str. 148 i plan miasta.

Gniezno. *Dr. M. Orłowicz.* Krótki przewodnik. Nakł. Minist. Komunikacii. r. 1937, str. 16 ilustracje.

Ilustrowany przewodnik po Gnieźnie i okolicy. Nakł. Księg. W. Lebiedzińskiego, Gniezno, 1929, str. 58.

Przewodnik po katedrze gnieźnieńskiej. *Skonieczny Mieczysław ks.* Gniezno 1935. Nakł. i druk. J. B. Lange. Str. 32.

Przewodnik po Muzeum w Gołuchowie. *Dr. Nikodem Pajzderski.* — Poznań, Księg. św. Wojciecha, 1929, str. 43,

Gołuchów i Kalisz. *J. Kilarski.* Wyd. Minist. Komunikacji, str. 14 ilustracje i planik.

Gopło i Kruszwica. *Władysław Sperczyński.* — Poznań, 1923. Str. 38.

Kórnik i Rogalin. *J. Kilarski.* Wyd. Minist. Komunikacji, str. 14 ilustracje i mapka.

Zamek Kórnicki i jego zbiory. *Grycz Józef.* 1921. Nakł. Bibl. Kórnickiej. Str. 25.

Ilustrowany opis Leszna i Ziemi Leszczyńskiej. *Świderski Bolesław dr.* — Leszno, 1929. Str. 354.

Sieraków nad Wartą. *Grzybowski Kazimierz.* Zarys. geogr. — histor. Nakł. autora r. 1935. str. 145 ryciny i mapy.

WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE

Schroniska szkolne

DELATYN — 7-kl. szkoła powsz. (budynek główny). ul. Główna 54. — 20 łóżek

JAREMCZE — Szkolne schronisko wycieczkowe mieści się w domu wycieczkowym. „Doboszanka" (koło wiaduktu kolejowego). Czynne cały rok. Miejsc ogółem 100. Łóżka szkolne z materacami i siennikami. Opłata za nocleg dla młodzieży szkolnej 50 gr. Wyżywienie można otrzymać na miejscu. Przy domu plaża i korty tenisowe. Adresować: Dom wycieczkowy „Doboszanka" Jaremcze. — 40 łóżek

JAWORÓW (poczta Kosów, najbliższa st. kol. Kuty). 3-kl. publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. — 20 łóżek

KOSÓW — (najbliższa st. kol. Kuty, także przez Zabłotów lub Kołomyję) — 7-kl. publ. szkoła powsz. żeńska — Rynek. Łóżka z materacami. — 30 łóżek

KUTY — (st. kol. w miejscu, autobusem z Kołomyi) — 7-kl. publ. szkoła powsz. męska, ul. Śniatyńska 4. — Łóżka z materacami. — 20 łóżek

MIKULICZYN — Publ. szkoła powsz. Nr 2. — 20 łóżek

NADWÓRNA — 7-kl. publ. szkoła powsz. żeńska, ul. Kościuszki. Opłata za nocleg 30 gr. — 20 łóżek

NIŻNIÓW — 7-kl. publ. szkoła powsz. — 10 łóżek

SKOLE — 7-kl. publ. szkoła powsz. żeńska ul. Kościelna 16. — Łóżka z materacami. — 30 łóżek

STANISŁAWÓW — 7-kl. publ. szkoła powsz. żeńska im. Klementyny Hofmanowej, ul. Szopena 1. 20 łóżek

ZIELONA — (poczta Pasieczna, st. kol. Nadwórna) 2-kl. publ. szkoła powsz. (dom nr. 481). 10 łóżek

ŻABIE-ILCIA — (poczta Żabie, st. kol. Worochta, odległość 32 km. lub autobusem z Kosowa). 3-kl. publ. szkoła powsz. w „Żabiu - Ilcia". — Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 30 gr. 30 łóżek

ŻABIE-SŁUPEJKA (poczta Żabie, najbliższa st. kol. Worochta). Publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. 20 łóżek

Schroniska społeczne

BIESZCZADY:

SŁAWSKO — 1. *Hotel turystyczny* Ligi Popierania Turystyki. Otwarty cały rok. 2. *Stacja turystyczna* P. T. Tatrzańsk. w pensjonacie „Trościan". 200 miejsc

POD KAZANOWCEM — (900 m) Schronisko Sekcji Narc. Klubu Sport. „Czarni" we Lwowie — 40 miejsc. 20 łóżek

BESKID (800 m.) — poczta Oporzec, przystanek kol. w miejscu, w odnowionych budynkach kolejowych. Ośrodek narciarski Okręgowego Urzędu W. F. i P. W. D. O. K. VI we Lwowie. Miejsc 100. 20 łóżek

NA TROŚCIANIE (1215 m) — Schronisko Oddziału Drohobyckiego P. T. Tatrz. w domku myśliwskim Br. Groedel. 20 miejsc

KLIMIEC (w pow. stryjskim). 1. *Schronisko Przemyskiego Towarzystwa Narciarzy* — 25 łóżek
2. *Na przełęczy Tucholskiej*—(840 m). Stacja turyst. Oddziału P.T. Tatrzańsk. w Drohobyczu 10 łóżek

ŁAWOCZNE — Schronisko Sekcji Narciarskiej Kolejowego P. W. we Lwowie w budynku st. kol. otwarte tylko w sezonie zimowym (cena noclegu 1.50 zł.) 50 łóżek

MAGÓRA (1345 m)—Schron Koła P.T. Tatrzańskiego w Skolem. Klucze w Skolem ul. Pierackiego 1. 8 miejsc

PARASZKA — (okolica Skolego) na Czerenyszczu (930 m). schronisko P. T. Tatrzań. Oddziału w Drohobyczu — 10 łóżek

PRZEŁĘCZ WYSZKOWSKA (940 m). — Schronisko P. T. Tatrz. Oddziału we Lwowie. 25 łóżek

ZEŁEMIN (1150 m) — Schron P. T. Tatrzańskiego Koła w Skolem 20 miejsc
Klucze w Skolem ul. Pierackiego 1.

GORGANY:

PRZY KLAUZIE ŚWICY (930 m).— Schronisko Oddziału Lwowskiego P. T. Tatrz. (adres: Schronisko P. T. T. Klauza – Świca, gm. Ludwikówka, p. Wełdzirz). Dojazd koleją leśną od Wygody przez Ludwikówkę 38 km. Miejsc noclegowych 25 w tym 17 łóżek. Ceny noclegów zł. 1.50 i 1 zł.

DOLINA MOŁODY (720 m) — Schronisko Oddziału P. T. T. we Lwowie. Dojazd na miejsce kolejką leśną z Broszniowa. 30 łóżek

W JALI (750 m). Schronisko Oddziału Lwowskiego P. T. T. (adresować: Jala koło Ryzarni p. Perehińsko). Najbliższa st. kol. Broszniów, stąd dojazd kolejką leśną do Ryzarni 5—7 godzin czasu, 52 km. Miejsc 35, w tym 25 łóżek, opłata od 1 zł. do 2.50 zł.

BOREWKA (1364 m) — Schronisko (schrony) Koła P. T. T. w Kałuszu — noclegi 30 i 50 gr. 40 miejsc

SYWULA (1410' m) — Schronisko na połoninie Ruszczyna Oddziału P. T. T. we Lwowie 20 miejsc

NA PANTYRZE (1150 m) — Schronisko Przemyskiego Tow. Narciarzy. Dojście z Rafajłowej. 22 miejsc

W RAFAJŁOWEJ w domu ludowym pomieszczenia dla turystów i narciarzy.

CZARNA KLEWA (1450 m) — Schronisko Przemyskiego Tow. Narciarzy na połoninie Steryszora. 20 łóżek

DOBOSZANKA (1000 m).—Schronisko Oddziału Pol. T. T. w Stanisławowie przy klauzie Zubrynki. 20 miejsc

NA NIŻNEJ (1000 m) pod Doboszanką. Schronisko P. T. T. Oddz. Stanisławowskiego. Zagospo-

darowane. St. kol. Nadwórna (Rafajłowa) lub Jaremcze. Adres: Nadleśnictwo Państwowe, Rafajłowa, poczta Pasieczna. 20 miejsc

POD CHOMIAKIEM (1350 m). — Schronisko im. dr. M. Orłowicza Oddziału Stanisławowskiego P. T. Tatrzańsk. zagospodarowane przez cały rok. Ceny noclegów 1—2 zł. 25 łóżek

CZARNOHORA:

NA PRZEŁĘCZY TATARSKIEJ (931 m) —Schronisko im. gen. T. Kasprzyckiego Oddziału Stanisławowskiego P. T. T., (adres: wieś Jabłonica, p. Tatarów) 18 km. drogi od stacji kol. Tatarów, dojście pieszo z Woronienki. Miejsc ogółem 50. Ceny od 80 gr. — 2 zł. 50 łóżek

WOROCHTA — Dworek Czarnohorski, własność Oddziału Czarnohorskiego P. T. T. w Kołomyi. Miejsc ogółem 116, w tym łóżek 66. Ceny noclegów od 30 gr.

POD HOWERLĄ (na Zarośiaku) — Schronisko im. mjr. Hoffbauera Oddziału Stanisławowskiego P. T. T. (adres: poczta Worochta). Dojazd kolejką leśną Worochta — Woroszczenka. Ceny noclegów od zł. 1.—. 160 miejsc

POD KOSTRZYCĄ (1350 m) —Schronisko Tow. Budowy Schronisk Harcerskich spełnia **jednocześnie rolę szkolnego schroniska wycieczkowego**; użytkowane na kursy Z. H. P. Ogółem 70 miejsc nocleg. 50 łóżek

POD WIELKĄ MARYSZEWSKĄ (1370 m) — Schronisko Karpackiego Towarzystwa Narciarzy we Lwowie. 50 łóżek

POD POP IWANEM na t. zw. Pohorylcu (na przełęczy, łączącej Smotrec z Pop Iwanem 1700 m). Schronisko Akademickiego Związku Sportowego w Warszawie. 40 łóżek

BESKIDY HUCULSKIE:

BURKUT (900 m) — Schronisko P. T. T. (Kosów) otwarte cały rok. 30 łóżek i 20 sienników. Ceny za nocleg 1 — 2 zł. 50 miejsc

SKUPOWA (1586 m) na połoninie Bereźniak (1400 m) Schronisko Oddziału P. T. T. w Kosowie (6 km. t. j. $1^1/_2$ godziny marszu od drogi pow. nad Czarnym Czeremoszem w Zełenem) 20 miejsc

HRYNIAWA — schronisko przy Nadleśn. L. P. 10 miejsc

BABA LUDOWA (1585 m) na połoninie Masny Prystup—Schronisko Oddziału P. T. T. w Kosowie. 20 miejsc

W BAŁTAGULE (w dolinie Czarnego Czeremoszu) pod Rotundułem—Schronisko Oddziału P.T.T. w Kosowie 30 miejsc

Pod **ŁOSTUNEM** (1640 m) w dolinie Popadyńca — Schronisko Oddziału P. T. T. w Kosowie — 30 miejsc

Na **KOPILASZU** (1450 m) — schronisko Akademickiego Związku Sportowego w Warszawie — 25 miejsc

Przewodniki i monografie

PO WOJEWÓDZTWIE I STANISŁAWOWIE:

Przewodnik po Polsce w 4 t. T. II Polska poł.-wschodnia. Nakł. Zw. P. Tow. Turystycznych. r. 1937.

Przewodnik ilustrowany po województwie stanisławowskim. *Dąbrowski Romuald inż.* Stanisławów 1930. Str. 180 i mapa.

Stanisławów i jego pamiątki. *St. Gaykowski.* Nakł. Księg. R. Jasielskiego w Stanisławowie. Str. 32.

PO KARPATACH WSCHODNICH I HUCULSZCZYŹNIE:

Przewodnik po Beskidach Wschodnich. *Henryk Gąsiorowski.* Tom I. Część I. Bieszczady. — Książnica-Atlas. Lwów-Warszawa 1935, str. 287, 5 mapek.

— Tom I. Część II. Gorgany. Książnica-Atlas, Lwów-Warszawa 1935, str. 240, 2 mapki i 2 panoramy.

Tom II. Pasmo Czarnohorskie. Warszawa — Lwów 1933, Książnica-Atlas. Str. 560, 4 mapki, 2 panoramy.

Beskid Wschodni. *Igor Czaykowski.* Szlaki turystyczne w dorzeczach Prutu i Czarnej Bystrzycy. Stanisławów — Jaremcze. Księgarnia R. Jasielskiego, str. 78.

Przewodnik historyczno - turystyczny. Szlakiem II Brygady Legionów Polskich w Karpatach Wschodnich. Warszawa r. 1937. Nakł. W. I. N. O., str. 402, ilustr. i mapki.

Bieszczady. *Z. Klemensiewicz.* Od przełęczy Wyszkowskiej po przełęcz Łupkowską. Przewodnik narciarski po Karpatach i Tatrach. T. III. Polski Związek Narciarski. Lwów 1934.

Szczytami Karpat (od Worochty do Sianek). *Płk. T. Zieleniewski.* Warszawa, 1934. Główna Księgarnia Wojskowa.

Gorgany. *A. Lenkiewicz.* Wyd. Minist. Komunikacji. 14 str. ilustracje i mapka.

Przewodnik narciarski po terenach Karpat Wschodnich. *Dudryk M.* 1925.

Zima w dolinie Oporu. *Dr. A. Zieliński i Bialikiewicz.* Lwów 1932.

Dolina Oporu. *Dr. Z. Klemensiewicz.* Wyd. Minist. Komunikacji. Str. 14 ilustracje i mapka.

Krótki przewodnik po Huculszczyźnie. Od Hnitesy po Rogozę — zestawił Komitet Redakcyjny. Warszawa, 1933. Gł. Księgarnia Wojskowa. Str. 140.

Huculszczyzna. *Dr. A. Zieliński.* Wyd. Minist. Komunikacji. str. 14. ilustracje i mapka.

Huculszczyzna, Gorgany i Czarnohora. *F. Ossendowski.* Wyd. „Cuda Polski" R. Wegnera r. 1936, str. 229.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE *)

Schroniska szkolne

Wydziału Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

BIELSKO — Bursa im. Ign. Paderewskiego, ul. Starobielska 3 (schronisko prywatne), (koców 30). Opłata za nocleg 1 zł. Schronisko otwarte przez cały rok. — 100 miejsc

BIERUŃ NOWY — Szkolna przystań kajakowa ze schroniskiem wycieczkowym (w odległości 1 km. od st. kol. nad brzegiem Wisły). Adres: Marian Leśniewski, nauczyciel. Bieruń Nowy, pow. pszczyński.
Opłata za nocleg dla młodzieży szkolnej 25 gr. dla młodzieży pozaszkolnej 50 gr. — 30 łóżek

BRENNA — (pow. cieszyński, poczta w miejscu, st. kol. Skoczów — odległość od stacji 14 km). Publ. szkoła powsz. Nr. 1 (nowy budynek). — Łóżka z siennikami i pościelą. — Schronisko ma oddzielne pomieszczenie, dostępne przez cały rok. Opłata za nocleg 25 gr. — 10 łóżek

---

*) Wycieczki szkolne przyjeżdżające na teren Górnego Śląska należy zgłaszać na 2 tygodnie przed przyjazdem do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydziału Oświecenia Publicznego w Katowicach. W zgłoszeniu należy podać ilość osób, płeć, dzień i godzinę przyjazdu, czas pobytu i program zwiedzeń.

CIESZYN — Szkoła powsz. im. A. Mickiewicza, plac Kościelny. Łóżka z siennikami i pościelą. — Opłata za nocleg 50 gr. 25 łóżek

ISTEBNA — (st. kol. Głębce, odległość od stacji 10 km). Publ. szkoła powsz. — Opłata za nocleg 25 gr. 20 miejsc

JAWORZE — (pow. bielski, st. kol. Jaworze - Jasienica). Publ. szkoła powsz. 1. Łóżka bez pościeli i koców. Schronisko czynne w okresie feryj. 10 łóżek

KATOWICE. 1. *Szkolne schronisko wycieczkowe w gmachu Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych* — ul. Krasińskiego 3. Schronisko wyposażone jest w łóżka z siennikami, pościelą, kocami; umywalnie z bieżącą wodą, ogrzewanie centralne, elektryczność. Schronisko przeznaczone jest dla młodzieży męskiej. Opłata za nocleg wynosi 1 zł. od osób dorosłych, 50 gr. od młodzieży. Zgłoszenia kierować należy do Sekretariatu Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach. Schronisko otwarte cały rok. 40 łóżek

2. *Publ. szkoła powsz. Nr. 4 im. Skargi*, ul. Dąbrówki, dla młodzieży żeńskiej. Łóżka z siennikami i pościelą. 24 łóżek

Opłata za nocleg 60 gr. uczniowie, inni 1.10 gr. Zgłoszenia do Wydziału Oświecenia Publ. Urzędu Wojew. Śląskiego.

KONIAKÓW — (pow. cieszyński. st. kol. Głębce, odl. 12 km. lub Zwardoń, odl. 10 km). Publ. szkoła powsz. (nowy budynek). Łóżka z siennikami i pościelą. Opłata za nocleg 25 gr. 20 łóżek

SKOCZÓW — Szkoła powsz. Nr. 2, ul. Bielska 271. Łóżka z siennikami. Opłata za nocleg 25 gr. 20 łóżek

USTROŃ — 7-kl. publ. szkoła powsz. Nr. 1 (dom Nr 150). Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 25 gr. 20 łóżek

WAPIENICA — (pow. bielski). Publ. szkoła powsz. Schronisko otwarte w okresie feryj. Łóżka bez pościeli i koców. 15 łóżek

WISŁA — 7-kl. publ. szkoła powsz. Nr. 1 (nowy budynek). Schronisko ma częściowo stałe, oddzielne pomieszczenie. Łóżka z siennikami i pościelą. — Opłata za nocleg 25 gr. 40 łóżek

WISŁA (CZARNY) — Publ. szkoła powsz. Nr. 2. Schronisko czynne w czasie feryj letnich i zimowych. — Łóżka z siennikami i pościelą. — Opłata za nocleg gr. 25. 10 łóżek

WISŁA (GŁĘBCE) — Publ. szkoła powsz. Nr. 4. Schronisko czynne w czasie feryj letnich i zimowych. Łóżka z siennikami i pościelą. — Opłata za nocleg 25 gr. 15 łóżek

Schroniska społeczne

BRZEZIE — st. kol. Rybnik. Osiedle szkolne Zgromadzenia S.S. Urszulanek w Rybniku przyjmuje wycieczki szkolne w czasie wakacyj.

BUCZE HARCERSKIE — koło Górek Wielkich, poczta i st. kol. Skoczów. Harcerska Szkoła Instruktorska. Schronisko stałe na 20 osób. Łóżka z siennikami i pościelą. Opłata za nocleg 50 gr. 20 miejsc

ISTEBNA - ZAOLZIE — Schronisko Organizacji Przysposobienia Kobiet do Obrony Kraju im. Michaliny Mościckiej, położone na szlaku Istebna — Barania Góra. St. kol. — Wisła. Adres: Istebna. Schronisko P. W. K., telefon Nr. 6. Dostępne dla wycieczek turystycznych i kursów narciarskich w ciągu całego roku, za wyjątkiem okresu feryj letnich. Opłata za nocleg dla wycieczek szkolnych 50 gr. od osoby. — Całodzienne utrzymanie — 3 zł. 60 miejsc

KATOWICE — Dom wycieczkowy-Stołownia „Przelot". Spółdzielnia z odpow. udział. ul. Mickiewicza 16, tel. 321-03. 80 łóżek

Ceny noclegów od 60 gr. do 2 zł. 50 gr. Stołownia na miejscu. Całodzienne utrzymanie.

Schroniska górskie

Na **BARANIEJ GÓRZE** (925 m) — przy źródłach Wisły — Schronisko Pol. Tow. Tatrzańskiego Oddziału Górnośląskiego w Katowicach. Adres: Schronisko P. T. T. Barania Góra, p. Wisła. Najbliższa st. kol. Milówka lub Wisła o $2^{1}/_{2}$ wzgl. 3 godziny drogi. Schronisko zagospodarowane.
Miejsc ogółem 170, w tym łóżek 40, noclegów prymitywnych 130. Ceny noclegów zł. 1.50 — 2.50; dla członków P. T. T. i młodzieży zł. 0.50 — 1.50.

Na **BŁOTNYM (Błatniej)** — Schronisko Tow. Przyjaciół Przyrody w Bielsku. 120 miejsc

Na **SZYNDZIELNI** (1001 m). Schronisko Beskidenvereinu z Bielska z restauracją. 50 miejsc

Pod **KLIMCZOKIEM** względnie **Magórce** (drugi szczyt Klimczoka 1070 m, $^{1}/_{2}$ g. od Szyndzielni) schronisko Beskidenvereinu. 40 miejsc

Na **RÓWNICY** (883 m) — (gmina i poczta Ustroń najbliższa st. kol. Ustroń lub Polana), Schronisko Oddziału Górnośląskiego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Zgłoszenia: Schronisko — Równica, poczta Ustroń. Schronisko ma 10 izb noclegowych.
Miejsc noclegowych 120, w tym 40 łóżek i 80 sienników. Opłata za nocleg zł. 1.50 — 2.50, dla członków P. T. T. 0.50 — 1.50, dla młodzieży 10 — 30 gr. zależnie od liczebności grupy wycieczkowej.

W **SALMOPOLU** — (obok Szczyrku) wojew. krakowskie. Schronisko P. T. T. w Bielsku (10 łóżek, 12 sienników). 22 miejsc

Na **STOŻKU** (975 m) — Schronisko Pol. Tow. Tatrzańskiego Oddziału „Beskid Śląski" w Cieszynie. Adres: Wisła, Stożek schronisko P.T.T. Najbliższa st. kol. Wisła ($2^{1}/_{2}$ godziny drogi). Miejsc noclegowych ogółem 120, w tym 60 łóżek. Ceny noclegów od 1.50— 2 zł., dla członków P.T.T. 0.30 — 1.50 zł., dla wycieczek młodzieży od 10 gr.

Na **CZANTORII** schronisko Beskiden -Vereinu tuż przy granicy po stronie czechosłow. (dostępu nie wzbraniają) z restauracją. 50 miejsc

Na **KOZUBOWEJ,** nad Jabłonkowem, po stronie Czechosłowackiej. Nowe wielkie schronisko Polsk. Tow. „Beskid Śląski" w Czechosłowacji, restauracja. 80 miejsc

Przewodniki i monografie

Przewodnik ilustrowany po województwie śląskim. *Dr. M. Orłowicz.* Książnica-Atlas 1924. Str. 186.

Przewodnik po Ziemi śląskiej. *Mikulski.*

Przewodnik po Cieszynie i okolicy. *Dr. Jan Galicz.* Cieszyn 1932 r., str. 55. plan miasta.

Informator na miasto Katowice. *Zborowski Antoni.* r. 1935, str. 135 i plan miasta.

Województwo Śląskie 1918 — 1928, praca zbiorowa pod redakcją dr. L. Ręgorowicza, dr. M. Dworzańskiego i M. Tułacza, Katowice 1928. Str. 348.

Śląsk. *Morcinek Gustaw.* Poznań. Wyd. R. Wegnera „Cuda Polski", 1933, str. 182.

Przewodnik po Beskidzie Śląskim i Śląsku Cieszyńskim. *Galicz Jan dr.* — Cieszyn. Nakł. Oddziału Cieszyńskiego Pol. Tow. Tatrzańskiego „Beskid Śląski" — 1931. Str. 256.

Ilustr. przewodnik po Wiśle. *Podzorski A.* — Wisła. Druk. Ustroń 1930. Str. 56.

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE

Schroniska szkolne

BILCZE ZŁOTE — (pow. borszczowski, poczta w miejscu, st. kol. Jezierzany-Piłatkowce), 7-kl. publ. szkoła powsz. — 40 miejsc

BRZEŻANY — Państw. gimn. — 20 łóżek

BUCZACZ — Państw. gimn. ul. Słowackiego 18. — Łóżka z materacami. — 20 łóżek

CZORTKÓW — Schronisko Podolskiego Tow. Turystyczno-Krajoznawczego w baszcie zamkowej. 6 łóżek
Łóżka z pościelą. Opłata za nocleg dla młodzieży szkolnej 50 gr.

KRĘCIŁÓW — (pow. skałacki, poczta Touste st. kol. Chorostków — odległość od stacji 29 km). Publ. szkoła powsz. — Schronisko mieści się w domu Podolskiego Tow. Tur. Krajozn., wynajętym na szkołę. 20 łóżek
Łóżka z materacami. Opłata za nocleg 30 gr.

KRZYWCZE GÓRNE — (pow. borszczowski, poczta Krzywcze n/Dn. st. kol. Germakówka). — 4-kl. publ. szkoła powsz. Łóżka z materacami. — 20 łóżek

OKOPY ŚW. TRÓJCY — (poczta w miejscu, st. kol. Iwanie Puste) — 7-kl. publ. szkoła powsz. 20 łóżek

PODHORCE — dół — (pow. złoczowski, poczta Podhorce koło Złoczowa, st. kol. Ożydów). — 3-kl. publ. szkoła powsz. — 20 łóżek

SKAŁAT — (najbliższa st. kol. Borki Wielkie w odległości 21 km) 7-kl. publ. szkoła powsz. męska ul. J. Piłsudskiego 23. Łóżka z siennikami. 20 łóżek

TARNOPOL — 7-kl. publ. szkoła powsz. męska im. św. Kazimierza, ul. Lelewela 13. 20 łóżek

TREMBOWLA — 7-kl. publ. szkoła powsz. męska. — przy ul. Mickiewicza 1. róg ul. Słowackiego. — 20 łóżek

UŚCIECZKO — (poczta w miejscu, st. kol. Worwolińce). — 4-kl. publ. szkoła powsz. — 10 łóżek

ZALESZCZYKI — Państw. sem. nauczycielskie męskie. Łóżka z materacami lub siennikami — częściowo i z bielizną pościelową. Opłata za nocleg 50 i 30 gr. 50 łóżek

ZBARAŻ 7-kl. publ. szkoła powsz. im. Skrzetuskiego. 20 łóżek

Schroniska społeczne

BEREMIANY — (pow. borszczowski nad Dniestrem) Schronisko prywatne otwarte tylko w sezonie letnim własność bar. Franciszka Heydla, opłata 50 gr. za noc. 10 łóżek

KRZYWCZE GÓRNE — (pow. borszczowski) — Schr. Podol. Tow. Turyst. - Krajoznawczego w Tarnopolu — w Zamku — czynne cały rok. Cena noclegu 50 gr. i 1 zł. — 14 miejsc

SKOMOROCHY — (pow. buczacki) schronisko Wydziału Powiatowego w Buczaczu, otwarte tylko w sezonie letnim, opłata 50 gr. — 8 łóżek

ZALESZCZYKI — Schronisko Podolskiego Tow. Turystyczno-Krajoznawczego, dom własny — otwarte cały rok. — 26 łóżek
Cena noclegu 1 zł. i 50 gr.

W Hucisku Brodzkim i Suchodołach (pow. brodzki) kilkuosobowe schroniska w miejscowych domach ludowych.

Przewodniki i monografie

OGÓLNE:

Przewodnik po województwie tarnopolskim. *Kunzek Tomasz.* Monografia krajoznawcza. Nakładem Podolskiego Tow. Turyst. Krajoznawcz. w Tarnopolu. R. 1936 Str. 303, ilustracje i mapki.

Podole. *T. Kunzek.* Wyd. Minist. Komunikacji. Str. 12 ilustracje i mapka.

Ziemia podolska. *Kunzek Tomasz.* Opis krajoznawczo-turystyczny województwa tarnopolskiego. Tarnopol 1935. Nakł. Sekcji popierania turystyki Podolskiego Tow. T. Krajoznawczego w Tarnopolu, str. 48, ilustracje i mapa.

Nasze Podole. *Kunzek Tomasz.* Opis Krajoznawczo-turystyczny wojew. tarnopolskiego, — Tarnopol, 1930.

Przeszłość i zabytki woj. tarnopolskiego. *Aleksander Czołowski i Bohdan Janusz.* Poznań 1926, str. 193. quarto i 78 tablic.

Przewodnik po powiecie buczackim. *Urbański Wincenty.* Buczacz, 1931. Nakł. Oddziału Podol. Tow. Turyst.-Krajozn. Str. 32.

Przewodnik po powiecie borszczowskim. *Opacki Józef prof.* Nakł. Podolskiego Tow. Tur.-Krajoznawczego Oddziału. Borszczów. 1935

Przewodnik po Trembowli i powiecie. *Missona K.* — Wydawnictwo Podolskiego Tow. Turystyczno-Krajoznawczego, 1930, str. 25.

Powiat złoczowski. *Inż. Żmigrodzki Kazimierz.* Złoczów, 1929. Nakł. P. Tow. Krajoznawczego. Str. 80.

SZCZEGÓŁOWE:

Przewodnik po Czortkowie i okolicy. *Opacki Józef.* Nakł. Oddziału Podol. Tow. Turyst. Krajozn. Czortków. 1931. Str. 68.

Przewodnik po jaskiniach w Krzywczu. *Wiktor Nechay.* Tarnopol, 1933. Podol. Tow. Turyst. - Krajoznawczego.

Zamek w Podhorcach. *Kryczyński Wł.* Biblioteka Powszechna. Wyd. Zuckerkandla w Złoczowie.

Przewodnik informacyjny po Zaleszczykach i okolicy. *Schwarz Józef.*—Tarnopol, 1931. Wyd. Podol. Tow. Tur. Krajozn. Str. 67.

Zbaraż w przeszłości i teraźniejszości. *Henryk Ślaski.* Opis historyczno-krajoznawczy powiatu, 1934. Nakł. Oddziału Zbaraskiego Podolskiego Tow. Tur.-Kraj. w Tarnopolu. Str. 68.

Dzieje miasta Złoczowa. *Dr. Charewiczowa Łucja.* Złoczów. 1927. Wyd. P. Tow. Turyst.-Krajoznawczego.

WOJEWÓDZTWO WARSZAWSKIE

Schroniska szkolne

CIECHOCINEK — 7-kl. publ. szkoła powsz. im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Toruńska. Łóżka z materacami i pościelą. Opłata za noc 60 groszy. — 30 łóżek
Uczestnicy wycieczek ze swoją bielizną pościelową (poszewką, 2 prześcieradłami lub płóciennym śpiworem) płacą po 30 gr. za nocleg.

ŁOWICZ — Państw. sem. nauczycielskie męskie im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, ul. Dr. Stanisławskiego 31. Łóżka z siennikami i pościelą. Opłata za nocleg 60 gr. — 20 łóżek
Uczestnicy wycieczek ze swoją bielizną pościelową (poszewką, 2 prześcieradłami lub płóciennym śpiworem), płacą po 30 gr. za nocleg. **Oddział Pol. Tow. Krajoznawczego** opiekuje się wycieczkami. Listy na tydzień przed przyjazdem kierować do Oddziału Pol. Tow. Krajoznawczego w Łowiczu, Kościuszki 17.

PŁOCK — 1. *7-kl. publ. szkoła powsz. im. św. Jadwigi* ul. Dobrzyńska 17. Łóżka z materacami i pościelą. Opłata za nocleg 60 gr. — 40 łóżek
Uczestnicy wycieczek ze swoją bielizną pościelową (poszewką, 2 prześcieradłami, lub płóciennym śpiworem), płacą po 30 gr. za nocleg.
2. *Przystań Harcerska nad Wisłą.* W przystani znajduje się warsztat reperacyjny dla łodzi i kajaków. Opłata za nocleg 30 gr. dopłata za pościel 25 gr. 20 łóżek

WŁOCŁAWEK — Publ. szkoła powsz. Nr 7. ul. Stodolna (Plac Staszica 1). Łóżka z materacami i pościelą. Opłata za nocleg 60 gr. 20 łóżek
Uczestnicy wycieczek, ze swoją bielizną pościelową (poszewką, 2 prześcieradłami lub płóciennym śpiworem) płacą po 30 gr. za nocleg. Oddział Pol. Tow. Krajoznawczego opiekuje się wycieczkami. Listy należy kierować pod adr. Oddziału P. T. K. we Włocławku ul. Słowackiego 1a. na kilka dni przed terminem przyjazdu.

WYSZOGRÓD — (nad Wisłą). Publ. szkoła powsz. ul. Płocka 15. 10 łóżek
Łóżka z siennikami i pościelą. Opłata za nocleg 60 gr.
Uczestnicy wycieczek, ze swoją bielizną pościelową (poszewką, 2 prześcieradłami, lub płóciennym śpiworem), płacą po 30 gr. za nocleg.

Przewodniki i monografie

OGÓLNE:

Informacyjno-turystyczny przewodnik po województwie warszawskim, opracowany przez Warszawski Wojewódzki Komitet Regionalny i Pol. Tow. Krajoznawcze.—Oddział Warszawski. Warszawa, 1932, str. 288.

Z biegiem Wisły. *Dr. R. Fleszarowa.* Wisłą do Torunia. P. T. K. Warszawa 1933.

Łódką z biegiem Wisły. *Grzelak W.* W-wa 1931.

Kajakiem z Warszawy. Wycieczki 1, 2, 3 i 4 dniowe. *Podhorska Okołów Maria.* — Warszawa 1935. Główna Księgarnia Wojskowa, str. VI i 196.

Zabytki sztuki, muzea i zbiory woj. warszawskiego. *J. Chyczewski.* Odbitka z wiadomości turystycznych. Warszawa r. 1935 str. 32 ilustracje.

PO OKOLICACH WARSZAWY:

Okolice Warszawy. Krajobraz i zabytki. Praca zbiorowa. P. T. K. Warszawa, 1927 — str. 56.

Okolice Warszawy. *J. Kołodziejczyk.* Wyd. Minist. Komunikacji str. 14 ilustracje i mapka.

Przewodnik geologiczny po Warszawie i okolicy — praca zbiorowa, Warszawa 1927.

Przewodnik florystyczny po okolicach Warszawy. *R. Kobendza i J. Kołodziejczyk.* Str. 99.

Przewodnik zoologiczny po okolicach Warszawy. *St. Sumiński i Sz. Tenenbaum* — Warszawa, 1921, str. 100.

Wycieczka do Czerska. *Al. Janowski* — Warszawa 1926, P. T. K. — str. 16.

Bielany pod Warszawą. *Różycki Feliks, Kobendza Roman, Paszkowski Tadeusz.* Przewodnik dla wycieczek geograficzno-przyrodniczych. Lwów — Warszawa 1934. Książnica Atlas, str. 55.

Cztery wycieczki po Puszczy Kampinoskiej. — *J. i R. Kobendzowie* — Warszawa 1929. P. T. K. — str. 40.

Wycieczka do Starego Otwocka. *Al. Janowski.* — Warszawa 1926. P. T. K. — str. 16

Wilanów. *E. Łumiński.* Warszawa 1915.

Zbiory wilanowskie. Nakł. Adama Branickiego. Warszawa 1934, str. 28.

Wycieczka do Żelazowej Woli. *Al. Janowski.* — Warszawa 1926. P. T. K. — str. 11.

RÓŻNE:

Arkadja koło Łowicza. *Stanisław Seweryn.* Nakł. Spółdzielcza Księgarnia Szkolna we Włocławku r. 1936, str. 99.

Nieborów i Arkadja. *M. Szymański.* Odbitka z Ziemi, r. 1936, str. 34.

Ciechocinek. *Dembicki Ignacy,* r. 1930.

Przewodnik po Łowiczu. *A. Bluhm - Kwiatkowski* — Łowicz P. T K. 1927. — Str. 48.

Łowicz. *T. Gumiński.* Wyd. Minist. Komunikacji str. 10 ilustracje i planik miasta.

Przechadzka po Łowiczu. *Oczykowski Romuald.* Wyd. 2. Łowicz 1922 r. Księgarnia Rybickiego.

Katedra Płocka. *Macieszyna Maria.* Wyd. 2. Płock 1922 r. Tow. Naukowe.

Przewodnik po Płocku. *M. i Al. Macieszów.* Płock r. 1922, str. 113 ilustracje i planik miasta.

Płock. *J. Jachnis.* Wyd. Minist. Komunikacji str. 10, ilustracje i planik miasta.

Przewodnik historyczny po Pułtusku. *W. St. Gawarecki.* Pułtusk 1930, Str. 86.

Kolegiata w Pułtusku. *Henryk Rybus.* Łódź 1933.

Pułtusk. *J. Chyczewski.* Wyd. Minist. Komunikcji str. 10 ilustracje i planik miasta.

Ilustrowany przewodnik po Włocławku i okolicy. *P. Czarnecki.* Włocławek 1931 Nakł. Kom. Region. Str. 47.

Przewodnik ilustrowany po Włocławku. *Jankowski St.* Włocławek 1922.

WOJEWÓDZTWO WILEŃSKIE

Schroniska szkolne

BRASŁAW — 7-kl. publ. szkoła powsz.; ul. Skaźnieńska 21. — 20 łóżek
Opłata za nocleg: wycieczki nauczycieli 40 gr. młodzieży szkolnej 20 gr.

DZISNA — (najbliższa st. kol. Zahacie 29 km. — lub dojazd do stacji kol. Głębokie, skąd latem autobusy do Dzisny). Państw. gimn. im. ks. G. Piramowicza. — 20 łóżek
Opłata za nocleg: wycieczki nauczycieli 40 gr. młodzieży szkolnej 20 gr.

NAROCZ (jezioro). — Szkolne Schronisko Wycieczkowe Kuratorium Okręgu Szkoln. Wileńskiego. — 200 osób
Schronisko położone nad brzegiem jeziora. — Dojazd z Wilna koleją normalną do st. kol. Łyntupy, a następnie bezpośrednio kolejką wąskotorową do st. kol. Narocz, położonej przy samym schronisku. W okresie lata między Wilnem i Naroczą jest stała komunikacja autobusowa. Łóżka z materacami. Schronisko posiada duże sale i pokoje. Opłata za noclegi pojedyńczo: 1) nauczycielstwo — 60 gr. 2) młodzież szkolna — 40 gr. i 3) inne osoby — 75 gr. Wycieczki (ponad 10 osób): 1) nauczyciel. — 50 gr. 2) młodz. szkoln. — 30 gr. i 3) inne — 60 gr. Za pościel (dwa prześcieradła) dopłata 25 gr. jednorazowo. W zimie za opał dodatkowo po 25 gr. od noclegu.
Wyżywienie na miejscu od 2 zł. dziennie. Schronisko wyposażone jest w 5 żaglówek i 40 kajaków, które wypożyczane są za minimalną opłatą. Zgłoszenia należy przesyłać pod adresem: Szkolne Schronisko Wycieczkowe nad Naroczą, poczta Kobylnik woj. wileńskie. W schronisku zainstalowany jest telefon, poczta Kobylnik Nr. 5.

NAROCZ (nad Naroczanką). Lokal szkoły powsz. Schronisko dla kajakowców i wioślarzy. Opłata: 30 gr. dorośli, 20 gr. młodzież. — 10 sienników

MICHALISZKI (nad Wilią). Lokal szkoły powsz. Schronisko dla kajakowców i wioślarzy. Opłata: 30 gr. dorośli, 20 gr. młodzież. — 10 sienników

TROKI — (poczta Nowe Troki — st. kolej. Stare Troki na linii Wilno—Grodno). Ze stacji do Trok 4 km. Z Wilna do Trok stała komunikacja autobusowa (podobnie z Landwarowa). Szkoła ćwiczeń. Szkolna 16. Schronisko pomieszczone w osobnym budynku. — Łóżka z materacami. Wyżywienie na miejscu. — 30 łóżek
Opłata za nocleg pojedyńczo: nauczycielstwo 60 gr. młodzież szkolna 40 gr; wycieczki zbiorowe: nauczycielskie po 40 gr. młodzieży szkolnej po 20 gr. inne po 60 gr. od osoby. Opłata za prześcieradła jednorazowo 25 gr.

WILNO — Dom Wycieczkowy Kuratorium Okr. Szkolnego Wileńskiego. Czynny przez cały rok. Wilno. Ogród Bernardyński, tel. 19-92. Łóżka z materacami i pościelą. Wyżywienie na miejscu od 2 zł. za dobę. Opłata za noclegi pojedyńczo: 1) nauczycielstwo — 75 gr. 2) młodzież szkolna — 50 gr. i 3) inne osoby 1 zł. Wycieczki (ponad 10 osób): 1) nauczycielskie — 50 gr. 2) młodzieży szkolnej — 30 gr. i 3) inne wycieczki — 75 gr. Za pościel. (dwa prześcieradła) dopłata — 25 gr. jednorazowo.
W zimie za opał i światło dodatkowo 25 gr. od noclegu. — 100 łóżek

W okresie od *1 kwietnia do 30 września* czynne jest w Wilnie drugie schronisko, wy-

łącznie dla wycieczek. Zgłoszenia należy przesyłać pod adresem poprzedniego schroniska. Łóżka z siennikami. Opłata: wycieczki naucz.— 50 gr. młodzieży szkolnej — 30 gr. Za 2 prześcieradła dopłata jednorazowo 25 gr. 100 łóżek

Schroniska społeczne

NAROCZ — Schronisko Tow. Przyjaciół Naroczy. w zarządzie Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Postawach (najbliższa poczta: Miadzioł).

NAROCZ — Schronisko Oddziału Wileńskiego Z. H. P., przeznaczone na ośrodek żeglarski dla drużyn harcerskich. — Dojazd do stacji kol. Kobylnik, a następnie: albo 12 klm. końmi do wsi Niesłucz, albo 3 klm. drogi końmi lub pieszo do szkolnego schroniska we wsi Kupa, a następnie 6 klm. łodzią przez jezioro. 40 miejsc

TROKI — Schronisko Ligi Morskiej i Kolonialnej. Noclegi za zezwoleniem Zarządu. Opłata 3 zł. i 2 zł. 20 łóżek

Przewodniki i monografie

OGÓLNE:

Wycieczki po województwie wileńskim. *Lorentz St. dr.* Wilno, 1932. Wyd. nakładem Oddziału Wileńskiego P. T. K. —

Przewodnik po Polsce w 4 t. T. I. Polska półn.-wchodnia. Nakł. Zw. Polskich Tow. Turystycznych r. 1935. Skład Główny Nasza Księgarnia. Str. 276, 16 map i 4 plany miast.

Ziemia Wileńska. *Wołłosowicz Stanisław.* Kraków 1925. Nakł. księg. „Orbis", str. 130 —

Wilno i Ziemia Wileńska. Wyd. Regj. Komitetu Wojew. w Wilnie. 1929.

Przez jeziora i rzeki Brasławszczyzny. *A. Wisłocki.* Reportaż z kajakowej wycieczki. Nakł. Księgarni Wojskowej r. 1934, str. 173, ilustracje.

Historia powiatu brasławskiego. *Otton Hedemann.* Nakł. wyd. pow. w Brasławiu r. 1928.

Puszcza Rudnicka. *Wł. Korsak.* Nakł. Książnicy „Atlas" r. 1936. str. 53. ryciny i mapki.

Głębokie. *Otton Hedemann.* (Szkic dziejów). Wilno 1935 r. Nakładem P. T. K. — Wilno r. 1935. Str. 58.

Znaszli ten kraj? *Pawłowski Henryk.* Narocz i okolice. Szkic krajoznawczy. Wilno 1933. Wydz. Pow. w Postawach, str. 32.

Pamiątki Historyczne Wileńszczyzny i Nowogródczyzny. *T. Bujwicki.* Nakł. Kur. Okr. Szkoln. Wileńskiego. Wilno r. 1935, str. 38.

Zabytki archeologiczne województw Wileńskiego i Nowogródzkiego. *Dr. C. Hołubowiczowa.* Nakł. Dziennika Urzędowego Kur. Okr. Szkoln. Wileńskiego r. 1936, str. 40.

PO WILNIE I OKOLICY:

Wilno — Przewodnik krajoznawczy. *J. Kłos.* Wyd. 3. P. T. K. Wilno. 1937 — str. 324. ilustracje i plan miasta.

Dwa dni w Wilnie. *Prof. Kłos J.* — Wilno 1929. Wyd. P. Touring-Klubu.

Przewodnik po Wilnie. *Zahorski Władysław dr.* Wyd. 5, poprawione i uzupełnione przez dr. Marię Ławmiańską. Wilno 1935. Nakł. i druk J. Zawadzki, str. VIII + 200, 1 plan.

Wilno i bliższe okolice. *Lewkowicz Kaz.* Krótki przewodnik. Księgarnia J. Tarasiewicza. Wilno 1936, str. 48.

Okolice Wilna. *Jarocki Stanisław.* Wilno 1925. Nakł. Druk. J. Zawadzkiego, str. 77.

Wilno. *Jerzy Remer.* Poznań 1934. Wyd. Polskie Wegnera „Cuda Polski". — Str. 212.

Wilno. *Dr. St. Lorentz.* Wyd. Minist. Komunikacji, 14 str. ilustracje i plan miasta.

WOJEWÓDZTWO WOŁYŃSKIE

Schroniska szkolne

ALEKSANDRYA (nad Horyniem, st. kol. Wołoszki). 7-klas. publ. szkoła powsz. 5 łóżek
Łóżka z materacami.

BEREŻNE — (st. kol. Mokwin) — 7-klas szkoła powsz. Łóżka z materacami. 5 łóżek

DERAŹNE (nad Horyniem, st. kol. Klewań). 7-klas. publ. szkoła powsz. im. T. Kościuszki. 5 łóżek
Łóżka z materacami.

KOŁKI (nad Styrem, st. kol. Kiwerce). Dom Drogowy. Łóżka z materacami. 5 łóżek

KOSTIUCHNÓWKA (KOŚCIUCHNÓWKA), (poczta i st. kol. Czartorysk lub Polska Góra), 1-kl. publ. szkoła powsz. im. Legionów Polskich 20 łóżek
Schronisko ma osobne pomieszczenie w budynku szkoły na I piętrze. Łóżka z siennikami i pościelą. Opłata: 25 gr. za pościel dolicza się 25 gr.

KOSTOPOL — 7-kl. publ. szkoła powsz. im. Staszica, ul. Piłsudskiego.
Schronisko posiada 30 łóżek - leżaków i 34 sienników. Lokal oświetlony elektrycznością, na miejscu kuchnia, za boiskiem szkolnym rzeka, w pobliżu las. Opłata za nocleg 30 gr. 30 łóżek

KRZEMIENIEC — Schronisko Liceum Krzemienieckiego
Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja Internatów. Schronisko mieści się w 4 pokojach. Łóżka piętrowe. Ponadto leżaki zapasowe. Łóżka z pościelą. Wyżywienie można otrzymać w kuchni internatu. Dla potrzeb wycieczek zainstalowano płytką kuchenkę z kociołkiem na gorącą wodę. Schronisko posiada odpowiednie umeblowanie. 62 osób

ŁUCK — Państw. gimn. imienia T. Kościuszki. 20 łóżek
Schronisko ma osobne pomieszczenie.

OSTRÓG — (nad Horyniem. Miasto Ostróg leży w odległości 12 km. od stacji kol.). Dojazd autobusami.
Państ. sem. nauczycielskie im. Komisji Edukacji Narodowej. 20 łóżek
Schronisko posiada oprócz łóżek i 20 sienników. Lokal oświetlony elektrycznością. Kuchnia do użytku na miejscu.

NOWY POCZAJÓW — (poczta Poczajów. st. kol. Krzemieniec). 7-kl. publ. szkoła powsz. Nr 2 20 łóżek

RÓWNE — 7-kl. szkoła powsz. im. Mikołaja Kopernika przy ul. Szemplińskiego Nr. 7. Łóżka z materacami. Kuchnia do użytku na miejscu. 20 łóżek

STEPAŃ (nad Styrem) — st. kol. Małyńsk. 5 łóżek
7-klas. szkoła powsz. Łóżka z materacami.

SZACK — (poczta Luboml) — agencja pocztowa Szack; najbliższa st. kolej. Luboml i Włodawa, odległe o 33 km. — dojazd autobusem). 4-kl. publ. szkoła powsz. 20 łóżek

NOWY WIŚNIOWIEC — (poczta w miejscu, st. kol. Krzemieniec. — dojazd autobusami).
7-kl. publ. szkoła powsz. 20 łóżek
Wyżywienie w kuchni szkoły rzemieślniczo-przemysłowej lub szkoły rolniczej.

Schroniska społeczne

DUBNO — Schronisko turystyczne Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet przy ul. Panieńskiej 13. Schronisko posiada jedno i dwuosobowe po-

koje, garaż dla samochodów. Dla młodzieży opłaty zniżkowe.

JANOWA DOLINA (nad brzegiem Horynia). Schronisko Dyr. Państwowych Kamieniołomów, wraz z przystanią kajakową. Miejsc ogółem 40. Opłata za nocleg 1 zł. Czynne w sezonie letnim.

KRZEMIENIEC — Schronisko turystyczne Zjednoczenia Organizacyj Społecznych w Krzemieńcu przy ul. Kołłątaja. Schronisko posiada 43 łóżka. Opłata za nocleg: na salach, ogólnych 50 gr. bez pościeli, 1 zł. z pościelą, w pokojach 1.50 zł. Otwarte przez cały rok.

Na rzece Ikwie przy **Młynówce** (wieś 5 km. od Krzemieńca) przystań kajakowa i schron.

Staraniem Urzędu Wojewódzkiego Wołyńskiego (Wojewódzkiej Komisji Turystycznej wspólnie z Polskim Tow. Krajoznawczym) i przy współdziałaniu Kuratorium Okręgu Szkolnego Łuckiego oraz Wydziałów Powiatowych zorganizowane zostały przy głównych szlakach wodnych Wołynia na okres feryj letnich następujące **schroniska noclegowe dla wycieczek wodnych,** zwłaszcza młodzieży szkolnej.

Rzeka TURJA, pow. Kowel.
Kowel, Państw. szkoła mierniczo-drogowa (na 20 osób)
Nesuchoiże, Szkoła powszechna (na 5 osób).
Mielce, Klasztor Prawosławny (na 5 osób).

Rzeka IKWA, pow. Krzemieniec.
Krzemieniec, schronisko Zjednoczenia Organizacyj Społecznych ul. Kołłątaja (stałe). punkt wyjściowy most Królewski o 5 km. od Krzemieńca (schron na kajaki), komunikacja autobusowa (na 6 osób).

Rzeka IKWA, pow. Dubno.
Werba, Dom Prywatny (do 5 osób).
Dubno, Schronisko Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet (stałe i schron na kajaki na 4 osoby).
Młynów, Szkoła Powszechna (do 5 osób).
Targowica, Dom prywatny (do 5 osób).

Rzeka STYR, pow. Horochów.
Beresteczko, Szkoła powszechna (na 5 osób).

Rzeka STYR, pow. Dubno.
Boremel, Szkoła powszechna (na 5 osób)
Targowica, Dom prywatny (do 5 osób).

Rzeka STYR, pow. Łuck.
Łuck I, Przystań T-wa Wioślarskiego schron na kajaki (4 osoby).
Łuck II, Przystań Wojsk. Klubu Sport. schron na kajaki (4 osoby).
Rożyszcze. Namiot (5 osób).
Sokól, Maj. p. Stępowskiego we dworze (5 osób).
Czartorysk, Dom prywatny (4 osoby).

Rzeka STYR, pow. Sarny.
Stara Rafałówka, Szkoła powszechna (5 osób).

Rzeka HORYŃ, pow. Równe.
Orzów, Zakłady Orzewskie (4 osoby).

Rzeka STYR, pow. Kostopol.
Janowa Dolina, Schronisko stałe Kierownictwa Państw. Kamieniołomów w Janowej Dolinie, schron na kajaki (20 osób).

Rzeka HORYŃ, pow. Sarny.
Wielkie Cepcewicze, Szkoła powszechna (5 osób).
Dąbrowica, Szkoła powszechna (5 osób).

Rzeka SŁUCZ, pow. Kostopol.
Mokwin, Papiernia (4 osoby).

Rzeka SŁUCZ, pow. Sarny.
Tynne, Dom prywatny.
Dorotycze, Szkoła rolnicza (5 osób), (przedm. Sarn).
Bereżki, Majątek Fundacji Inwalidów Wojennych (5 osób).

Przy każdym schronisku jest ustawiony znak orientacyjny, w schronisku zaś umieszczona mapka szlaku wodnego z wyszczególnieniem osobliwości, znajdujących się w pobliżu niego i sąsiednich najbliższych punktów, gdzie są schroniska, oraz przeszkód, znajdujących się na szlaku.

Za wyjątkiem schronisk stałych, które posiadają wszelkie wygody i schrony na kajaki, pozostałe są prowizorycznymi, posiadającymi nader skromne i prymitywne umeblowanie.

Opłaty za nocleg minimalne.

Przewodniki i monografie

Ilustrowany przewodnik po Wołyniu. *Dr. M. Orłowicz.* Łuck. 1929. Nakładem Wołyńskiego Tow. Krajoznawczego i Opieki nad Zabytkami Przeszłości w Łucku. Str. 380.

Przewodnik po Polsce w 4 t. T. II. Polska poł.-wschodnia. Nakładem Zw. Polskich Tow. Turystycznych r. 1937 (w druku).

Łuck na Wołyniu. *Wojnicz Adam.* Opis hist.-fizjograf. Łuck. 1922. Str. 86.

Korzec. *Jan Endrukajtis.* Krótki zarys hist. miasta oraz informacje dla turystów i wycieczek r. 1936, str. 8.

Kowel i pow. kowelski. *Romanowski Tadeusz.* Krótki zarys historyczno-geograficzny. Kowel 1936 r., str. 113.

Mały ilustrowany przewodnik po Krzemieńcu i okolicy. Prace Koła Krajoznawczego im. Wilibalda Bessera Młodzieży Liceum Krzemienieckiego — zesz. I. Krzemieniec 1932 r. Stron 100.

Przewodnik narciarza po Krzemieńcu i okolicach. Praca zbiorowa. Krzemieniec 1935. Nakł. Zjednoczenia Organizacyj Społecznych pow. Krzemienieckiego. Str. 63.

Krzemieniec. Praca zbiorowa. Warszawa. 1926. P. Tow. Krajozn. Stron 122 —

Ilustrowany przewodnik po Ostrogu. Nakł. Dyrekcji p. gimnazium w Ostrogu 1934. Str. 47.

G D A Ń S K

Schroniska wycieczkowe polskie

Polski dom Akademicki. Ognisko wycieczkowe we Wrzeszczu, ul. Herresanger Nr. 11a. Miejsc 100. Opłata za nocleg 60 fen. (bez pościeli).

Dom Polski, ul. Wallgasse Nr. 16a. Schronisko noclegowe dla wycieczek szkolnych o 100 łóżkach, utrzymywane przez Gminę Polską. Opłata za noc wzgl. dobę wynosi od ucznia szk. powsz. 40 fen.
„ „ „ śred. 60 fen.

UWAGA: Do wjazdu na terytorium Wolnego Miasta Gdańska potrzebny jest dowód osobisty z potwierdzonym obywatelstwem polskim. — Wycieczki szkolne do wjazdu na teren W. M. Gdańska winny posiadać wykaz zbiorowy, wystawiony przez Dyrekcję danej szkoły, a potwierdzony przez Starostwo wzgl. Zarząd miasta, że wszyscy w wykazie umieszczeni są obywatelami polskimi. Tak sporządzony wykaz w 3 egzemplarzach należy nadesłać na tydzień przed zamierzonym terminem przyjazdu do Centrali Krajoznawczo - Turystycznej przy Związku Polaków w W. M. Gdańsku, Am Olivaertor 2/4, która postara się o pozwolenie na wjazd w Komisariacie Generalnym R. P. i w Senacie W. M. Gdańska.

W mundurkach szkolnych i w mundurach harcerskich wolno przyjeżdżać na teren W. M. Gdańska bez specjalnego zezwolenia.

Zgłoszenia wycieczek należy przesyłać do Centrali Krajoznawczo-Turystycznej przy Związku Polaków w Gdańsku, Am Olivaertor 2/4 (Gmach b. Dyrekcji P. K. P.) co najmniej na tydzień przed zamierzonym wyjazdem.

Na Dworcu Głównym (przy wyjściu na prawo) **Biuro Informacyjne** dla spraw wycieczkowych i turystycznych Z. P.

Biuro dostarcza:

1. Wykwalifikowanych przewodników po mieście i porcie.
2. Schronisk, noclegów, wskazuje polskie restauracje i t. p.
3. Bezpłatnie prospektów i informacyj o warunkach i kosztach zwiedzania Gdańska.

Komisariat Generalny Rzplitej Polskiej mieści się przy Neugarten Nr 27.

Gimnazium Polskie—Petershagen. Am Weissen Turm 1.

Przewodniki

Przewodnik po Gdańsku Macierzy Szkolnej. Gdańsk 1929

Ilustrowany przewodnik po Gdańsku. *Orłowicz M. dr.* Warszawa, 1928. — Pol. Tow. Krajoznawcze.

Przewodnik po Gdańsku i okolicy. *Kruszyński T. ks. dr.*

Ilustrowany przewodnik po Gdańsku — Wydz. II Ajencji Wschodniej, str. 30

II
INFORMACJE OGÓLNE

LITERATURA TURYSTYCZNA I MAPY

a. Przewodniki obejmujące całą Polskę względnie kilka województw:

Informator Wycieczkowy dla szkół i młodzieży szkolnej. Szkolne Schroniska wycieczkowe. Wyd. Ministerstwa W. R. i O. P. r. 1936 — X. Skład główny Nasza Księgarnia, str. 411, ilustracje i mapki.

Ilustrowany przewodnik kolejowy. *Dr. M. Orłowicz.* Nakł. Minist. Komunikacji.

I. Polska. Część połudn. - zachodnia r. 1926, str. 155, ilustracje i 2 mapy.

II. Polska. Część półn. - zachodnia r. 1930, str. 229, ilustracje i 2 mapy.

Informacyjno-turystyczny przewodnik po Polsce. Nakł. Tow. Wydawniczego T. I. K. A. Warszawa r. 1930, str. 288 i mapa Polski.

Przewodnik automobilowy po Polsce. *Dr. M. Orłowicz i Inż. R. Morsztyn.* Nakł. Automobilklubu Polskiego w Warszawie r. 1930, str. 211, ilustracje i mapy.

Przewodnik po Polsce w 4 tomach. Wyd. Związku Polskich Tow. Turystycznych, Warszawa.

T. I. Polska półn.-wschodnia r. 1935, str. 276, 16 map i 4 plany miast

T. II. Polska połudn. - wschodnia r. 1937, str. 300, 16 map i 8 planów miast.

Szlaki wodne Polski. *A. Heinrich.* Przewodnik dla kajakowców. Warszawa. 1935 r. Główna Księgarnia Wojskowa.

Informator wodny. *M. Podhorska-Okołów.* Najpiękniejsze trasy wodne r. 1936, wyd. M. Mazuś, str. 168.

Wisła. *H. Szymborski.* Przewodnik dla turystów wodnych. Księgarnia „Atlas". Lwów — Warszawa 1935 r. str. 20 + 1 mapa i 43 plany w skali 1 : 80.000.

Przewodnik ilustrowany po zdrojowiskach i uzdrowiskach polskich. Nakł. „Ruchu" r. 1928/29, str. 226, ilustracje i mapa zdrojowisk i uzdrowisk.

Przewodnik po uzdrowiskach i letniskach polskich pod red. Cz Rokickiego. Skł. Gł. Dom Książki Polskiej r. 1932. Wyd 5., str. 169, ilustr. i mapa.

Zdrojowiska i uzdrowiska polskie. Przewodnik ilustrowany. Nakł. „Ruchu", str. 178 i ilustracje.

b. Poradniki metodyczne dla organizujących wycieczki:

Metodyka wycieczek krajoznawczych (praca zbiorowa) Nakładem Pol. Tow. Krajoznawczego. Warszawa.

Wycieczki krajoznawcze. *Aleksander Janowski.* Wskazówki metodyczne. Warszawa. Tow. Wyd. „Ignis" (Wende i S-ka) — Bibl. Zw. Młodzieży Wiejskiej.

Wycieczki krajoznawcze. *Dr Alfred Berg.* Spolszczyła H. Grotowska. Warszawa, 1923. Książnica Harcerstwa i Kultury fizycznej.

Wycieczki szkolne. *Bykowski L.* Zamość. Pomarański i Sp. 1920.

Wycieczki geograficzne. *Dr. St. Niemcówna i Dr. M. Polaczkówna.* Lwów — Warszawa 1926. Książnica-Atlas.

Wycieczki i ich organizacja i znaczenie w pracy oświatowej wśród dorosłych. *Cz. Jaksa - Bykowski.* Warszawa, 1928. Związek Strzelecki.

Wycieczki szkolne i ich cel wychowawczy, znaczenie i organizacja. *H. Poniatowska.* Warszawa, M. Arct 1918.

Z naszych wycieczek. *Haberkantówna.* Warszawa, 1925. Wyd. II. M. Arct.

Mały podręcznik obozowania. *Inż. Z. Trylski.* Warszawa, Gł. Księg. Wojsk. Biblioteczka sportowa, tom 8. —

Wykapka. *Maria Chmielowska.* Podręcznik harcerskiego wycieczkowania. Warszawa, 1935. Harcerskie Biuro Wydawnicze, str. 132.

Turystyka górska i nizinna — opracowały *Dr. Jadwiga Pągowska, Zofia Wołowska, Halina Żółtowska.* Warszawa, 1935. Główna Księgarnia Wojskowa (z cyklu Wychowanie Fizyczne Kobiet).

c. Mapy.

Nabywanie map Wojskowego Instytutu Geograficznego po cenach ulgowych.

(Wyciąg z rozkazu M. S. Wojsk. W.I.G. 841—127/SM z marca 1936).

„Z dniem 1 kwietnia 1936 r. sprzedaż map po cenach ulgowych t. j. z 50% zniżką od cen podanych w cenniku map W. I. G. odbywać się będzie według następujących zasad:

II. W przedstawicielstwach sprzedaży map i wydawnictw W.I.G. — Głównej Księgarni Wojskowej — Warszawa, Krakowskie Przedmieście Nr. 11 i „Samopomocy Inwalidzkiej" Sp. z o. o. — Warszawa, ul. Sienkiewicza 2 — nabyć mogą mapy po cenach ulgowych za gotówkę lub za zaliczeniem pocztowym instytucje i osoby wymienione poniżej (a-d):

a) państwowe instytucje centralne i wszystkie urzędy wojewódzkie, okręgowe, powiatowe oraz sądy, instytuty, kuratoria, inspektoraty, dyrekcje, izby, urzędy i t. p. instytucje i zakłady, podlegające poszczególnym ministerstwom, oprócz formacyj i instytucyj podległych M.S.W.

b) szkoły wyższe na zapotrzebowania rektorów. Państwowe szkoły średnie ogólnokształcące i zawodowe na zapotrzebowania dyrekcyj. Prywatne szkoły średnie ogólnokształcące i zawodowe na zapotrzebowania dyrekcyj, zatwierdzane przez Kuratoria odnośnych okręgów szkolnych. Publiczne szkoły powszechne na zapotrzebowania kierowników, zatwierdzane przez Inspektorów szkolnych.

c) oddziały przysposobienia wojskowego, drużyny harcerskie, kluby i związki turystyczne, związki sportowe zakwalifikowane przez Państwowy Urząd W.F. i P.W. — na zapotrzebowania zatwierdzane przez Okręgowe Urzędy W.F. i P.W.

Zapotrzebowania (ad a, b, c) na mapy po cenach ulgowych powinny być zgłaszane w przedstawicielstwach sprzedaży map i wydawnictw W.I.G. przez uprawnione instytucje ściśle według przepisanego wzoru (wzór zał. Nr. 2), zaopatrzone w okrągłą pieczęć i podpisane przez odpowiedzialnego szefa, dyrektora i kierownika instytucji.

Rozkazem niniejszym unieważniam postanowienia, ogłoszone w Dzienniku Rozkazów Nr. 1 z 1933 r. poz. 7 pkt. 3 i 4 oraz Nr. 7 z 1934 r. poz. 136".

Skorowidz map Wojskowego Instytutu Geograficznego wydają przedstawicielstwa sprzedaży map i wydawnictw W.I G. na zapotrzebowanie szkół bezpłatnie.

Wzór Nr. 2.

....
(Instytucja)

....
(Miejscowość i data)

Do

PRZEDSTAWICIELSTWA SPRZEDAŻY MAP i WYDAWNICTW W. I. G.

ZAPOTRZEBOWANIE NA MAPY

po cenie ulgowej (ze zniżką 50% od cen katalogowych) do celów naukowych, technicznych, administracji państwowej, turystyki, krajoznawstwa [1])

Podziałka	Arkusz[2]) Godło pas	słup	lit.	Nazwa	Ilość ark.	Podziałka	Arkusz[2]) Godło pas	słup	lit.	Nazwa	Ilość ark.
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....
....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....	....

Należność wpłaci odbiorca, proszę pobrać za zaliczeniem pocztowym [1]).

Mapy proszę wysłać pod adresem:

....

....

Ogółem egzemplarzy..........

....
(podpis zamawiającego)

(pieczęć okrągła)

Zatwierdzam Zezwalam[1]).

....
(podpis)

1) Zbędne skreślić.
2) Wymienić pas i słup względnie literę zgodnie ze skorowidzem W.I.G
Nie pisać poza liniami.
W braku miejsca wypełnić drugie zapotrzebowanie.

Format 210 × 297.

Ulgi dla wycieczek przy przejazdach kol. państwowymi oraz na parostatkach Polsk. Żeglugi Rzecznej na Wiśle.

a) Ulgi kolejowe.

Informacje ogólne:

Ulgi dla wycieczek szkolnych (2 i 3 kl. poc. osob.)

1. Dyrekcje i kierownictwa szkół, które uprawnione są do wystawiania legitymacyj **żółtych (pomarańczowych) rocznych** (odnawianych półrocznie), mogą wystawiać **zgłoszenia** wycieczek swych uczniów, uznawane przez stacje bezpośrednio. Formularze zgłoszeń można nabyć na stacjach kolejowych w cenie 5 groszy. **W wycieczce musi wziąć udział najmniej 10 uczniów** danej szkoły, jedenasty uczeń jedzie bezpłatnie. Poza tym na 10 płacących uczniów może jechać w charakterze przewodnika za opłatą ulgową także 1 nauczyciel, lub inna osoba o charakterze nadzorczym. Zniżka wynosi 66%. Wiek uczniów nie może przekraczać 30 lat.

2. Z takiej samej zniżki mogą korzystać **na podstawie każdorazowego osobnego zezwolenia** Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych, właściwej dla stacji pierwszego wyjazdu, **uczniowie wszystkich innych szkół** nawet prywatnych oraz osoby, kształcące się w instytucjach oświaty pozaszkolnej. Wnioski o przyznanie ulgi, kierowane do Dyrekcji O. K. P., muszą być poparte przez Kuratoria Okręgów Szkolych lub właściwy Inspektorat szkolny. Wiek uczniów nie może przekraczać 30 lat.

3. Wychowankowie **ochronek i burs,** w wieku do lat 18, młodzież wysyłana na **kolonie**, w wieku do lat 18 i **harcerze w wieku** do lat 21 mogą korzystać z ulgi 66%, przy przejazdach grupowych na podstawie każdorazowego **zezwolenia** Dyrekcji O. K. P. Ulgę stosuje się przy udziale najmniej 10 osób uprawnionych, przy czym na 10 wychowanków,

dzieci lub harcerzy przewozi się **bezpłatnie** 1 wychowanka, dziecko lub harcerza a ponadto **za opłatą ulgową** 1 osobę w charakterze nadzorczym.

Ulgę na kolonie przyznaje się pod warunkiem przedłożenia zaświadczenia zarządu gminnego miejsca kolonii, że poczynione są przygotowania do przyjęcia kolonii, a w drodze powrotnej stosuje się ulgę, jeżeli potwierdzony został przez zarząd gminy pobyt na kolonii conajmniej przez 14 dni.

4. Nauczyciele i nauczycielki szkół powszechnych mogą korzystać z ulgi 66% w grupach, złożonych z conajmniej 5 osób, na podstawie każdorazowego **zezwolenia** Dyrekcji O. K. P. Wnioski przedstawiane Dyrekcji O. K. P. powinny być poparte przez Kuratorium właściwego O. S. lub właściwy Inspektorat szkolny.

Wyciąg z Instrukcji P. K. P. Nr H — 1 a., zawierającej Zbiór ulg pozataryfowych na przewóz osób i bagażu na liniach P. K. P. obowiązującej od dnia 1. II. 1936 (Dz. Urz. Min. Komunikacji z r. 1936 Nr 7. poz. 30)

Poz. 29. Wycieczki szkolne i przejazdy na kolonie.
(Ulga ważna do odwołania).

1. Do przewozu grupowego młodzieży szkolnej i innych osób wymienionych w § 62 pkt. 1. To II stosuje się, przy zachowaniu zasad, wskazanych w tymże paragrafie, opłaty według **„Tabeli opłat ulgowych ze zniżką** 66°|₀ **(tab. 8)**, jednakże tylko przy użyciu pociągów osobowych.

2. Przejazd w **pociągu pośpiesznym** jest dozwolony na podstawie każdorazowego zezwolenia DOKP, za uiszczeniem — oprócz opłat przypadających za przejazd pociągiem osobowym — ceny biletów dodatkowych na pociąg pośpieszny według **„Tabeli opłat ulgowych ze zniżką** 33°|₀" **(tab. 6)**.

Wyciąg z Taryfy osobowej, bagażowej i ekspresowej Polskich Kolei Państwowych na obszarach Rzeczypospolitej Polskiej i Wolnego Miasta Gdańska (linie normalnotorowe), Cz. II.
(obowiązuje od dnia 1 stycznia 1936. — Dz. Taryf i Zarządzeń Kolejowych z r. 1936. Nr 47. poz. 605).

§ 62. **Wycieczki szkolne i przejazdy na kolonie.**

1. Uprawnieni:

(1) **Młodzież szkolna, wymieniona w § 61.** w pkt. 1 pod 1), a). b) i c), w wieku do lat 30.

(2) Młodzież, uczęszczająca do **szkół niemających praw zakładów naukowych państwowych,** w wieku do lat 30.

(3) Młodzież w wieku do lat 30, kształcąca się w instytucjach **oświaty pozaszkolnej,** posiadających prawa publiczności (§ 61 pkt. 1, pod (2).

(4) Młodzież z **ochronek i burs** i t. p. instytucyj o charakterze zakładów wychowawczych, w wieku do lat 18.

(5) Młodzież w wieku do lat 18, wysyłana **na kolonie** przez szkoły, związki, stowarzyszenia lub instytucje społeczne i komitety.

(6) Czynni członkowie **Związków Harcerskich,** ogłoszonych w Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych, w wieku do lat 21, przy wycieczkach w celach wychowawczych lub sportowych.

(7) **Nauczyciele** i nauczycielki szkół powszechnych.

(8) Personel nauczycielski lub inne osoby o charakterze **nadzorczym**, towarzyszące przy przejazdach zbiorowych na wycieczki lub kolonie osób o których mowa pod (1) do (6).

2. Obszar i zakres ważności:

(1) Ulgę stosuje się w **klasie 2 i 3-ej pociągów** osobowych w dowolnych relacjach, wskazanych w dowodach na przewóz ulgowy, pod warunkiem przewozu **grupowego** w ilości conajmniej 10 uprawnionych uczestników.

(2) Osoby personelu nauczycielskiego lub nadzorującego, o których mowa w pkt. 1 pod (8), korzystają z ulgi pod warunkiem, iż ilość ich nie przekracza jednej osoby na każdych 10 wychowańców, dzieci lub harcerzy, korzystających z ulgowego lub bezpłatnego przewozu na zasadzie niniejszych przepisów.

(3) Nauczyciele i nauczycielki szkół powszechnych, o których mowa w pkt. 1 pod (7), korzystają z ulgi w grupach, złożonych z conajmniej 5 osób.

3. Warunki stosowania:

Zgłoszenia przez szkołę.

(1) Ulgę dla osób wymienionych w § 61 w pkt, 1 pod (1) a) stosuje się na podstawie pisemnego **zgłoszenia** wycieczki według załączonego wzoru, który nabywać można w kasie biletowej, po cenie wskazanej w wykazie Opłat Dodatkowych, w pkt. 11.

Zgłoszenie to odpowiednio wypełnione, wnosi kierownictwo (zarząd) danej szkoły do stacji wyjazdu (patrz także § 38).

Zezwolenie DOKP.

(2) Ulgę dla osób, wymienionych w § 61, w pkt. 1 pod (1) b) i c), oraz dla osób, o których mowa w pkt. 1 niniejszego **paragrafu** pod (2) do (7) stosuje się na podstawie zezwolenia DOKP, w której obrębie leży stacja wyjazdu.

(3) Celem uzyskania ulgi należy zwrócić się z odpowiednim **wnioskiem** do DOKP. z dołączeniem statutu związku, stowarzyszenia, instytucji i t. p., urządzającej wycieczkę. Wnioski. dotyczące wycieczek młodzieży szkolnej, wymienionej w § 61, w pkt. 1 pod (1) b) i c), oraz młodzieży instytucyj oświaty pozaszkolnej. tudzież wnioski, dotyczące wycieczek nauczycieli i nauczycielek szkół powszechnych, powinny być poparte przez przełożoną władzę państwową szkolną (Kuratorium właściwego okręgu szkolnego lub właściwy Inspektorat szkolny).

(4) Przy podaniach o ulgę dla młodzieży, wysyłanej na kolonie, kolej może żądać także przedłożenia **zaświadczenia zarządu** miejskiego lub wiejskiego miejscowości, do której młodzież ma być wysyłana, iż w miejscowości tej poczynione są przygotowania dla umieszczenia kolonii. Ulgę w drodze powrotnej stosuje się tylko wtedy, gdy zarząd miejski lub wiejski potwierdzi na wydanym przez kolej zaświadczeniu, iż młodzież przebywała w danej miejscowości na kolonii conajmniej przez 14 dni.

(5) O udzieleniu ulgi DOKP zawiadamia petenta na druku, stanowiącym jednocześnie zaświadczenie na otrzymanie biletów ulgowych.

Wzór do § 62.

ZGŁOSZENIE PRZEJAZDU GRUPOWEGO WYCIECZKI SZKOLNEJ

P. ....

Imię i nazw. kierown. wyciecz.

....

dokładny adres

prowadzi z ramienia szkoły:

....

grupę uczestników wycieczki szkolnej w liczbie.........osób,

z czego **za opłatą ulgową**.....%

.... nauczycieli jeden na 10 uczniów

.... uczniów w wieku powyżej 10 lat

za opłatą ulgową .... %

.... uczniów w wieku poniżej 10 lat

bezpłatnie .... uczniów (niezamożnych 1 na 10-ciu)

od stacji.	do stacji.
1.	....
2.	....
3.	....
4.	....
5.	....
6.	....

Ważne w ciągu miesiąca od daty wystawienia, na przejazd ulgowy w klasie 2 i 3-iej pociągów osobowych.

.... dnia ....

....

podpis wystawcy

pieczęć szkoły

....

podpis kierownika wycieczki

1. Wydano bilet zbiorowy Nr...... klasy.....na poc....... do stacji .... i bilety kontrolne od Nr .....do Nr..... Datownik. podpis kasjera	4. Wydano bilet zbiorowy Nr...... klasy.....na poc..... do stacji .... i bilety kontrolne od Nr .....do Nr..... Datownik. podpis kasjera
2. Wydano bilet zbiorowy Nr...... klasy.....na poc..... do stacji .... i bilety kontrolne od Nr..... do Nr..... Datownik. podpis kasjera	5. Wydano bilet zbiorowy Nr...... klasy.....na poc..... do stacji .... i bilety kontrolne od Nr..... do Nr..... Datownik. podpis kasjera
3. Wydano bilet zbiorowy Nr...... klasy.....na poc..... do stacji .... i bilety kontrolne od Nr..... do Nr..... Datownik. podpis kasjera	6. Wydano bilet zbiorowy Nr...... klasy.....na poc..... do stacji .... i bilety kontrolne od Nr..... do Nr..... Datownik. podpis kasjera

....

poświadczenie inspektoratu dla szkół powszechnych.

210 mm Format A—5 (210×148 mm)

b) Ulgi na parostatkach.

Wycieczki szkolne, złożone conajmniej z 10 osób, otrzymują 40% zniżki od ceny normalnej biletu jednostronnego a przy powrotnych biletach są stosowane ulgi większe, przy czym na każdych 10 osób jedna osoba korzysta z przejazdu bezpłatnego.

Ze względów porządkowych wycieczkę, t. j. ilość uczestników, datę i miejsce wsiadania na parostatkach oraz stację docelową należy zgłaszać na 10 dni przed zamierzonym wyjazdem albo do Centrali T. Ż. Rz. — *Vistula — Warszawa — ul. Mazowiecka 12,* albo na przystani w jednym z następujących miast: *Kraków, Szczucin, Sandomierz, Puławy, Dęblin, Wyszogród, Płock, Dobrzyń nad Wisłą, Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Grudziądz, Tczew, Gdańsk i Gdynia.*

Ulga jest ważna na wszystkie statki i linie we wszystkich klasach.

Poza postojami w większych miastach przybrzeżnych, przewidzianymi rozkładem jazdy, każda wycieczka może 3 razy przerwać podróż w dowolnie obranych miejscowościach pod warunkiem, że przerwy te przy wykupieniu biletów będą zastrzeżone.

Przebywanie wycieczek w pasie turystycznym polsko - czesko - słowackim *).

Okólnik Nr. 75. Min. W. R. i O. P. z dnia 19 maja 1932 r. (1 Pol. — 750/32 w sprawie zbiorowych wycieczek szkolnych w pasie turystycznym polsko - czesko - słowackim.

„Celem ułatwienia i popierania ruchu turystycznego w pasie granicznym została podpisana w Pradze dnia 30 maja 1925 r. Konwencja Turystyczna pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czesko-słowacką (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 333 z dn. 11.VI. 1926)

Ponieważ dotychczasowa praktyka wykazała, że zarówno nauczyciele jak i kierownictwa szkół nie są o odnośnych przepisach dostatecznie poinformowane, przeto w porozumieniu z Ministerstwem Robót Publicznych zwracam uwagę na formalności, jakie winny być przestrzegane przy organizowaniu wycieczek.

1) W myśl brzmienia art. 5, powołanej Konwencji Turystycznej zbiorowe wycieczki szkolne winny zaopatrzyć się w specjalne legitymacje, wydawane przez właściwe władze administracyjne pierwszej instancji, ważne na przeciąg 6 dni i uprawniające do swobodnego poruszania się w pasie turystycznym.

2) Kierownik wycieczki wykazać się musi legitymacją osobistą Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego lub Polskiego Związku Narciarskiego, zaopatrzoną w fotografię posiadacza i potwierdzoną przez właściwą władzę administracyjną pierwszej instancji miejsca zamieszkania oraz przez właściwy urząd konsularny.

*) Ruch osobowy przez granicę polsko - czesko-słowacką reguluje Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 6 lutego 1936 r. Nr 117 — (2 — 21), publikowany w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 10 lutego 1936 r. Nr. 4, poz. 17.

3) Kierownik wycieczki musi nadto posiadać poświadczenie dyrekcji szkoły z listą imienną uczestników wycieczki, potwierdzoną przez władze administracyjne pierwszej instancji miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.

Kuratoriom Okręgów Szkolnych i Wydziałowi Oświecenia Publicznego w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim polecam podać powyższe postanowienia Konwencji do wiadomości kierownictwom wszystkich podległych im szkół".

Rozwój i wykorzystanie schronisk

Rozwój organizacji szkolnych schronisk wycieczkowych charakteryzują następujące dane:

ROK	Liczba schronisk	Liczba łóżek	Liczba wycieczek	Osób korzystających	Udzielono noclegów
1927	41	800	58	2.172	2.449
1928	50	1.000	695	16.090	24.447
1929	45	1.000	620	14.963	21.560
1930	92	2.175	1.677	29.805	42.000
1931	113	3.223	2.806	44.195	64.205
1932	146	3.488	4.916	66.286	106.260
1933	152	3.814	5.355	76.496	123.322
1934	162	4.024	6.351	87.754	137.990
1935	178	4.300	7.951	84.179	164.587
1936	190	4.640	9.896	105.627	182.154

Na ogólną liczbę osób, korzystających ze schronisk w r. 1936, było:

78.367 — 74.2% młodzieży szkolnej,
3.174 — 3.0% młodzieży szkół akademickich,
24.086 — 22.8% nauczycieli i uczestników wycieczek pozaszkolnych.

105.627 osób razem.

Chłopców i mężczyzn — 62.192 — 58.88%
Dziewcząt i kobiet — 43.435 — 41.12%

Z pośród młodzieży szkolnej było:

23.384 — 29.84% dziatwy szkół powszechnych,
42.749 — 54.56% młodzieży szkół średnich ogólnokształcących,
9.957 — 12.7% młodzieży szkół zawodowych,
2.277 — 2.9% młodzieży zakładów kształcenia nauczycieli.

SPIS RZECZY.

II. **Informacje ogólne**